

Bestand in Laos

22/5/54-3

In Laos wordt vandaag een staakt-het-vuren van kracht. Een overeenkomst hierover is gisteren in Vientiane ondertekend door vertegenwoordigers van de patriottische Pathet Lao en van het regiem onder leiding van Souvanna Phouma.

Het bestand gaat vanmiddag om 12 uur (6 uur 's morgens onze tijd) in. Beide legers zullen op hun posities blijven en de Amerikaanse luchtmacht zal geen bombardementen meer uitvoeren. Aan de overeenkomst zijn ook uitgangspunten voor een politieke regeling in Laos opgenomen, zoals de vorming van een coalitieregering en van een politieke raad.

Zie pagina 3 voor meer nieuws over Laos en Indo-China.

Eindelijk rust in 'Koninkrijk van miljoen olifanten'?

22 feb '73

22 febr
1973
Trouw

Oorlog in Laos duurde bijna even lang als strijd in Vietnam

Veel minder dan Vietnam heeft het buurland Laos in het brandpunt van de belangstelling gestaan, maar vrijwel evenlang heeft in het koninkrijk van een miljoen olifanten de strijd gewoed, zij het op kleinere schaal. De na-oorlogse geschiedenis van het ruim drie miljoen inwoners tellende en 236.800 vierkante kilometer omvattende Laos toont veel gelijkenis met die van Vietnam. Ook hier een strijd tussen links en rechts.

De bevolking van Laos wordt gevormd door verscheidene groepen, waarvan de grootste de Lao is met meer dan vijftig procent. De andere bevolkingsgroepen zijn voornamelijk van Chinese afkomst en wonen in hoofdzak de berggebieden.

Al sedert de middeleeuwen is in Laos om de troon gestreden en zijn gebieden van het land herhaaldelijk in handen van de Annamiëten en Siamezen geweest. In 1893 kwam hieraan een eind, toen Laos onder Frans protectoraat kwam. Het bleef betrekkelijk rustig tot de tweede wereldoorlog, toen de Fransen werden gedwongen de Japanners vrije doortocht te verlenen voor hun aanvallen op Malakka, en Indo-China, onder invloed van de Japanse regering kwam. In 1945, toen de Japanners op het punt stonden de oorlog te verliezen, verleenden zij Laos onafhankelijkheid,

maar de Fransen keerden na de Japanse capitulatie onmiddellijk terug. Op 1 september van datzelfde jaar verwierp prins Phetsarat de Franse voogdij en riep het onafhankelijke koninkrijk Laos uit. De huidige premier Soevanna Phoema en de leider van de communistische Pathet Lao, Soephanouong zijn halfbroers van Phetsarat, maar de Fransen namen het niet en in april 1946 bezetten Franse troepen de hoofdstad Vientiane; de nationalistische leiders moesten de wijk nemen naar Thailand.

Onafhankelijk

In november 1949 wordt Laos een onafhankelijke staat binnen de Franse Unie. De neutralistische prins Soevanna Phoema keert naar Vientiane terug, maar zijn halfbroer Soevanouvong, leider van de op Ho Tsj Minh geïntereerde Pathet Lao, zet de strijd voort.

De val van de Franse troepen bij Dien Bien Phoe in 1954 heeft ook voor Laos gevolgen. Bij de Geneefse akkoorden over Indo-China krijgt de Pathet Lao de controle over de twee noordelijke provincies, in afwachting van een politieke regeling. In december 1956 worden de halfbroers het eens over de vorming van een regering van nationale eenheid en de integratie van de twee noordelijke provincies.

Nieuwe moeilijkheden ontstaan in 1958, als de algemene verkiezingen worden gewonnen door de Pathet Lao en de linkse socialisten. Met steun

van het leger wordt een anti-communistische regering gevormd. Het jaar daarop wordt de Neo Lao Haksat, de politieke organisatie van de Pathet Lao, verboden en wordt prins Soevanouvong aangehouden. Hij weet echter in 1960 te ontsnappen en zet de strijd voort.

In augustus 1960 pleegt kapitein Kon Le een neutralistische staatsgreep en laat prins Soevanna Phoema een regering vormen. Deze regeling is maar een kort leven beschoren want in december wordt een rechtse staatsgreep gepleegd door generaal Phoemi Nosavan, die zeer Amerikaans-gezind is. Prins Soevanna Phoema gaat in de Cambodjaanse hoofdstad Phnom Penh in ballingschap.

Neutralisering

In 1961 begint in Genève een nieuwe conferentie over Laos en in Wenen worden president Kennedy en Chroesjtsjev het eens over de neutralisering van Laos. In 1962 wordt een regering van nationale eenheid gevormd, bestaande uit rechtse groeperingen, de neutralisten en de Pathet Lao. Weer is Soevanna Phoema premier. Ook worden dat jaar de Geneefse akkoorden inzake de neutraliteit van Laos getekend.

Maar ook nu duurt de rust slechts kort, want in april 1963 wordt de minister van buitenlandse zaken Quinn Pholsena vermoord, hetgeen voor Souvanouvong aanleiding is Vientiane te verlaten en opnieuw de strijd aan te binden. Een nieuwe militaire

staatsgreep in 1965 brengt prins Soevanna Phoema ertoe een pro-Amerikaans beleid te gaan voeren.

De Amerikanen zijn inmiddels nauwer betrokken bij de strijd in Vietnam. De Noordvietnamezen oefenen in Zuid-Vietnam steeds zwaardere druk uit en gebruiken de verbindingen door Laos en Cambodja om versterkingen naar Zuid-Vietnam te sturen. De Amerikaanse luchtmacht begint in mei 1964 met zware bombardementen op deze zogenoemde Ho Tsj Minh-route, die door het gebied loopt dat door de Pathet Lao wordt gecontroleerd.

In de daarop volgende jaren wordt soms felle strijd geleverd, vooral in de Vlakte Der Kruiken, waar de regeringstroepen grote gebieden hebben moeten prijsgeven aan de Pathet Lao, die gesteund wordt door Noordvietnamese eenheden. De Pathet Lao controleert nu ongeveer tweederde van het land, maar de dichtbevolkte gebieden zijn onder controle van de regering in Vientiane.

Voorstellen over en weer om over een vredesregeling te gaan praten hadden geen succes, tot in oktober vorig jaar de jongste besprekingen begonnen met als resultaat de bestandsregeling, die vandaag van kracht is geworden. De Laotiaanse prinses vertegenwoordigen nu meer dan 20 jaar verschillende politieke stromingen. De oudste, de 71-jarige Soevanna Phoema, is sedert 1962 onafgebroken premier en is nog altijd leider van de neutralistische partij, ondanks de pro-Ameri-

Een archief-foto uit 1962, toen het eerste akkoord over een coalitie-regering in Laos werd gesloten. Van links naar rechts prins Boen Oem, de leider van de rechtervleugel; prins Soevanna Phoema, de leider van de neutralen en nog steeds premier; prins Soephanou Vong, nog steeds leider van de linkse Pathet Lao.

kaanse politiek die hij sinds jaren voert. Hij is lid van de koninklijke familie en zoon, kleinzoon en achterkleinzoon van de onderkoningen, wier politieke macht veel verder reikte dan die van een huidige premier. Hij heeft nooit zijn doctrine opgegeven, dat het land pas op lange termijn kan blijven voortbestaan door een internationaal akkoord dat de neutraliteit waarborgt. Krachtens dit beginsel is hij, ondanks zijn aanvaarding van de Amerikaanse hulp, steeds de dialoog blijven voortzetten met de communisten.

Soevanouvong

Phoema's 63-jarige halfbroer Soevanouvong heeft steeds blij gegeven van een bijzonder grote ideologische

standvastigheid. Hij verkoos de militaire en ideologische strijd boven het gemakkelijke leven. Al in 1946 voerde hij strijd tegen de Fransen. Hij werd gewond en moest met een bark over de Mekong naar Thailand vluchten, nadat de Fransen de stad Thakhek hadden ingenomen. Van Thailand ging Soevanouvong naar Peking om in 1953 aan het hoofd van de Pathet Lao strijd te gaan voeren. Zoals gemeld, werd hij bijna een jaar gevangenisgehoeden, maar slaagde erin te ontsnappen om opnieuw de leiding van de revolutionairen op zich te nemen.

Een derde, meer naar de achtergrond verdwenen figuur, is de 61-jarige prins Boen Oem Na Sjampassak, de erfopvolger van de dynastie van de koningen in zuid-Laos. Boen Oem was

in zijn jeugd een vechter en tijdens de Japanse bezetting nam hij in het verzet grote risico's. Een groot aantal Fransen wist hij van de dood te redden.

Na de oorlog verzochten de Fransen Boen Oem de kroon van Locang Prabang te aanvaarden in het vooruitzicht van de onafhankelijkheid binnen de Franse Unie. Als premier tekende hij in 1949 de onafhankelijkheidsvereenkomst. Boen Oem was ook regeringsleider na de staatsgreep van generaal Nosavan in 1960. Sedert de terugkeer van Soevanna Phoema in 1962 heeft Boen Oem zich steeds meer teruggetrokken op zijn landgoed in zuid-Laos. Zijn neef Sisoek Sjampassak verdedigt de belangen van de rechtse groeperingen uit het zuiden in Vientiane.

Stopzetting VS-bombardementen;
staakt-het-vuren op de plaats

Overeenkomst voor bestand in Laos

Gisteren is in de Laotiaanse hoofdstad Vientiane een overeenkomst ondertekend tussen de Pathet Lao en het regiem van Souvanna Phouma. De overeenkomst houdt in dat vanmiddag 12 uur plaatselijke tijd een staakt-het-vuren van kracht wordt, waarbij de strijdkrachten van beide partijen elk blijven op de plaats waar ze zich bevinden. De Amerikaanse terreuraanvallen vanuit de lucht zullen worden gestaakt en alle buitenlandse troepen zullen zich op grond van de overeenkomst moeten terugtrekken.

De ondertekening vond plaats in de ambtswoning van Souvanna Phouma in aanwezigheid van leden van het diplomatieke korps. Namens de Pathet Lao zette secretaris-generaal Phoumi Vongvichit zijn handtekening en namens het Vientiane-bewind Pheng Phong Savan. Dinsdag was het accord geparafeerd.

Vorming politieke raad en coalitieregering

Volgens de overeenkomst zal binnen dertig dagen een nieuwe coalitie-regering gevormd worden, bestaande uit leden van de Pathet Lao, neutralisten, rechtse groeperingen en de koninklijke familie. Ook zal op aandrang van de Pathet Lao een politieke raad gevormd worden.

Het accord kwam tot stand na een telegram dat Pathet Lao-leider Souphanouvong maandag stuurde aan het bewind in Vientiane, dat onder leiding staat van zijn halfbroer Souvanna Phouma. Sinds oktober zijn in Vientiane besprekingen gaande over herstel van de vrede en het tot stand brengen van nationale eendracht.

De overeenkomst die nu getekend is houdt ook, in algemene lijnen, uitgangspunten in voor een politieke regeling. Daarbij is echter over een aantal punten nog geen overeenstemming bereikt, waarover verder onderhandeld zal worden na het bestand. De inhoud van de overeenkomst is door de persbureaus tot nu toe

maken — is eveneens afgesneden door guerrilla-strijders.

Lon Nol en de klik om hem heen zetten inmiddels hun pogingen voort om door enkele reorganisaties het aanzien van het regiem wat op te lieren. Veel heeft dit niet om het lijf. Een lichaam dat door de maarschalk als 'nationale raad van verzoening' aangeduid wordt en waarin op persoonlijke aandrang van de VS-vice-president Agnew een aantal anti-communistische politici opgenomen worden met wie Lon Nol in het verleden samenwerkte, maar met wie hij nu in onduidelijke ruzies zou zijn gewikkeld, krijgt uitsluitend een adviserende functie. Een woordvoerder van Lon Nol maakte duidelijk dat van een zgn. verbreding van het staatsgreep-regiem geen sprake zou zijn.

Vietnam

De Noordvietnamese premier Pham Van Dong heeft tijdens een speciale zitting van het parlement in Hanoi de VS en het Thieu-regiem beschuldigd van het systematisch saboteren van de uitvoering van de Parijse overeenkomst. In dit verband wees hij op de houding van het Saigon-regiem bij het uitwisselen van krijgsgevangenen, ten aanzien van de activiteiten van de gezamenlijke militaire commissies

de buitenlandse... slechts fragmentarisch weergegeven. Zo is bijvoorbeeld niet duidelijk hoe de coalitieregering en de politieke raad samengesteld worden en wat hun bevoegdheden zijn. Gesproken wordt over toewijzing van de helft van de regeringsposten aan de Pathet Lao en terugtrekking van alle buitenlandse troepen binnen 90 dagen, terwijl het Pentagon liet weten dat de terreuraanvallen, die tot nu toe dagelijks tegen de bevrijde gebieden van Laos zijn uitgevoerd, bij het ingaan van het bestand gestaakt worden. De Pathet Lao heeft altijd een bestand afgewezen wanneer daaraan geen staten van de terreuraanvallen verbonden was.

Inmenging VS

Laos verkreeg in 1949 formeel zijn onafhankelijkheid binnen de Franse unie; voordien behoorde het tot de Franse koloniale bezittingen in Indo-China. Het land, dat ongeveer 6½ maal zo groot is als Nederland en bijna drie miljoen inwoners telt, werd in 1953 als constitutionele monarchie formeel volledig onafhankelijk. Intriges van de Amerikaanse geheime dienst CIA waren er de volgende jaren op gericht om de soevereiniteit van Laos — dat volgens de Geneefse conferentie van 1954 een neutrale status kreeg, die op een tweede conferentie in 1962 nader werd uitgewerkt — aan te tasten en rechtse krachten te steunen. In de coalitieregering van de neutralisten en Pathet Lao Souvanna Phouma steeds meer een werktuig van de Amerikanen, wat tenslotte tot een breuk leidde. De Pathet Lao beheerst het grootste deel van het land en in Sam Neua is de hoofdstad van het bevrijde gebied gevestigd.

Amerikaanse interventie werd aanzienlijk verhevigd in 1965, toen op grote schaal terreurbombardementen een aanvang namen. Ook schakelden de VS 'adviseurs' in om leiding te geven aan de operaties van het leger van het Vientiane-regiem. Twee jaar geleden werd een inval van 't Thieu-leger vanuit Zuid-Vietnam in Laos georganiseerd, eveneens met aanzienlijke Amerikaanse steun — vooral vanuit de lucht. Na 45 dagen moest deze expeditiemacht in grote verwarring terugtrekken.

Cambodja

In Phnom Penh krijgt het corrupte regiem van maarschalk Lon Nol steeds zwaardere slagen te verduren van de gezamenlijke legers van patriotten en vrijheidsstrijders. In de loop van de nacht vonden niet minder dan drie aanvallen binnen 20 kilometer van Phnom Penh plaats. De vrijheidsstrijders richten zich vooral op een aantal strategisch belangrijke hoofdwegen die de stad met het zuiden verbinden. De Mekong — vrijwel de enige aanvoerlijn waar het Lon-Nol-regiem van tijd tot tijd nog gebruik van kan

en de internationale... sie en wat betreft het verzeke... democratische vrijheden. In Parijs kwamen dinsdag weer vertegenwoordigers van de voorlopige revolutionaire regering en het Saigon-bewind bijeen voor voorbereidend overleg voor de vorming van de nationale raad, die gevormd zal worden op grond van de overeenkomst.

De vice-ministers van buitenlandse zaken van de Zuidvietnamese voorlopige revolutionaire regering en van Noord-Vietnam, Hoang Bich Son en Nguyen Co Thac, zijn dinsdag op doorreis naar Parijs uit Peking vertrokken. Tijdens hun tussenlanding voerden ze overleg met Chinese functionarissen. In Parijs zullen Son en Thac de conferentie over Indo-China bijwonen, die daar a.s. maandag zal beginnen.

De Franse regering heeft me... en en de Commissie (de E...
 De Franse regering heeft me...
 Iedereen was voldoende geïn...
 SCHMIDT: Ik heb niet d...
 klassen van Europeanen...
 tijdens deze monetaire c...
 werd Rome er nog bij betre...
 exclusief in eigen hand gen...
 pees niveau de regeling v...
 Parijs en Londen hebber...
 Letterlijk staat daar: SPIE...
 blad Der Spiegel.
 jongste nummer van...
 interview met Schm...
 De onthulling is te v...
 betreft — liggen!
 hoe de zaken — alth...
 Schmidt uit de doe...
 Westduitse minist...
 de deur was gehou...
 internationale geldo...
 de Nederlandse reg...
 vage bewoordingen...
 lissen in de Twee...
 Enkele dagen nade...

WIL
 ON
 NEL

Interview

Opbrengst actie Heel Vietnam twee miljoen

DEN HAAG, (ANP) — De actie Heel Vietnam heeft tot nu toe ongeveer twee miljoen gulden opgebracht. De NOVIB (Nederlandse Organisatie voor Internationale Ontwikkelingssamenwerking) meldt dit in haar orgaan.

De nationale hulp aan Vietnam is „zeer triest beneden de geringste maat gebleven”, vindt de NOVIB. Als oorzaak noemt de organisatie de „splitsing van het Nederlandse volk door de soms onjuiste, soms onvolledige informatie rond het Medisch Comité Nederland-Vietnam”.

De NOVIB is nog steeds van oordeel dat alle Nederlandse hulporganisaties zeer goed en doelmatig met elkaar kunnen samenwerken in één grootscheepse actie, zoals die welke voor geheel Vietnam was gepland.

Vatikaan wilde bemiddelen

25 1966 Paus Paulus zoekt contact met Hanoi

Van onze correspondent

ROME. — De officiële woordvoerder van het Vatikaan, professor Alessandrini, heeft woensdag bevestigd dat de onthullingen over pogingen door het Vatikaan, samen met de Italiaanse communistische partij ondernomen om de vrede in Vietnam tot stand te brengen, juist zijn.

De laatste dagen zijn deze onthullingen in Italië aan de orde van de dag geweest.

Het was bekend dat het Vatikaan, met name paus Paulus zelf, gedurende de Vietnam-oorlog rechtstreeks contact heeft gehad met de regeringen in Washington en Saigon en dat hij herhaaldelijk zijn diensten heeft aangeboden. Uit de recente onthullingen blijkt nu ook dat het Vatikaan van 1965 af contact heeft gezocht met de regering van Hanoi. Eind april 1965 vertrok een delegatie van de Italiaanse communistische partij naar Noord-Vietnam. Deze bood Ho Tsjì Minh een boodschap aan van de christendemocratische politicus Giorgio La Pira, waarin het standpunt van de christenwereld en vooral van het Vatikaan met betrekking tot de vrede uiteengezet werd. Zes maanden later vertrok La Pira zelf naar Hanoi, onderweg een bezoek brengend aan Warschau, Moskou en Peking.

In december 1966 vertrok de secretaris van de Italiaanse communistische partij, Berlinguer, naar Hanoi. Hij overhandigde bij deze gelegenheid een boodschap van Paus Paulus aan Ho Tsjì Minh. De paus sprak hierin over de rechten van alle partijen op een eervolle vrede, aldus ook zijn eigen onpartijdigheid ten opzichte van Hanoi onderstrepend. De houding van het Vatikaan werd in Noord-Vietnam zeer positief beoordeeld, vooral ook omdat de paus de goede diensten van de Italiaanse communisten had gebruikt. De goede sfeer werd echter volslagen bedorven door kardinaal Spellman die enkele weken later, op Kerstmis, als hoofdaalmoezenier van de strijdmachten de Amerikaanse soldaten in Vietnam aanspoorde om de heilige oorlog tegen de communisten tot een goed einde te brengen.

Boodschap Brezjnef

WASHINGTON, (UPI, DPA) — De wapenstilstand in Vietnam opent nieuwe mogelijkheden voor de versterking van de Sovjetrussisch-Amerikaanse betrekkingen en verbetering in het algemeen van de toestand in de wereld, aldus de leider van de Russische communistische partij Leonid Brezjnef in een brief aan president Richard Nixon, volgens kringen in het Witte Huis te Washington op woensdag.

In zijn brief heeft Brezjnef zijn „grote tevredenheid" over de totstandkoming van het bestand in Vietnam uitgedrukt.

PARIS — Zuidvietnamese oppositiegroepen in Parijs hebben woensdag gepleit voor de vrijlating van de 200.000 politieke gevangenen van het bewind in Saigon, en hun opname in de nationale raad van verzoening.

Het verzoek werd gedaan door de katholieke priester Ngoejen Dinh Thi, die verklaarde namens 30 groeperingen te spreken. Het verzoek werd gericht aan de internationale controlemissie, de militaire bestandscommissie en aan de ondertekenaars van het akkoord van Parijs. Thi verklaarde dat de politieke gevangenen dienen te worden opgenomen in de zogenaamde derde groep van neutralen. Onder de 30 groeperingen bevinden zich katholieken, boeddhisten en organisaties van vrouwen en studenten.

Terugtrekking alle vreemde troepen

Pathet Lao krijgt helft van regeringszetels

22 APR 1972 JVA

Vientiane wordt neutraal gebied

VIENTIANE, (NYT, AP, Reuter, UPI) — Verschillende landen hebben verheugd gereageerd op de ondertekening van het bestandsakkoord in Laos, dat vanochtend formeel van kracht werd. In de Laotiaanse hoofdstad Vientiane is echter vrij lauw gereageerd op het gebeuren, dat door premier Soevanna Phoema „een historisch moment" werd genoemd. Velen zagen in het bestandsakkoord dat woensdagmiddag plaatselijke tijd plechtig werd ondertekend, een overwinning van het Pathet Lao bevrijdingsfront, na twintig jaar van verzet en strijd.

De Pathet Lao had haar politieke secretaris-generaal en leider van de onderhandelingsdelegatie Phoemi Vonvitsjit gemachtigd de documenten te ondertekenen en namens de regering in Vientiane zette minister van Binnenlandse Zaken Pheng Phongsavane zijn handtekening onder de documenten. Premier Soevanna Phoema schudde Phoemi Vonvitsjit de hand en sprak van een „historisch moment in de geschiedenis van Laos", waarna champagne werd rondgedeeld.

Minister Pheng gaf enkele hoofdpunten uit het akkoord, dat de basis moet vormen voor verdere onderhandelingen.

• Er zal een overgangsregering worden gevormd binnen 30 dagen na het bestand. Deze bestaat uit acht leden van de Pathet Lao en uit acht neutralistische en rechtse figuren, plus een extra lid, de premier. Het is mogelijk dat Soevanna Phoema ook nu weer premier wordt.

• De oprichting van een „Raad voor Nationale Eenheid", waarvan de helft eveneens bestaat uit leden van de Pathet Lao, en die de regering zal bijstaan en het toezicht zal houden op algemene verkiezingen op een nader te bepalen datum, voor de vorming van een definitief parlement en een nieuwe regering.

• De regering zal in Vientiane zijn gevestigd en de raad heeft haar zetel in de koninklijke residentie Loang Prabang; beide steden zullen neutraal gebied zijn.

• Negentig dagen na het bestand zullen alle krijsgesvangenen wor-

den uitgewisseld. Mogelijk vallen hieronder ook de Amerikaanse piloten die boven Laos werden neergeschoten. In dezelfde periode zullen alle vreemde troepen zich moeten hebben teruggetrokken, en zullen de Amerikanen alle militaire inmenging beëindigen.

• De internationale controlecommissie krachtens de Geneefse akkoorden van 1962, die de neutraliteit van Laos hadden moeten garanderen, en bestaande uit Canada, India en Polen, zal op de naleving van het bestand toezien.

Nog acties

Ook gisteren nog werden vijandelijke activiteiten gemeld. De Amerikaanse bommenwerpers voerden aanvallen uit en de regeringstroepen van Vientiane lanceerden nieuwe acties om verloren gebied in het uiterste zuiden van Laos te heroveren. De Amerikanen hebben reeds verklaard de bombardementen vandaag te zullen staken.

De Amerikaanse ambassadeur in

De plechtige ondertekening van de bestandsakkoorden in Laos vond woensdag plaats in de residentie van premier Soevanna Phoema in de hoofdstad Vientiane. Minister van binnenlandse zaken Pheng Phongsavane (links) tekende voor de regering in Vientiane en de secretaris-generaal van de Pathet Lao, Phoemi Vonvitsjit tekende voor de revolutionaire regering in Sam Nuea. Het grote portret is van koning Savang Vathane.

Vientiane McMurtrie Godley heeft direct zijn opwachting gemaakt bij de vertegenwoordiging van de Pathet Lao. Phoemi Vonvitsjit verklaarde: „Na de ondertekening had de Amerikaanse ambassadeur een ontmoeting met mij. Hij wenste ons geluk met

het akkoord en zei, dat de Verenigde Staten alles binnen hun bereik zullen doen om de voorwaarden van het akkoord te helpen realiseren. En dat was alles."

In Vientiane is men er niet zeker van dat de vijandelijkheden vandaag ook onmiddellijk zullen ophouden. Men neemt een afwachtende houding aan. Zeker is dat de positieve formele reacties tijdens de ondertekening niet door allen gedeeld worden, en zeker niet door de rechtse groepen in de regering van Soevanna Phoema onder wie de minister van defensie Sisouk Na Tjampassak. Een goede vriend van de minister zei dat Sisouk „ontzettend kwaad" is omdat hij het akkoord bijna als een overgave aan de Pathet Lao beschouwt.

Het bestand houdt in dat de Pathet Lao ongeveer driekwart van het land (totaal 236.000 vierkante kilometer onder controle houdt. Daarentegen houdt het bewind in Vientiane de meerderheid van de bevolking van totaal drie miljoen zielen onder controle.

Regering bereid Noord-Vietnam te erkennen

22 Feb 73 W

Van onze correspondent

DEN HAAG — De regering heeft in beginsel besloten Noord-Vietnam diplomatiek te erkennen. Contact daarover met Hanoi zal even moeten wachten op het resultaat van de internationale Vietnam-conferentie in Parijs en op het overleg van de regering over de erkenning met verschillende EEG-landen. De feitelijke stappen van Nederland bij Noord-Vietnam zijn in maart te verwachten.

Dertig miljoen steun aan Indochina

Minister Schmelzer zei nog dat de Nederlandse regering nu definitief heeft afgerekend met de politieke aspiraties van de Republiek der Zuid Molukken, onder leiding van ir Manusama.

Aan internationale hulpprogramma's voor heel Indochina zal de regering in totaal dertig miljoen gulden bijdragen, waarvan zestien miljoen dit jaar. De Nederlandse steun zal geconcentreerd worden op VN-programma's voor wederopbouw, zo deelden de ministers Schmelzer en Boertien woensdag mee in de Tweede Kamer bij het debat over de begroting van Buitenlandse Zaken en ontwikkelingssamenwerking.

De Nederlandse regering ziet geen aanleiding om Chili de leningschuld van zestien miljoen gulden kwijt te schelden. Nederland is wel bereid mee te werken aan internationaal overleg over uitstel voor Chili van teugbetalingen van schulden. De Nederlandse hulp aan Chili zal in elk geval worden voortgezet, aldus minister Boertien.

Beleidswijziging

Nederland zal zich blijven onthouden van directe bilaterale hulp aan bevrijdingsbewegingen. Wel is er een beleidswijziging aangebracht doordat nu indirecte financiële steun gegeven kan worden via de regering van het gastland met een vestiging van een bevrijdingsbeweging, zei minister Boertien.

De regering heeft de nationale commissie voor ontwikkelingsstrategie de kans gegeven om suggesties te doen voor een toekomstige vorm van voortgezet stimuleringswerk. De commissie-Claus beraadt zich daar nu over. De beslissing over het advies zal door de nieuwe regering worden genomen, zei minister Boertien.

De bewindsman bevestigde dat het driejarige mandaat van de commissie op 2 december van dit jaar afloopt en dat hij die beperkte levensduur ook wil handhaven. De commissie werd opgericht om het grote publiek mee bewust te maken van de noodzaak van ontwikkelingssamenwerking.

Motie

Dr de Gaay Fortman (PPR) diende tijdens het Kamerdebat een motie in met het verzoek aan de regering om het Nederlandse marinefregat tijdens de aanstaande reis naar het Verre Oosten geen Zuidafrikaanse havens te laten aandoen. Minister Schmelzer had gezegd dat het volgens de voorlopige plannen de Zuidafrikaanse marinehaven Simonstown zal aandoen voor onderhoudswerk en om te bunkeren.

Het gaat om een oefenreis van een gecombineerd Brits-Nederlands smaldeel. „Het is dus geen Natozaak”, zo verzekerde minister Schmelzer. Hij zei op vragen dat de Nederlandse regering geen aanleiding ziet om uitbreiding van het Nato-gebied tot de Indische Oceaan in het bondgenootschap aan de orde te stellen. Minister Schmelzer ontraadde de motie omdat men via deze weg de actieradius van de Nederlandse marine min of meer zou gaan beperken tot het noordelijk deel van de Atlantische Oceaan.

KRIJGSGEVANGENEN VRIJ

In Lok Ninh zijn deze week weer een aantal Zuidvietnamese krijgsgevangenen door het Bevrijdingsfront vrijgelaten. De foto toont een tent met krijgsgevangenen die wachtten op het afroepen van hun naam, waarna zij zich naar een vliegtuig begaven die hen naar de luchtmachtbasis Bien Hoa bracht waar een opvangcentrum is ingericht.

23 April 1973
De Amerikaanse marinecommandeur Brian D. Woods uit Lemoore in Californië is de eerste vrijgelaten krijgsgevangene uit Noord-Vietnam die in de V.S. is aangekomen. Zijn vrouw Paula geeft hem hier een innige kus op de luchtmachtvliegbasis Mirama bij San Diego. Woods kreeg voorrang bij de repatriëring omdat zijn 70-jarige moeder ernstig ziek is.

TWEE STEDEN VEROVERD

Hevige strijd in Laos

ondanks het bestand

Kissinger over hulp aan Hanoi

VIENTIANE (NYT, Reuter, AP, UPI) — Noordvietnamese en Pathet Lao-eenheden hebben donderdag na het formele ingaan van het bestand twee steden in het zuiden van Laos veroverd en zware aanvallen gedaan op regeringsposities ten zuiden van de Vlakte der Kruiken, zo wordt in Vientiane, de hoofdstad gemeld. De regeringstroepen trokken zich gisteren terug uit Pak Song na hevig artillerievuur en aanvallen te velde door eenheden van het achtste Noordvietnamese regiment. Er is de afgelopen weken hard gevochten om Pak Song, dat verscheidene malen van bezetter verwisselde. De regeringstroepen trokken zich na zware strijd ook terug uit Moeong Phalane, dat ook in het zuiden van Laos ligt.

Artilleriebeschietingen werden gemeld op buitenposten rondom Long Tsjen, het hoofdkwartier van generaal Vang Pao, wiens troepen door de Amerikaanse inlichtingendienst worden gesteund. Hevige strijd werd tenslotte nog gemeld langs de weg naar Ngam Ngoem, ongeveer 65 kilometer ten noorden van Vientiane. Bij Ngam Ngoem ligt een nieuwe stuwdam. De aanvallen waren de eerste sinds jaren.

Hoewel de Amerikaanse bombardementen kort voor het bestand werden gestopt, ging de koninklijke luchtmacht door met aanvallen die werden uitgevoerd door de lichte T28 straaljagers. De militaire commandanten van beide partijen hebben de troepen opdracht gegeven de strijd te staken.

In de hoofdstad kwamen donderdag de eerste openlijke reacties op het bestand. Ongeveer duizend middelbare scholieren hielden een optocht, riepen „vrede, vrede” en liepen met spandoeken waarop stond „Moge dit het laatste bestand in Laos zijn”. In het grote vluchtelingenkamp Hat Doea aan Hoofdweg 13 ten noorden van Vientiane werden naar verluidt honderden Pathet Lao-vlaggen gehesen. De meesten van de 10.000 vluchtelingen in dit kamp hebben familiebanden met leden van de bevrijdingsbeweging.

Donderdagochtend steeg het Amerikaanse luchtmachttoestel dat de Amerikaanse bombardementsvliegtuigen boven Laos dirigeerde, voor het laatst op van zijn basis in Laos. Voordat het toestel naar zijn nieuwe basis in Thailand vertrok, seinde de piloot „Goodbye en tot ziens in de volgende oorlog”.

Strijd in Vietnam

SAIGON — In Zuid-Vietnam gaat de strijd door, hoewel het aantal bestandsschendingen afnam. Saigon sprak zijn veto uit over een communistisch verzoek om een onderzoek naar het bombardement van een dorp in handen van het Bevrijdingsfront in het centrale bergland en de communisten weigerden op hun beurt een onderzoek in een centraal gelegen kustdorp. De bestandscommissies konden dus niet veel uitrusten.

Het voorstel van de militaire bestandsgroep om naar het strijdgebied van Thatsj Bie, een havenstad in de zuidelijke provincie Kwang Ngai te gaan, mislukte eveneens. Om Thatsj Bie werd lang gevochten omdat het Bevrijdingsfront het als aanvoerhaven wil gebruiken. Toen het front de stad beheerste wilden de leden van het front en van Noord-Vietnam in de bestandsgroep erheen gaan om

daarmee duidelijk vast te stellen dat de havenstad in handen van het front was. Toen besloten werd erheen te gaan viel de stad weer in handen van de Saigontroepen. Toen hadden dezelfde leden geen zin meer erheen te gaan zodat alleen nog maar de Zuidvietnamese en Amerikaanse leden naar Thatsj Bie vertrokken.

In Washington heeft Henry Kissinger — net terug van zijn reizen naar Hanoi, Peking en Tokio — nadrukkelijk ontkend dat een Amerikaans hulpprogramma voor Noord-Vietnam onderdeel zou hebben uitgemaakt van het Parijse vredesakkoord.

De Amerikaanse hulp heeft geenszins het karakter van „herstelbetalingen, een losgeld of een gift” aldus Kissinger. Men moet dit eerder zien als een gemeenschappelijke inspanning om de leiders in Noord-Vietnam er toe te bewegen over te gaan tot „constructieve betrekkingen” met de Verenigde Staten en andere westerse mogendheden. Zulk een na-oorlogs hulpprogramma zal volgens Kissinger geleidelijk de betrekkingen normaliseren tussen Hanoi en Washington, en zou een „aansporing” zijn voor Hanoi een vredelievende ontwikkeling te volgen in plaats van een voortzetting van de oorlog. Het gaat hier om „een investering op lange termijn in een vredestructuur”, aldus Kissinger.

De adviseur van president Nixon verklaarde dat hij in Hanoi uitvoerig had gesproken over het bereiken van vrede in Laos en de terugtrekking van alle vreemde strijdkrachten uit Laos en Cambodja. Het beëindigen van de strijd in Cambodja noemde Kissinger een ingewikkelder kwestie omdat er drie of vier groepen in strijd gewikkeld zijn. Maar hij toonde zich optimistisch over een snel einde van de strijd in Cambodja en zei dat „wij energiek zullen werken aan een akkoord”.

Uit Phnom Penh wordt gemeld dat de Cambodjaanse regering formeel aan vijf landen gevraagd heeft de kwestie van de terugtrekking van Noordvietnamese troepen uit Cambodja ter tafel te brengen op de internationale conferentie over Vietnam, die maandag in Parijs begint. Het verzoek werd gericht aan Engeland, Indonesië, Polen, Amerika en Zuid-Vietnam. Polen zou niet gunstig hebben gereageerd op het verzoek.

Een woordvoerder van het bewind in Phnom Penh verklaarde donderdag: „We kunnen geen bestand in Cambodja bereiken tenzij de Noordvietnamezen en de Vietcong zich terugtrekken van ons grondgebied.” Intussen is Cambodja nu het laatste Indochinese land waar de Amerikaanse luchtmacht nog bombardeert. In Parijs zijn alle voorbereidingen getroffen voor de internationale con-

ferentie. Het voorzitterschap zal rouwen tussen de landen die de uitnodiging verzonden — Amerika en Noord-Vietnam — en de delegatieleden zitten om een ronde tafel in alfabetische volgorde. Ook nu is het internationale conferentiecentrum aan de Rue Kleber gekozen, dat onder zware bewaking staat. De Franse minister van buitenlandse zaken Schumann zal de bijeenkomst maandag om tien uur openen met een welkomstrede.

In totaal doen twaalf partijen mee: Noord-Vietnam, Zuid-Vietnam, de Voorlopige Revolutionaire Regering van Zuid-Vietnam, de Verenigde Staten (directe partijen in het conflict) plus Frankrijk, de Sovjet-Unie, China en Engeland, plus de landen van de internationale controlecommissie Canada, Hongarije, Indonesië en Polen.

van de Zaan
Amsterdam
TEL. 01876-44312

Het rijk van de duizend olifanten

smeden hoogland is Laos weliswaar een mooi, maar geen bijzonder dichtbevolkt land. Met elf inwoners per vierkante kilometer, rond drie miljoen in totaal, is het zelfs een van de dunst bevolkte — in tegenstelling tot Vietnam en Cambodja.

(Van onze redactie-buitenland)

Laos is niet bepaald een 'open' land. Er is voor dit 'rijk van de duizend olifanten' niet zo veel publieke belangstelling als voor het aangrenzende Vietnam en geografisch lijkt het ook minder bedeed. Ingeklemd als het ligt tussen China, Vietnam (zowel het noordelijke als het zuidelijke landsdeel), Cambodja, Thailand en Birma. Nergens grenst het aan zee. Met een bergachtig landschap, oerwouden en met gleuven door-

23 10/32 JW

Amerikaans geheime- dienst- werk bracht oorlog in Laos

Amerikaanse militaire 'adviseurs' opereren tegen de patriottische beweging in Laos, veelal vanaf bases in het aangrenzende Thailand.

De bevolking is verdeeld in meer dan dertig groepen, waarvan de eigenlijke Laotianen met circa één miljoen feitelijk de grootste 'nationale minderheid' vormen.

Naast deze bewoners van het laagland zijn er verschillende Meo-stammen die hun traditionele woonplaats aan bijna ontoegankelijke berghellingen hebben en nog een reeks bevolkingsgroepen. Waar dat mogelijk is, wordt rijst verbouwd en verder mais,

noordelijke provincies in afwachting van een definitieve regeling. Deze regeling leek in zicht toen Souphavong en Souvanna Phouma het in december 1956 eens werden over een regering tie van de twee noordelijke provincies.

Bij de algemene verkiezingen van 1958 winnen de Pathet Lao en de linkse van nationale eenheid en de integra-socialisten. Met steun van rechtse legerkringen wordt echter een anti-communistische regering gevormd en een jaar later wordt de politieke organisatie van de Pathet Lao zelfs verboden en Souphanouvong wordt gevangengenomen. In 1960 weet de Pathet

Souvanna Phouma maken tot een Amerikaans werktuig. Een groep reactionaire officieren eist eerst zijn aftreden, maar staat vervolgens zijn aanblijven toe, op voorwaarde van een kabinetswijziging in rechtse, pro-Amerikaanse richting, terwijl 'neutralisten' en rechtsen fuseren. Een ander wordt in januari 1965 met nog een rechtse militaire coup afgerond.

Souvanna Phouma is geheel in Amerikaans vaarwater terecht gekomen.

De Pathet Lao weigert aan dit spel mee te doen en trekt zich geheel uit Vientiane terug om zich volledig te concentreren op de ontwikkeling en bescherming van de bevrijde gebieden. Een deel van de neutralisten ging niet onder het CIA-juk door en sloot zich bij de patriotten aan. Hierdoor werd de strijd in Khammouan en het

Marktdag in Phong Savan, een stad in het bevrijde gebied van Laos.

koffie, thee, tabak en citrusvruchten. Er is enige tinwinning en de noordelijke wouden leveren teakhout op.

Strategische ligging

Het zijn echter niet de bodemschatten of andere natuurlijke produkten die Laos in de belangstelling hebben geplaatst en verantwoordelijk zijn voor de Amerikaanse agressie, die hier — eerst 'in het geheim' en verborgen voor de buitenwacht, later meer openlijk — evenals in Vietnam gewoed heeft. De strategische ligging maakt het land in de ogen van de VS een uitmuntende basis voor spionage en agressie. Dit heeft geleid tot een reeks onverklikkelijke intriges van de Amerikaanse geheime dienst. Door brutale CIA-staatsgrepen en andere manoeuvres hebben de VS de soevereiniteit en neutraliteit van het land uitgehold en tenslotte werden zelfs openlijke aanvallen op het land en zijn bevrijdingsbeweging gedaan.

Geschiedenis

Evenals Vietnam en Cambodja werd Laos aan het eind van de vorige eeuw door de koloniale Fransen bezet, waarbij het afgelegen gebied vooral als 'bufferstaat' voor de meer westelijk gelegen Britse gebieden diende.

De Franse 'beschermers' lieten Laos zonder slag of stoot aan de Japanners gedurende de tweede wereldoorlog, maar daarna stelden ze weer snel pogingen in het werk om hun comeback te maken. Op 1 september 1945 werd de onafhankelijkheid onder het koningshuis van Luang Prabang uitgeroepen. Daartoe behoren ook de halfbroers Souphanouong en Souvanna Phouma, die bij de latere ontwikkeling een grote rol spelen.

Souphanouong behoort tot de leiding van de Pathet Lao, de progressieve patriottische beweging. Met zijn halfbroer, die nadien steeds meer in Amerikaans vaarwater terecht kwam, leidde hij de strijd voor onafhankelijkheid tegen de Fransen. Na de Franse nederlaag bij (het Vietnamese) Dien Bien Phu kreeg ook Laos zijn definitieve onafhankelijkheid.

De Pathet Lao kreeg na de Geneefse conferentie de controle over twee

Laos-leider te ontsnappen en later dat jaar vinden opnieuw twee staatsgrepen plaats, waarbij CIA-invloeden steeds duidelijker worden.

Tweede conferentie

In 1961 en 1962 vond in Genève een tweede internationale conferentie plaats, speciaal over Laos. Ook in Vientiane vonden besprekingen plaats terwijl de Pathet Lao resoluut elke poging om bevrijd gebied te heroveren afsloeg.

Resultaat van de Geneefse bijeenkomst is dat Laos met zijn buurlanden, met Canada, Engeland, Frankrijk, India, Polen, de Sowjet-Unie en de VS, overeenstemming bereikt over een gegarandeerde neutraliteit. De 14 deelnemers benadrukken de soevereiniteit en ondertekenen, inclusief de VS, dat ze zich zullen onthouden van daden die de vrede in Laos in gevaar brengen en van directe of indirecte inmenging in binnenlandse aangelegenheden.

In Laos is dan weer een coalitie tussen pro-Amerikaanse rechtse groeperingen, neutralisten en Pathet Lao tot stand gebracht onder premierschap van Souphanna Phouma. De hoofdstad Vientiane en de koninklijke residentie Luang Prabang zullen worden geneutraliseerd en voor de rest houdt elk van de partijen voorsnog haar eigen gebied en leger. Voor er van integratie sprake kan zijn verscherpt de CIA z'n inmenging. De Amerikaanse geheime dienst beperkt zich niet langer tot rechtse groeperingen, maar met intriges strekt de CIA zijn greep uit tot delen van de neutralisten.

Al op 12 mei '62 stelt de New York Times vast dat de VS 'het rechtse Laotiaanse leger als nutteloos hebben afgeschreven'. De Amerikanen gaan zich bedienen van een nieuwe techniek: het inpalmen van de 'neutrale groep', die toen in eigen land veel invloedrijker en minder verdacht was dan de rechtsen. Verder maken ze gebruik van Meo-huurlingen, die met valse beloftes uit hun bergdorpen gelokt worden en vervolgens worden ingezet onder de beruchte generaal Vang Pao. Ook worden uit het naburige Thailand huurlingen geworven en vanaf zomer '64 bombardeert de luchtmacht van Amerika bevrijde gebieden.

Staatsgreep

Een staatsgreep op 19 april 1964 zet een reeks manoeuvres in werking die

Eerder deed de invloed van de CIA en dergelijke instellingen zich al voelen bij de moord op de linkse neutralistische minister van buitenlandse zaken Quim Pholsena in april 1963. De politieke spanning werd er dusdanig door vergroot dat de Pathet Lao genoodzaakt was om zich af te wenden van de gang van zaken in Vientiane. Een inval door Zuidvietnamese huurlingen met Amerikaanse luchtsteun liep twee jaar geleden op een groot fiasco uit. De Pathet Lao blijkt over een goed georganiseerd leger te beschikken en is geslaagd in een vereniging van alle groepen van de bevolking.

Besprekingen tussen de groepering van Souvanna Phouma en de patriotten begonnen al vorig jaar. De Pathet Lao sloeg in de loop van die besprekingen met groot succes allerlei 'knabbeloperaties' af, die gericht waren tegen de grenzen van het bevrijde gebied. Midden deze maand gaf haar radio-zender nog een verklaring uit waarin afkeuring over het Vientiane-leger werd uitgesproken wegens deze acties, die een schaduw over de besprekingen wierpen en gericht waren tegen de aspiraties van de bevolking.

Het succes dat na diepgrondig onderhandelen nu door de bevrijdingsbeweging in een tweede land in Indo-China behaald is vormt een nieuw uitgangspunt om de Amerikaanse inmenging daar verder terug te dringen.

- TEL. 62191

KKER

AN DE

ROOTSTE

f brofflets van uw

n alles vertellen en

DE RAI?

ANENBURG TEL. 0

WORMERVEER T

LE BEKENDE M

000
Bij
met
256
eer
eer
bee
bo
Ee

De ondertekening van de bestandsovereenkomst in Vientiane. De plechtigheid in de ambtswoning van Souvanna Phouma speelde zich woensdag af in aanwezigheid van vertegenwoordigers van het corps diplomatique. Voor de Pathet Lao tekende Phoumi Vonvichi (rechts op de radio-foto), voor het Vientiane-bewind Pheng Phonsavan.

Parlement in Hanoi bekrachtigt Parijse overeenkomst

Laotiaans bestand van kracht geworden

Het staakt-het-vuren in Laos is gisteren om 12 uur plaatselijke tijd (6 uur 's morgens onze tijd) van kracht geworden. Het hoofdkwartier van de Pathet Lao heeft zijn troepen opdracht gegeven om het bestand volledig na te leven en te blijven op de huidige posities. Ze zijn opgeroepen tot waakzaamheid en paraatheid om tegen mogelijke inbreuken op te treden.

Woensdag heeft minister Rogers in Washington voor een senaatscommissie verklaard, dat de VS

hun luchtacties boven Laos beëindigen bij het ingaan van het bestand.

VS-bombardementen gestaakt

Op grond van de woensdag ondertekende overeenkomst zal de politieke toekomst van Laos geregeld worden in de geest van nationale eendracht en zonder druk. De neutraliteitsverklaring van Laos en de Geneefse conferentie van 1962 zijn de bases voor de buitenlandse politiek van onafhankelijkheid, vrede en neutraliteit. Binnenlandse zaken moeten door het Laotiaanse volk zelf worden geregeld, zonder inmenging van buitenaf. Burgerlijke vrijheden als vrijheid van meningsuiting, van godsdienst en om politieke partijen op te richten moeten volgens de overeenkomst nauwlettend in acht genomen worden en wetten die daarmee in strijd zijn moeten worden ingetrokken.

Een (voorlopige) regering van nationale eenheid wordt binnen 30 dagen in Vientiane of Luang Prabang gevestigd, welke beide steden neutraal gebied worden. De premier wordt in overleg aangewezen door de groep van Souvanna Phouma en de Pathet Lao, die elk ook een competente persoon aanwijzen om de premier bij te staan. De gemengde nationale politieke raad, die wordt samengesteld uit vertegenwoordigers van beide partijen en door beide partijen aangewezen personen, zal de regering bijstaan bij het uitvoeren van de overeenkomst en de voorbereiding van algemene verkiezingen. Na de verkiezingen zal een definitieve regering van nationale eenheid gevormd worden.

De buitenlandse troepen in Laos moeten binnen 60 dagen na de vorming van een (voorlopige) regering worden teruggetrokken. Binnen dezelfde periode zullen de krijgsgevangenen van elke nationaliteit worden uitgewisseld. India, Polen en Canada, die ook in 1962 een controlecommissie voor Laos vormden, zijn verzocht om teams voor het houden van toezicht te sturen of

De
te
te
V

W
23 FEB 64

Bijeenkomst parlement

Het parlement van Noord-Vietnam heeft gisteren met algemene stemmen de Parijse overeenkomst goedgekeurd. In een resolutie wordt gezegd dat het accoord een 'grote overwinning in de glorierijkste verzetsoorlog in de geschiedenis van het Vietnamese volk tegen buitenlandse agressie' is.

Het parlement, dat verslag kreeg uitgebracht over de jongste militaire en diplomatieke ontwikkelingen, riep het Vietnamese volk op om zo snel mogelijk de nasleep van de oorlog af te wikkelen en de economie te herstellen en te ontwikkelen. Parlementsvoorzitter Truong Chinh toonde zich verheugd over het bestand in Laos en zei, dat de Parijse overeenkomst over Vietnam en het nieuwe accoord over Laos actief zullen bijdragen tot de zaak van de vrede in Indo-China en Zuidoost-Azië.

Het Noordvietnamese persbureau meldde gisteren dat de delegatieleider naar de conferentie in Parijs, minister Nguyen Duv Trinh van buitenlandse zaken en leden van zijn delegatie uit Hanoi vertrokken zijn. De conferentie zal maandag beginnen.

Britse regeringskringen lieten woensdag doorschemeren dat Londen rekest op een conferentieduur van ongeveer een week. Als een van de voornaamste doelstellingen van de bijeenkomst werd in Londen gezien dat een reeks grote mogelijkheden zich bindt aan de gesloten overeenkomst.

Verder zou in Parijs als voornaamste punt de positie van de internationale controlecommissie op de agenda staan, met name de vraag aan wie deze commissie rapport uitbrengt. Tenslotte zou in grote lijnen ook hulpverlening ter sprake komen.

Klacht over bestand

De voorlopige revolutionaire regering van Zuid-Vietnam heeft zich gewend tot de gezamenlijke militaire commissie in verband met een ernstige inbreuk op het bestand door de Thieu-luchtmacht. Deze heeft maandag een bomaanval uitgevoerd op de plaats Duc Co, enkele uren nadat deze plaats voor de voorlopige revolutionaire regering aangewezen was als een van de drie officiële aankomstpunten van militair vervangingsmateriaal voor de VRR.

Bij de aanval zijn tal van arbeiders bij de landingsbaai, van deze bevrijde stad om het leven gekomen of gewond, zo werd aan de gezamenlijke commissie gerapporteerd. Het Thieu-regiem maakt voortdurend, meestal op klein schaal, inbreuken op het bestand om alsnog bevrijde gebieden te heroveren of om de bevolking onder druk te zetten. Een onderzoek naar het incident in Duc Co werd gisteren getorpedeerd door een veto van het Saigon-regiem.

Zuidvietnamese immigranten in Frankrijk hebben woensdag gepleit voor de vrijlating van 200.000 politieke gevangenen die het bewind in Saigon achter de tralies heeft gezet.

Censuur

De New York Times en de Washington Post hebben geprotesteerd tegen de zwijgplicht die het Pentagon aan vrijgelaten Amerikaanse piloten heeft opgelegd. Ze spreker, in dit verband van censuur. Het Pentagon heeft toegegeven dat de krijgsgevangenen bij terugkeer in de VS niet met de pers mogen spreken over hun verblijf in Noord-Vietnam.

(Vervolg van pagina 1)

Dajans luchtvaart vliegtuig

Woensdag hoopte de directie bij de Dajans luchtvaart vliegtuig dat de staking te kunn

Intimidatie mishikt

Woensdag hoopte de directie bij de Dajans luchtvaart vliegtuig dat de staking te kunn
leggen aan de bonden.
som van vijf miljoen gulden op
wordt gevraagd de ongeschoorde dward
daarop volgen dat aan de preside
bonden te doen. En prompt liet
een aanslag op de stakingskas van
dat het geenszins de bedoeling was
som in te lichte slechts 'symboolsch' was
landt, dat het vragen van een dwa
achtig klonk de verklaring van Ho
den moeten beslissen. Even onwa
rechter en niet de arbeiders zelf z
rechtvaardigd' is. Alsot daarover
vaststellen of de stakingsactie v
president van de rechtbank te lat
ging er volgens hem alleen om
sprak in het geschil over de cao. H
die niet begonnen zou zijn om een u
stuur van Hoogovens, dat het de dire
Hooglandt, lid van de Raad van B
van het geding, beweerde drs. J
een toelichting op de aankondig
damse advocaat mr. M. G. Rood.
zal als pleiter optreden de Amste
Industriebond NVV en de NKV-bon

(Vervolg van pagina 1)

De stakin

BESTE PERSFOTO'S: VIETNAM EN DEN UYL

23 APRIL 72

DE PERSFOTO van het jaar (1972) is gemaakt door de Vietnamese fotograaf Huynh Song „Nick“ Ut van Associated Press in Saigon. Dit heeft de internationale jury beslist die voor de stichting World Press Photo Holland de inzendingen beoordeelt voor de komende internationale wedstrijd en tentoonstelling in de persfotografie. De winnende

fotograaf ontvangt een prijs van 5000 gulden, de trofee „Het gouden oog“ en een gratis retourvlucht per KLM van Saigon naar Amsterdam, waar hij de opening van de tentoonstelling zal bijwonen. De bekroonde foto toont een troosteloze weg in Vietnam, waarop zich enkele naakte en enkele slecht geklede huiltende kinderen in paniek voortreppen, vluch-

tend voor een napalmbombardement.

De jury heeft voor de beste Nederlandse inzendingen twee prijzen van 1000 gulden toegekend, aan Oscar van Alphen van Avenis en aan Vincent Mentzel, free-lance fotograaf te Rotterdam. Op de foto toont juryvoorzitter Joop Swart de Vietnam-foto en Mentzel's portret van Den Uyl.

VOLGENS REGERING VIENTIANE:

Bestand in Laos wordt geschonden

VIENTIANE, 23 febr. (AFP, AP, Reuter) — Het bestand in Laos, dat gistermorgen om zes uur is ingegaan, wordt volgens regeringskringen in Vientiane nog op grote schaal geschonden.

De troepen van de Pathet Lao, gesteund door Noordvietnamezen, zouden twee steden in Zuid-Laos hebben veroverd en zware aanvallen hebben uitgevoerd op regeringsposities ten zuiden van de strategisch belangrijke Vlakte der Kruiken. De regeringstroepen zouden zich massaal hebben teruggetrokken in de richting van de rivier Mekong.

He offensief van de Pathet Lao en de Noordvietnamezen viel samen met de eerste stopzetting van de Amerikaanse bombardementen sinds 1964. Voordat het bestand van kracht werd beheerste de Pathet Lao reeds driekwart van het Laotiaanse grondgebied.

De regering van Cambodja heeft vijf landen (Engeland, Indonesië, Polen, de Verenigde Staten en Zuid-Vietnam) gevraagd de oorlog in Cambodja aan de orde te stellen op de internationale conferentie over de toekomst van Vietnam, die maandag in Parijs begint.

Cambodja is het laatste land in In-

do-China waar geen staakt-het-vuren van kracht is. Eén land — Polen — heeft al negatief gereageerd op het Cambodjaanse verzoek. Volgens de regering in Pnompennh zijn niet minder dan 23.000 Noordvietnamese soldaten actief op het grondgebied van Cambodja.

Amnesty

Amnesty International heeft de deelnemers aan de internationale conferentie gevraagd alle burgergevangenen in Zuid-Vietnam, in afwachting van hun uiteindelijke vrijlating, onder bescherming van de Verenigde Naties te stellen. Amnesty vraagt ook de definitie van burgergevangenen „zo ruim mogelijk uit te leggen.”

Premier Pham Van Dong van Noord-Vietnam heeft, in een telegram aan een conferentie over Indo-China in Rome, de regering in Saigon beschuldigd van „stelselmatige schending” van het vredesakkoord, hetgeen zou geschieden „met instemming van de Verenigde Staten.” De artikelen van het verdrag die door Saigon worden geschonden zijn, volgens Pham Van Dong, die over de democratische vrijheden, de overdracht van krijgsgevangenen en de werkzaamheden van twee controlecommissies.

De Prins van Peking

Sihanoeks oorlog met de CIA

24 Feb 73

Igor Cornelissen

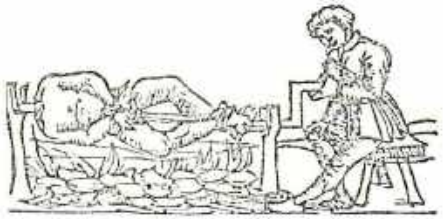
over
Norodom Sihanouk and Wilfred Burchett: My War With the C.I.A., Cambodia's Fight for Survival. A Pelican Original. 1973. Prijs f 6,25. Importeur Nilsson & Lamm, Amsterdam

en
Richard H. Solomon: Mao's Revolution and the Chinese Political Culture. University of California Press. 1972. Prijs f 28,60.

Nog meer dan voor Vietnam geldt voor Cambodja en Laos dat de eind januari ondertekende akkoorden in werkelijkheid niets hebben opgelost. In Zuid-Vietnam heeft de socialistische revolutie niet overwonnen en blijft het Thieu-regiem aan de macht; in Cambodja en Laos duurt de guerrilla voort en zullen de Amerikanen de door hen in het zadel geholpen regiem blijven steunen: met geld en met wapens.

Na maart 1970, toen een door de Amerikanen geïnspireerde staatsgreep een einde maakte aan het neutralistische bewind van prins Norodom Sihanouk, is Cambodja pas goed in het nieuws gekomen. Sihanouk vestigde zich in Peking, dat hem — in tegenstelling tot Moskou — als het wettige staatshoofd blijft erkennen. Eind april 1970 vinden er in Cambodja massademonstraties plaats ten gunste van Sihanouk en tegen het bewind van Lon Nol, de vroegere rechterhand van Sihanouk. Vrijwel direct dringen Zuidvietnamese en Amerikaanse troepen Cambodja binnen om Lon Nol te steunen. Begin mei 1970 wordt in Peking een Koninklijke Cambodjaanse Regering van Nationale eenheid gevormd met Sihanouk als staatshoofd en Penn Nouth als eerste minister. Sleutelministeries (Defensie, Binnenlandse Zaken en

Het is niet eens de meest interessante onthulling. Sihanouk meent ook dat de toekomst van Zuidoost Azië een neutralistische moet zijn, geen gewoon neutralisme (daarvan was hij altijd al voorstander) maar een *anti-imperialistisch* neutralisme. Dat zal — en hij denkt daarbij niet alleen aan Cambodja, Vietnam en Laos, maar ook aan Maleisië en Thailand — de beste garantie zijn voor deze kleine en middelgrote landen om buiten het bereik van de *supermachten* te blijven, en tegelijkertijd 'hun eigen politieke en sociale systemen te handhaven'. Of Sihanouk ook de Volksrepubliek China tot die supermachten rekent, mag men betwijfelen gezien de ontkenning van Peking het te zijn, en Sihanouk angstvallig vermijden van welke kritische noot dan ook over zijn gastheren. Hij is ook aardig definitief in het antwoord op de vraag wat voor soort politiek en sociaal systeem Cambodja na de bevrijding dan wel zal moeten hebben. Onze binnenlandse politiek, zegt hij, zal

socialistisch ('links van het Boedhistisch socialisme dat we probeerden in de jaren vóór de staatsgreep') en progressief zijn, maar niet communistisch. 'De staat, staatseigendom en privé-eigendom zullen naast elkaar bestaan.' Dat alles volgens het program van de verzetsbeweging dat Sihanouk 'een goed compromis tussen verschillende ideologieën noemt'. Of en hoe het volk tezamen nog geraadpleegd zal worden — de Cambodjanen zouden misschien communistische verhoudingen willen doorvoeren — meldt de schrijver niet.

Het meest interessante van het boek ligt ook niet in deze toekomstbespiegelingen. Sihanouk heeft in My War With the C.I.A. aan de journalist Wilfred Burchett, een groot kenner van Zuidoost Azië en ook een welkome gast in Peking, zijn visie op de afgelopen jaren gegeven. Hij kon daarbij geen gebruik maken van eigen documenten want op het moment dat hij door Lon Nol, de vroegere minister van Defensie en daarna eerste minister, en Sirik Matak, die o.a. ambassadeur in Peking en Tokio was, aan de kant werd geschoven, zat hij in Moskou. Dat was op 13 maart 1970. Vijf dagen later vond de staatsgreep plaats. Sihanouk kon toen niet meer naar zijn land terug, hij zou op het vliegveld onmiddellijk gevangen genomen zijn, en reisde — volgens plan — door naar Peking. Kan Sihanouk dus niet aan de hand van totnogtoe geheime documenten de Amerikaanse (CIA) intrigues bewijzen, hij vertelt wel hoe in de jaren vijftig de gebroeders Dulles (Foster was minister van Buitenl. Zaken en Allen was hoofd van de CIA) op alle mogelijke manieren probeerden zijn neutralistische koers te ondergraven. Ook hoe ze via een tussenman hem tijdens een bezoek aan de Philippijnen een tekst wilden laten voorlezen die sterk anti-communistisch was. Volgens de Amerikanen moest en zou Cambodja lid worden van de SEATO, de Zuidoostaziatische pendent van de NAVO.

Vrij nauwkeurig beschrijft Sihanouk ook de periode vlak voor de staatsgreep. Het Lon Nol-Sirik Matak kabinet van augustus 1969 vertegenwoordigde, schrijft Sihanouk, plaatselijke compradores, feodale elementen en hun buitenlandse bankiers. Nationalisaties werden stopgezet en staatsbedrijven zouden zelfs weer privé bezit worden. Al eerder — en Sihanouk citeert hier instemmend artikelen die T. D. Allman in de Guardian schreef — waren er plannen om hem te wippen. Sihanouk was steeds meer buiten het machtscentrum komen te staan, ministers was het door Sirik Matak zelfs verboden hem direct dossiers te sturen. Het vreemde blijft, maar misschien is het tekenend voor Sihanouk als niet sterke politieke figuur, dat hij in die periode het land verlaat en met zijn

vrouw naar Frankrijk afreist voor een medische behandeling. Lon Nol vertrouwdde hij toen nog wel, maar van Sirik Matak (zegt hij nu) wist hij dat deze in zeer nauw contact stond met de Amerikaanse ambassade. 'Ik had absolute rust nodig en een behandeling voor bepaalde chronische kwalen en ik dacht dat het een heilzame les voor Sirik Matak en zijn aanhangers zou zijn om een vrije hand te hebben en hen te laten zien hoe goed ze onze economische ziekten konden oplossen door aan mijn politiek te gaan krabben.'

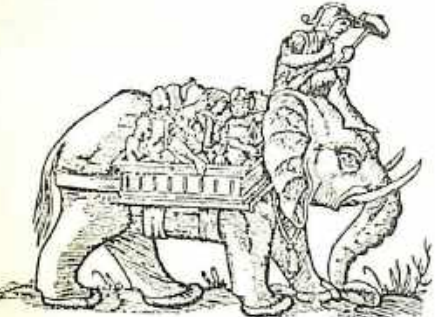
Plundering

Terwijl Sihanouk in Frankrijk is worden er in Phnom Penh op hoog niveau en met medewerking van de Amerikanen anti-Vietcong demonstraties geësceneerd, de Noordvietnamese ambassade en die van de Voorlopige revolutionaire regering van Zuid-Vietnam wordt geplunderd. Het officiële excuus voor de demonstraties en de plunderingen was de aanwezigheid van Vietcong en Vietminh troepen in de grensgebieden. Afgezien van het feit, schrijft Sihanouk daarover, dat niemand daarvan beter op de hoogte was dan Lon Nol zelf, 'ze deden ons geen kwaad'. 'Jarenlang hadden we ze officieel oogtuikend toegelaten, net zoals de Marokkanen en de Tunesiërs, de aanwezigheid van Algerijnse verzetsstrijders in hun gebieden tijdens de Algerijnse verzetsstrijd genegeerd hadden.' Sihanouk ging dus in een moeilijke politieke tijd niet alleen naar Frankrijk, maar bleef er ook toen die plunderingen begonnen. Daarna ging hij niet naar Cambodja terug maar vloog naar Moskou om met Kosygin over militaire hulp te onderhandelen. De Russen beloven hulp, van Kosygin krijgt hij een 'grootse lunch' maar ook nog een belangrijke raad: 'Je moet voorkomen dat Lon Nol en Sirik Matak het Vietnamese Bevrijdingsfront in de rug aanvalen.' Maar Sihanouk blijft in Moskou, zendt zijn moeder, de koningin, een boodschap met raadgevingen, en blijft bij zijn plan door te reizen naar Peking. Voor het vliegtuig in Moskou opstijgt vertelt Kosygin hem dat hij afgezet is.

'Was ik direct teruggevlogen,' schrijft Sihanouk nu over de dagen vlak voor de staatsgreep, 'dan zou ik de dingen onder m'n hoede hebben kunnen nemen. We zullen zien of dat juist was of niet.' Sihanouk komt in zijn boek op die vraag niet meer nadrukkelijk terug, maar zijn weifelachtigheid, of gewoon verkeerd besluit, is duidelijk. Dat hij in zijn boek verder nogal zuur doet over de Russen en buitengewoon vriendelijk over Tsjou En-lai en Mao Tse-toeng is begrijpelijk. Ten slotte hebben de Russen het regiem van Lon Nol erkend en krijgt hij van Peking alle mogelijke faciliteiten. Uit My War With the C.I.A. komt onvoldoende naar voren wat Sihanouk nu precies voor een man is. Daarvoor is het te veel een zelfrechtvaardiging, aangepast aan de Chinese politieke omgeving. Hij is waarschijnlijk eerder nalef en goedgegelovig dan slim, zoals blijkt uit zijn vertrouwen in Lon Nol die in een CIA-samenzwerping in 1957 al een bedenkelijke

rol speelde. 2) Tien jaar later zette hij Chau Seng als minister af omdat deze een geheime verstandhouding met de Chinezen zou hebben. Het was juist deze man die hem gewaarschuwd had dat extreem rechts al in 1966 Lon Nol een coup à la Soeharto wilde laten uitvoeren. (Chau Seng is nu minister in Sihanouks regering.) Daniel Roy, die lange tijd persattaché van Sihanouk was, noemde in Le Monde Diplomatique (april 1970) deze behandeling van Chau Seng 'een fatale

Informatie) komen in handen van uitgesproken linkse mensen die in Cambodja zelf de strijd voeren. Curieus, maar geen detail: deze drie ministers voerden, als leden van de verzetsbeweging Rode Khmers, al vele jaren vóór 1970 guerrilla; in die tijd stonden zij en Sihanouk tegenover elkaar. De beweging van de Rode Khmers heeft zich aangesloten bij de nationale verzetsbeweging die nu het overgrote deel van het land onder controle heeft. Het Lon Nol-regiem heeft slechts enkele grote steden in handen en verslaggevers die Cambodja onlangs bezochten, noemden de hoofdstad Phnom Penh een belegerde vesting.

Vaderlandsliefde

Sihanouk had eigenlijk besloten om, als zijn land eenmaal bevrijd zou zijn, zich helemaal terug te trekken; hij wilde de macht overdragen aan 'jonge progressieven wier zuivere motieven en vaderlandsliefde ik al lang onderkend had, maar meer dan ooit sinds we verenigd zijn in de verzetsstrijd.' Maar Sihanouk zal ook na de bevrijding van Cambodja nog een politieke rol blijven spelen, en wel als 'brug' tussen communisten en niet-communisten, tussen Rode Khmers en Sihanoukisten. Van die noodzaak hebben de 'linksen' hem overtuigd. De onthulling is van prins Norodom Sihanouk zelf en ze staat aan het eind van zijn zojuist uitgekomen boek My War with the C.I.A. 1)

Mao Tse-toeng, Lin Piao, Norodom Sihanouk

27. 6. 72 23 M

verglissing'. 3) In een vroeger boek dat Burchett schreef over Cambodja, stelde deze terecht vast dat het resultaat van Cambodja's onafhankelijkheid niet op Cambodja's grondgebied alléén bereikt kan worden. 'Cambodja staat of valt met haar zusterstaten. De Rode Khmer zagen dat heel duidelijk. Het staat niet zo erg vast of dat net zo duidelijk was voor Sihanouk in die tijd' (omstreeks 1953). 4) Sihanouk betreurt het nu dat hij wel eens 'te ruw' tegen de Rode Khmers is opgetreden (volgens sommige bronnen heeft hij er heel wat laten likwideren), maar dat was dan toch allemaal de schuld van Lon Nol die hem een linkse vijand wilde laten ontdekken 'om te verbergen dat hij zelf met extreem rechts comploteerde.'

Mao

Gelukkig is nu alles weer kook en el tussen Sihanouk en de Chinezen. Mao heeft zelfs eens tegen hem gezegd dat hij het verdient communist te zijn. 'Meneer de president,' antwoordde ik, 'echt ik kan het niet.' Hij lachte: 'Je bent intelligent,' zei hij, 'je bent ijverig, je zou kunnen beginnen met studeren.'

'Ik ben te lui om me door de werken van Marx, Lenin en de anderen heen te worstelen,' zei ik.

'We hebben nu samenvattingen,' vervolgde hij. 'Uittreksels. Om de essentie van hun ideeën in te zien hoef je het hele werk van Marx en Lenin niet te lezen.'

'Meneer de president,' antwoordde ik, 'ik geef er de voorkeur aan de werken van Mao Tse-toeng te lezen.'

Het is voor Sihanouk wellicht nog nuttiger goed op de daden van zijn Chinese vrienden te letten. Het is gevaarlijk de Chinese posities revolutionairder voor te stellen dan ze zijn. Zoals het overtrokken is, wat een Nederlands maoïstisch blad deed, te beweren dat de Amerikanen in Laos en Cambodja 'in fette al verslagen zijn.' 5)

De vraagtekens bij de Chinese buitenlandse politiek konden al geplaatst worden vóór de jongste akkoorden van januari. Tijdens het bezoek van Nixon aan Peking b.v., kort na de zwaarste Amerikaanse bombardementen op Laos en Cambodja sinds 1970. En zelfs in de laatste weken in deze fase van de oorlog waren de Chinese (en Russische) reacties op de aanvallen op Hanoi en Haiphong zeer gematigd.

Zelfs met regie's die openlijk 'militair-fascistisch' worden genoemd, zoals het Indonesische, wil China betrekkingen onderhouden; een eis die overigens wordt

ondersteund door pro-maoïstische Indonesische communisten in ballingschap. 6).

Sihanouk's politieke mobiliteit is voor de Chinese buitenlandse politiek geen nadeel, aangezien die politiek zelf zeer buigzaam en zwenkend is.

Als Sihanouk een episode beschrijft waarin zijn regering gewapenderhand optrad tegen rebellerende boeren (1967) die van hun land waren beroofd, schuift hij niet alleen de schuld af naar Lon Nol, maar wil hij zijn destijds geloof aan 'maoïstische complotten' ook aannemelijk maken door te wijzen op de 'ultra-linkse afwijking' van de Culturele Revolutie in

China die daarmee samenviel. Met andere woorden: de 'extremsten' waren de schuld van het klimaat waarin Sihanouk fouten maakte, want later kwam hij er achter dat de rebellerende boeren in hun recht stonden.

Lioe

Nu dan toch de Culturele Revolutie genoemd is, is het wellicht nuttig in het kort melding te maken van Mao's *Revolution and the Chinese Political Culture* een in 1971 door prof. Richard H. Solomon geschreven indrukwekkend boek waarvan in 1972 een goedkopere paperback editie is verschenen. 7) Solomon besteedt ook aandacht aan de relatie tussen Vietnam en de Culturele Revolutie. Al is de precieze relatie tussen de val van Lioe-Sjao-tsjj en andere hoge Chinese leiders en de Vietnam-politiek, het Sino-sowjet-conflict en de Indonesische staatsgreep van 1965 niet bekend, prof. Solomon maakt wel duidelijk dat Lioe en met hem verbonden legerleiders juist in verband met Vietnam de mogelijkheid wilden openhouden dat er met de Russen een zeker vergelijk zou moeten komen om gezamenlijk militair zo sterk mogelijk te zijn. In dat verband is het wellicht ook

tekenend dat Lioe's laatste politieke initiatief een regeringsverklaring was waarin op ongewoon scherpe manier steun aan de Vietnamese zaak werd toegezegd en 'nationaal chauvinisme' bestreden werd.

Mao en Lin Piao, schrijft prof. Solomon, propageerden toen een lijn die zowel een confrontatie met de Amerikanen wilde vermijden als een samengaan met de Russen, terwijl een voortzetting van de oorlog in Vietnam werd gepropageerd 'op een manier waarbij de Vietnamezen de Amerikanen langzaam het land zouden kunnen uitdrijven op eigen krachten.' Deze lijn stamt uit 1965. Men kan slechts hopen dat, acht jaar later, de Chinezen en de Russen de Amerikanen niet opnieuw onderschatten. Sihanouk schrijft in zijn boek zeer vastberaden dat zijn regering nooit met de Phnom Penh putschisten (Lon Nol e.s.) zal onderhandelen, nooit met hen in een coalitie zal gaan of welk compromis dan ook zal doen. 'Het zijn samenzweerders en quislings die deel hebben genomen aan een internationaal complot om onze onafhankelijkheid te verwoesten.' Men moet prins Norodom Sihanouk toewensen dat deze mening in Peking gedeeld wordt en blijft worden.

- 1) Norodom Sihanouk and Wilfred Burchett: *'My War With the C.I.A.'*
- 2) Wilfred Burchett: *'The Second Indochina War. Cambodia and Laos'*. International Publishers New York 1970. Prijs f 8,55. Importeur Pegasus, Amsterdam. Pgs. 43-47.
- 3) Roy's artikel is opgenomen in *'Conflict in Indochina. A Reader on the Widening War in Laos and Cambodia'*. Vintage Books New York 1970. Prijs f 10,75. Dit boek bevat uitstekende informatie; o.a. artikelen van Bernard Fall, Burchett, Philippe Devillers, Jean Daniel en I. F. Stone.
- 4) In *'Mekong Upstream'* (1957) geciteerd in *'Conflict in Indochina'*.
- 5) *De Rode Vlag*, Centraal Orgaan van de Bond van Nederlandse Marxisten-Leninisten (BvNML), 10e jrg nr. 1, 10 febr. 1973.
- 6) *Indonesian Tribune* Vol. VI No 2-1972. Tirana-Albanië.
- 7) Richard H. Solomon: *'Mao's Revolution and the Chinese Political Culture'*.

De illustraties zijn uit: Marco Polo: *'Von Venedig nach China. Die grösste Reise des 13. Jahrhunderts'*. Opnieuw uitgegeven en commentariseerd door Theodor A. Knust. Uitg. VEB Hinstorff Verlag Rostock (DDR) 1972. Importeur Pegasus, Amsterdam.

WELKOM IN PARIJS

De Zuidvietnamese minister van buitenlandse zaken, Tran Van Lam, werd gisteren na zijn aankomst op het Parijse Gare de Lyon begroet door in Frankrijk woonachtige sympathisanten van de regering-Thieu in Saigon. Zij droegen spandoeken met daarop de namen van hun Franse woonplaatsen.

21. 6. 68 2. 73 V/2
Antwoord op offensief van Pathet Lao

B-52'S OPNIEUW IN ACTIE BOVEN LAOS

Saigon en Front

ministers noemden na afloop van hun onderhoud de besprekingen „constructief”. Doel van het overleg tussen Saigon en het Bevrijdingsfront

gesteld dat het Thieu-bewind op haar manier ook probeert de uitslag van die op een nog niet vastgestelde datum te houden verkiezingen te ver

Gdaal plaatst over Raad

WASHINGTON/PARIJS/SAIGON, (Reuter, AP, UPI, NYT) — Amerikaanse B-52 bommenwerpers hebben gisteren de bombardementen op Laos hervat, zo heeft een woordvoerder van het Pentagon meegedeeld. Deze bombardementen werden uitgevoerd op verzoek van de Laotiaanse premier Soevanna Phoema. Deze laatste beschuldigt de bevrijdingsbeweging Pathet Lao ervan, dat zij het donderdagmorgen ingegane bestand in Laos voortdurend schendt.

De aanvallen van de Pathet Lao vinden voornamelijk plaats in de omgeving van de steden Pak Song en Paksé in het zuidelijk deel van Laos, waar het strategisch belangrijke Bolovens-plateau ligt. Behalve boven Laos voerde de Amerikaanse luchtmacht gisteren ook bombardementen uit op Cambodja, waar nog geen bestand van kracht is.

Eenheden van de Rode Khmers zijn gisteren de hoofdstad Phnom Penh tot op een afstand van vijf kilometer genacerd. Vrijwel alle hoofdwegen en secundaire wegen zijn afgesneden, terwijl de Cambodjaanse regeringstroepen verschillende garnizoenen langs de hoofdweg nummer twee hebben moeten ontruimen.

Inmiddels hebben de Zuidvietnamese regering van president Thieu en de Voorlopige Revolutionaire Regering van Zuid-Vietnam gisteren besloten om volgende maand besprekingen over de politieke toekomst van Zuid-Vietnam te houden. Deze besprekingen zullen niet in Saigon, maar "ergens in Frankrijk" (waarschijnlijk in of bij Parijs) plaatsvinden. Beide partijen kwamen tot dit besluit na een onderhoud van twee en een half uur tussen de Zuidvietnamese minister van buitenlandse zaken Tran Van Lam en diens collega van de Voorlopige Revolutionaire Regering, mevrouw Ngoejen Thi Binh.

Voor haar gesprek met Lam beschuldigde mevrouw Binh de Saigon-regering ervan het wapenstilstandsakkoord in Zuid-Vietnam voortdurend en systematisch te schenden. Bij zijn aankomst in Parijs verklaarde Lam, dat hij geen beschuldigingen zou uiten en niet was gekomen om "olie op het vuur" te werpen. Beide

vinging van een Raad voor nationale eenheid en verzoening in Zuid-Vietnam, waarvan ook "neutralisten" deel uit moeten maken.

„Volksfront“

Met steun van president Thieu is gisteren een nieuwe politieke groepering opgericht in Saigon. Zij heeft als naam „Volksfront voor het winnen van de vrede en het verkrijgen van zelfbeschikking“. Vertegenwoordigers van de „derde macht" in Zuid-Vietnam als generaal Doeong Van Minh (Grote Minh) zijn niet opgenomen in dit Volksfront. Tijdens een redevooring voor deze gelegenheid verklaarde president Thieu, dat Noord-Vietnam probeert voor de algemene verkiezingen in Zuid-Vietnam een miljoen soldaten en hun verwanten in Zuid-Vietnam binnen te smokkelen om zo de verkiezingsuitslag te beïnvloeden.

Amerikaanse woordvoerders in Zuid-Vietnam hebben overigens vast-

de regering Thieu naderhandzuidvliuchtelingen vast in kampen om z verzekerd te zijn van een groot stemmenblok voor de huidige machthebbers in Saigon. Het aantal Zuidvlietnamezen in de vluchtelingenkampen werd door de Amerikanen woer voerder op ruim achthonderduizend geschat.

Strij

De gevechten in Zuid-Vietnam gaan ondanks het vier weken oude bestand nog steeds door. Het harc werd gisteren gevochten in het centrale bergland bij Pleikoe en Ke toem.

Deze gevechten vinden plaats a de vooravond van de vredesconferentie, die maandag in Parijs begint. ministers van buitenlandse zaken v twaalf landen zullen naar verwach wordt vier à vijf dagen bijeenkom tenende overeenstemming te vind over de garanties voor de uitvoer van het Vietnamese wapenstilstandsakkoord.

Caravan-1 moet?

gunstig
Ongetw

220 Vo
lijk ve

extra s
van he

landse
is aan

interie
degelij

king b
Dus s

maar
carav

mee
winte

en v
tavan

garan
seri

As
Kc

Te koop: Red-Cedar MOBILE
BUNGALOW (13x m) met vaste
staandeplaats te Voorhuizen. Ruime
woonk. 3 slaapk. douche, toilet, mo-
derne-keuken, schuur, Gehéel se-
V171

Te koop: STA-CARAVAN, LYNON,
2 slk, Pr. f 6500, Evt. toucar, inru-
ten, Tel. 020-948894.
V171

Te koop: Red-Cedar MOBILE
BUNGALOW (13x m) met vaste
staandeplaats te Voorhuizen. Ruime
woonk. 3 slaapk. douche, toilet, mo-
derne-keuken, schuur, Gehéel se-
V171

Vraag folder: D-TOURS, tel. 020-
180505.
V171

Ind: slaapk., douche en toilet,
de grooite is 8 1/2 x 3 m.
Park is het gehele jaar geopend,
roefing en olieverwarming. Het
caravan-park „Het Rietbos“, nabij
Alkmaardermeer met water, hém,
staar op te keus standplaats in sta-
jaar oud.
BIELE BUNGALOW, nog geen
classie ingerichte Red Cedar MO-
Wegens omstandigheden te koop ex-
Ubach, Kerkrade, Zait. 13-16 uur.
V171

Dir. v. fabriek prosp. Houtbouw
Vakantiehuisjes f 850
COMPL. schuurte f 225
AUTOGARAGES f 350
om te vouwen zonder tentloek.
Nieuw: „CASITA“ een caravan
Gredde (Zid.) Tel. 01150-6088. V171

Eikenhouten
STACARAVAN
8,50x3,00 m., staplaats
(N.Br.), Int. J. v.d. Weiering tot 18
n. 04134-669.
V171

SPANJE (COSTA BRAVA)
Speciale
Paastreis
Loret de Mar
10-daagse vliegreis met volledige
verzorging in het fijne hotel „Aca-
public“ vertrek 14 april
v.a. f 390,-

Caravaning, camping en watersport

Victories.

70 cent per millimeter-hoogte
EXCLUSIEF 4% BTW

BEL OP (020) 91 77 11
Voor Victories worden geen
bewijsnummers verstrekt.

De Volkskrant aanvaardt geen klachten over de uitvoering van telefo-
nisch opgegeven advertentie-opdrachten of over fouten, ontstaan door
onduidelijk handschrift van de opdrachtgever.

Indien twee Victories gelijkijdig worden opgegeven ter plaatsing binnen
14 dagen, wordt in die periode een derde Victorie van dezelfde grootte
zonder berekening geplaatst.

Pathet Lao-vlaggen boven vluchtelingen- kamp

Zij 1/10/68 BW

In Laos is het bestand met vreugde ontvangen. In Vientiane hielden ongeveer duizend middelbare scholieren een mars ter ondersteuning van de overeenkomst. In het grote vluchtelingenkamp Hat Dua, ten noorden van de hoofdstad, werden honderden vlaggen van de Pathet Lao gehesen toen het nieuws over de ondertekening bekend werd. In dit kamp zijn circa 10.000 mensen ondergebracht, wier woonplaatsen door de gevechten — voornamelijk door Amerikaanse terreurbombardementen — getroffen zijn.

In Zuid-Vietnam is gisteren een bijeenkomst gehouden onder auspiciën van marionettenleider Thieu. Daar werd een 'front voor het winnen van de vrede' opgericht bestaande uit de echtgenote, aanhangers en ondergeschikten van Thieu. Blijkbaar hoopt hij zich hiermee een schijn van aanhang te geven en een platform voor intriges.

Buitenlandse correspondenten wijzen

erop dat leidende groepen van de oppositie in Saigon niet op Thieu's bijeenkomst verschenen — ondanks de zogenaamde 'ruime' opzet. De boeddhistische An Quang-groep liet zich bijvoorbeeld niet zien evenmin als de generaals Doung Van Minh ('grote Minh') en Nguyen Cao Ky.

Breznjev in Praag

In Praag is donderdagavond een partij- en regeringsdelegatie van de Sowjet-Unie, die geleid wordt door CPSU-secretaris Breznjev, gearriveerd. De delegatie zal in Praag de viering bijwonen van het 25-jarig bestaan van de Tsjechoslowaakse republiek.

In verband met deze viering is door de Tsjechoslowaakse regering een amnestie afgekondigd voor personen, die tot minder dan vijf jaar gevangenisstraf zijn veroordeeld. Voorts is meegedeeld, dat degenen die het land hebben verlaten na de gebeurtenissen van augustus 1968 naar Tsjechoslowakije kunnen terugkeren.

Bonn

In Bonn heeft een regeringswoordvoerder meegedeeld, dat er een ontmoeting tussen kanselier Brandt en Breznjev is voorzien. Hij wilde geen bevestiging geven van berichten, die in Bonn de ronde doen, dat Breznjev in het voorjaar voor besprekingen met Brandt naar Bonn zal reizen.

De Kölnische Rundschau bracht een bericht van deze strekking en schreef ook, dat er tussen minister Gromyko en de Westduitse ambassadeur in Moskou voorbereidend overleg over zijn bezoek wordt gepleegd.

1500 man politie op de been

Vietnam-conferentie

96 + 500 p W

wordt goed bewaakt

Canada stelt voorwaarde

PARIJS, (NYT, Reuter, AP, UPI) — Delegationleiders van de twaalf bij het Vietnam-conflict betrokken partijen en UNO-secretaris-generaal Kurt Waldheim zijn het afgelopen week-einde in Parijs aangekomen, waar vandaag om tien uur de conferentie over Vietnam begint. De Parijse politie neemt geen enkel risico en heeft ruim 1500 geüniformeerde agenten bewapend met geweren en rechercheurs ingezet om de naar schatting duizend delegatieleden van de twaalf regeringen te beschermen.

De politiemacht wordt geëvenaard door het leger verslaggevers van pers, radio en televisie, dat meer dan 1.500 man bedraagt. De politie heeft een speciale mijnopruijmingseenheid, die drie maal per dag het conferentiegebouw aan de Avenue Kléber zal onderzoeken op eventuele verborgen tijdbommen. De wegen naar Rue Kléber zijn afgesloten tijdens de conferentie die volgens schattingen hooguit een week zal duren.

Men verwacht een aantal belang-

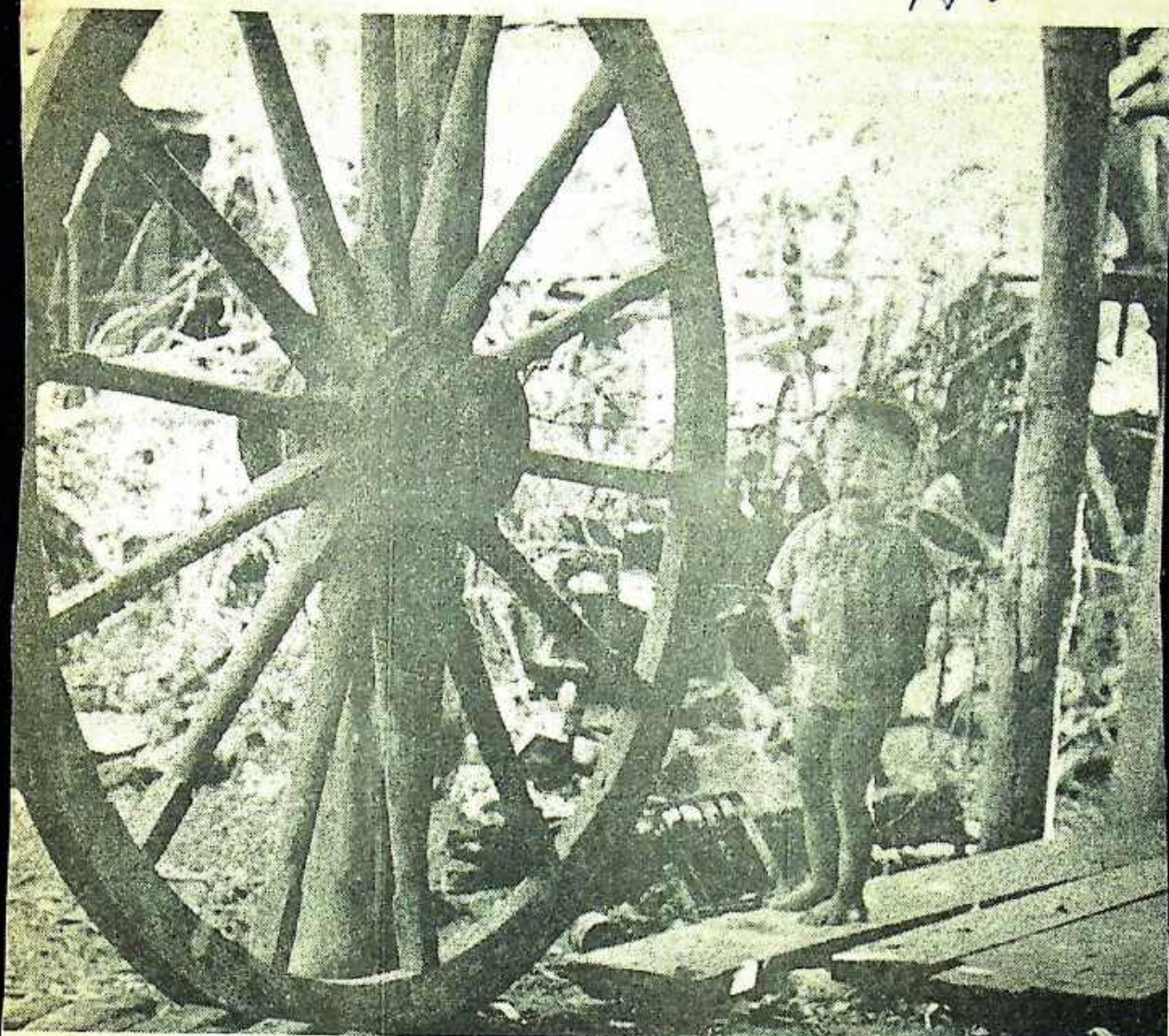
De minister van buitenlandse zaken van de Voorlopige Revolutionaire Regering in Zuid-Vietnam, mevrouw Ngoejen Thi Binh werd zaterdag hartelijk verwelkomd door haar collega van de regering in Saigon, minister Tram Van Lam, bij haar aankomst op een receptie, die de Zuidvietnamese delegatie gaf. Het was de eerste maal dat mevrouw Ngoejen Thi Bing door de Zuidvietnamese ambassadeur was uitgenodigd en het was ook de eerste keer dat zij op de uitnodiging inging.

rijke agendapunten. De Zuidvietnamese minister van buitenlandse zaken Tran Van Lam verklaarde dat de kern van de conferentie het „de-amerikanisering van de vrede” is. Hij bedoelde hiermee, dat de grote mogendheden plechtig moeten beloven „niet tussenbeide te komen en geen aanmoediging te geven aan de partijen in Vietnam om de voorwaarden van de akkoorden te schenden”. Lam wenste een of ander permanent orgaan van toezicht op het bestand. Deze punten van Lam zullen zeker op de agenda komen.

Zie verder pagina 4, kolom 1

Noordvietnamezen door menigte gemolesteerd

26 Apr 70 W

SAIGON, (NYT, Reuter, AP, UPI) — Zuidvietnamese demonstranten hebben zondag in Hoëe en Danang aanvallen gedaan op Noordvietnamese leden van de militaire bestandscommissie. Vijf Noordvietnamezen werden licht gewond bij de demonstratie in Hoëe. De Noordvietnamezen hebben onmiddellijk een protest ingediend bij de Amerikaanse en Zuidvietnamese delegatieleiders.

De actie van ongeveer 400 Zuid-

Een Zuidvietnaams jongetje staat verloren en huilend bij de puinhopen van zijn ouderlijke woning, die het afgelopen weekeinde stuk werd geschoten tijdens gevechten 30 kilometer ten noorden van Saigon aan hoofdweg 13. De strijd ontbrandde toen leden van het Bevrijdingsfront hun vluggen in het dorp wilden hijsen en regeringssoldaten dit trachtten te voorkomen.

vietnamezen in Hoëe volgde op een verhitte bijeenkomst ter herdenking van de naar schatting 4000 burgers van Hoëe die tijdens het Tet-offensief van 1968 door de Noordvietnamezen en Vietcong zouden zijn vermoord. Men vond in 1968 na de herovering van Hoëe door de troepen van Saigon een groot aantal massagraven, waaruit onder meer zou zijn gebleken dat ongeveer de helft van de burgers levend waren begraven.

De demonstranten trokken in optocht naar de barakken waar de leden van de militaire bestandscommissie zijn gevestigd. Zij braken door de Zuidvietnamese bewaking en begogelden de barak van de Noordvietnamezen met stenen en andere voorwerpen. Een van de Noordvietnamezen die door de menigte werd gemolesteerd rende gewond naar de barak van de Amerikanen, die een cordon vormden om zijn achtervolgers tegen te houden. De Zuidvietnamese politie verdreef later de demonstranten. Drie Zuidvietnamese politiemannen werden gewond.

Een soortgelijke demonstratie van circa tweeduizend Zuidvietnamezen bedreigde ook de barakken van de Noordvietnamezen in Danang, maar daar werd de menigte tegengehouden door Zuidvietnamese militaire politie. De Noordvietnamese leden van de militaire commissie hebben herhaaldelijk geklaagd over hun slechte bescherming.

Een helikopter van de internationale bestandscommissie is het afgelopen weekeinde met een raket beschoten. De raket trof geen doel. Het Bevrijdingsfront lanceerde ook raketten op het dorp Tri Ton in de Mekongdelta, waarbij een terechtkwam op een school naast het vergadergebouw van de militaire bestandsgroep en een ontplofte in een gebouw dat net werd opgeknapt voor de huisvesting van de internationale bestandscommissie. Tien Vietnamezen werden gedood onder wie zes schoolkinderen en twee onderwijzers.

In Laos zijn de gevechten sterk afgenomen. De Amerikaanse luchtmacht die daags na het bestand van donderdag de bombardementen hervatte, heeft gemeld dat het niet meer in Laos bombardeert. Daarentegen zijn voor het eerst sinds lange tijd de zware B-52-bommenwerpers ingezet boven Cambodja, waar de verzetsgroepen een groot offensief hebben ingezet tegen het bewind van Lon Nol in Phnom Penh. De Rode Khmers hebben verschillende aanvoeren naar Phnom Penh afgesneden.

De Cambodjaanse oppositieleider In Tam heeft ontslag genomen als adviseur van president Lon Nol, die em 18 dagen geleden aantrok om te adviseren bij het leggen van contacten met de verzetsbeweging. In Tam verklaarde dat hij niet de noodzakelijke onafhankelijkheid van handelen had ter vervulling van zijn taak.

SAIGON HEEFT NIEUWE PLANNEN

Thieu bevecht macht met vluchtelingen

26 APR 73

SAIGON (NYT) — In Zuid-Vietnam woedt een stille strijd om de controle in gebieden, waarover noch de Zuidvietnamese regering noch het Bevrijdingsfront de volledige macht voor zich kan opeisen. De wapens in die strijd zijn mensen. Volgens Amerikaanse zegslieden in Saigon is de regering-Thieu van plan grote aantallen vluchtelingen, die vorig jaar bij het offensief van de Vietcong van huis werden verdreven, terug te brengen naar gebieden, waarover Saigon niet een volledige controle uitoefent.

Tegelijkertijd is het Bevrijdingsfront druk bezig in dorpen in dezelfde gebieden een bestuursapparaat op te bouwen in een poging deze dorpen voor zich op te eisen, als de bestandscommissies voldoende zijn toegerust om plaatselijke omstandigheden te inspecteren in gebieden, waarvoor zij de verantwoordelijkheid dragen.

De gebieden waarom het gaat, zijn voornamelijk gelegen in het noorden van Zuid-Vietnam. Tot dusver zijn door de regering in Saigon en Amerikaanse functionarissen voor het vluchtelingenwezen plannen goedgekeurd om 70.000 vluchtelingen uit de provincies Kwang Tri, Thoa Thien en Kwang Ngai terug te brengen naar streken, waaruit zij tijdens de gevechten vorig jaar lente de vlucht namen.

Aanvallen

Deze streken zijn door het Zuidvietnamese regeringsleger heroverd, maar zij staan bloot aan herhaaldelijke aanvallen van de Vietcong, ook al omdat zij vrijwel door de vroegere bevolking zijn verlaten. De overbrenging van de 70.000 vluchtelingen

moet voor het eind van deze maand beginnen. Het betreft voornamelijk mensen, die gedurende de hele oorlog onder controle van de regering hebben gestaan en het volgens het oordeel van Thieu ook zo willen houden. Binnen twee maanden is de Zuidvietnamese regering van plan de ver-

Vietcong eist controle over gebieden op

plaatsing van vluchtelingen uit te breiden tot een grotere categorie mensen, die nu in kampen verblijven. Bij deze operatie zijn vluchtelingen betrokken uit gebieden, die door de regering en het Bevrijdingsfront worden betwist. In deze gebieden wijst de Vietcong in het bijzonder eigen leiders met vlag en al aan. De grootste moeilijkheden worden hier verwacht.

In Saigon is men van oordeel, dat meer dan de helft van de 630.000 vluchtelingen, die in kampen verblijven, tot deze twee categorieën (regeringsgezinden en mensen uit betwiste gebieden) behoren. Tenminste 250.000 mensen vallen in een derde groep.

Zij komen uit gebieden, die traditioneel op de hand van het Bevrijdingsfront zijn, en zullen geen toestemming krijgen naar hun woonplaatsen terug te keren. De meesten zijn afkomstig uit de provincie Binh Dinh en vluchtten tijdens de gevechten vorig jaar. Zij bleven in kampen, aldus Amerikaanse zegslieden, omdat zij daar van de regering te eten kregen.

Voordat het bestand in Vietnam van kracht werd, was de verwachting, dat de vluchtelingen uit Binh Dinh zouden proberen uit de kampen los te breken en naar huis zouden gaan. Gevreesd werd, dat dit geweldadige reacties van de regering zou uitlokken. Maar deze vluchtelingen hebben geen aanstalten gemaakt om naar huis terug te gaan, vermoedelijk vanwege de voortdurende onveiligheid in het gebied.

Afbakening

Een belangrijke reden, waarom de internationale bestandscommissie nog nauwelijks iets heeft kunnen uitrusten, is gelegen in de opvatting van de meerderheid in de commissie, dat de regering in Saigon en het Bevrijdingsfront overeenstemming

bereiken over de afbakening van hun controlegebied, voordat er iets kan worden gedaan. Het probleem is in handen gelegd van de militaire bestandscommissie, bestaande uit Amerika, Noord- en Zuid-Vietnam en het Bevrijdingsfront.

„Controle” is in de loop van de hele Vietnamese oorlog steeds een controversiële kwestie geweest. De regering-Thieu kan de controle over een gebied voor zich opeisen, omdat aan het eind van een stoffige weg een post van een klein regionaal regeringsgarnizoen staat. De Vietcong kan dit betwisten. De Zuidvietnamese regering heeft zich er op gericht bepaalde gebieden overdag te beheersen, maar niet tijdens de nacht.

In grote delen van Zuid-Vietnam is van een duidelijke controle geen sprake, tenzij een van beide partijen een vrij grote troepen-eenheid (noodzakelijkerwijs op tijdelijke basis) voor dat gebied vrijmaakt. Geen van beide partijen zal waarschijnlijk bescheiden zijn in zijn eisen. Tot zolang ziet het er naar uit, dat het hele idee van een internationaal toezicht op het bestand aan een zijden draadje hangt.

*Stroom van adhesie aan
initiatief Jongerencomité*

20 FEB 73 W

Vietnamweek in de Zaanstreek

Het comité Jongeren voor Vietnam in de Zaanstreek organiseert deze week een grote inzamelingscampagne ten behoeve van de opbouw van Noord-Vietnam. De gelden zullen worden besteed aan het project in het kader van de actie Amsterdam Helpt Hanoi. Maandag tot en met vrijdag wordt huis aan huis gecollec-

teerd; zaterdag vindt in het centrum van Zaandam een straat-

Zaterdag straatcollecte; zondag non-stop manifestatie

Aan de actie van het Jongerencomité, die zal eindigen met een twaalf uur durende non-stopmanifestatie in de Lindenboomschool, is adhesie betuigd door o.m. de afdelingen van CPN, PvdA, PPR, D'66, PSP, KVP en CHU. B. en W. van Zaandam hebben via een advertentie in de plaatselijke dagbladen opgeroepen om deze week geld te geven.

Aan de grote manifestatie, waarmee de Vietnamweek wordt besloten, zal belangeloos worden meegewerkt door tientallen beeldende kunstenaars en musici. Optreden zullen: Frits Lambrechts, Mathias de Boer, Willebrord Gerritsen, Rudimentatie, De Volharding, de jazzgroep van Fred Snel, de beatgroepen Amphora, Lucifer, Miscellany, Highway, The Bards en vele anderen.

Vijftien Zaanse kunstenaars hebben werk beschikbaar gesteld, dat tijdens de manifestatie wordt tentoongesteld en vervolgens verkocht; de opbrengst is voor Vietnam. Zeker zal werk aanwezig zijn van Peter Teeling, Guido Goedheer, Wim Koster, Leo Poelmeyer, Theo van den Akker, Henk Dil, Pieter Manneke, Simon Theeuwis, Lambert Ditsel, Han Koning, Anneke van de Mandele en Klaas de Boer.

Ook tien Groningse kunstenaars en een aantal docenten en studenten van de Rietveld academie in Amsterdam hebben werk beschikbaar gesteld. Het affiche voor de Vietnamweek is eveneens door Rietveldleerlingen gemaakt. Tijdens de manifestatie wordt ook een tombola georganiseerd, waarvoor door de afdeling van de Nederlandse vrouwenbeweging een zeer succesvolle inzameling is gehouden onder de Zaanse middenstand. Voorts wordt in de Lindenboomschool een informatiestand geplaatst en zullen tijdens de manifestatie Vietnamfilms van het ANJV en van het Medisch Comité worden gedraaid. De toegang bedraagt 3,50.

VIETNAM- CONFERENTIE IN PARIJS ^{26 Febr} VAN START ^{7 W}

In Parijs is vanmorgen de internationale conferentie over Vietnam van start gegaan. In aanwezigheid van twaalf ministers van buitenlandse zaken en van VN-secretaris Waldheim, werd de internationale conferentie door de Franse minister van buitenlandse zaken, Schumann, geopend.

Verwacht wordt, dat de conferentie, die gehouden wordt aan de Avenue Kleber — waar de Vietnamaccorden werden ondertekend — ongeveer een week zal duren. Aangenomen wordt, dat de aanwezige ministers een document in de vorm van een verklaring of van een communiqué zullen tekenen, waarin zij de bestandsaccorden officieel erkennen en beloven deze te zullen eerbiedigen.

Steunverklaring van in Frankrijk wonende Vietnamezen

Waarnemers in Parijs menen, dat de conferentie vandaag en morgen in beslag zal worden genomen door officiële toespraken van de verschillende ministers van buitenlandse zaken en het afronden van een aantal procedurekwesties, zoals de kwestie van het voorzittersschap. Er ligt een voorstel om het voorzitterschap afwisselend te doen vervullen door Noord-Vietnam en de Verenigde Staten. In kringen van de Noordvietnamese delegatie werd vernomen, dat men er weinig voor voelt om VN-secretaris Waldheim deze functie toe te bedelen.

In de loop van de komende dagen zullen de ministers ter conferentie overleggen over de hulpverlening aan Vietnam, over de kwestie of er een of ander permanent afgaan door deze internationale conferentie in het leven zou moeten worden geroepen en over de taak van de nu in Vietnam aanwezige internationale commissie van toezicht.

Het trok de aandacht, dat de Canadese minister van buitenlandse zaken, Sharp, direct na aankomst in de Franse hoofdstad met nogal veel ophef de oprichting van een 'nieuw permanent orgaan' bepleitte, hoewel het bekend is dat twee van de drie Vietnamese afvaardigingen — die van Noord-Vietnam en van de voorl. revolutionaire regering van Zuid-Vietnam — weliswaar niet gekant zijn tegen een of andere vorm van vast overleg tussen de deelnemers van deze internationale conferentie, maar afwijzend staan te genover plannen om nieuwe organen te creëren.

Nguyen Thi Binh, min. van buitenlandse zaken van de voorl. rev. regering liet zich in dit verband een dezer dagen ontvallen, dat de belangrijkste taak blijft weggelegd voor de vier, direct bij het Vietnamese conflict betrokken partijen, t.w. Noord-Vietnam, voorl. rev. regering van Zuid-Vietnam, Amerika en het Saigon-bewind. In Parijs is bekendgeworden, dat Engeland VN-secretaris Waldheim vergaande bevoegdheden zou willen geven, maar eerder deze week was al van Vietnamese zijde te verstaan gegeven, dat men niet enthousiast is over pogingen om Waldheim en de VN zo'n positie te geven, aangezien de VN, in de lotslandkoming van de Vietnamaccorden geen rol heeft gespeeld.

(Vervolg op pagina 6)

Sterk pleidooi „derde macht” Zuid-Vietnam

27 APRIL 1971 B.W.

SAIGON, (NYT, Reuter, AP, UPI).

— Generaal Doeong Van Minh, een politieke tegenstander van president Ngoejen Van Thieu, heeft het bewind van Thieu ervan beschuldigd te hebben gefaald bij het herstel van burgerlijke en politieke vrijheden, zoals die worden gegarandeerd in de Vietnamese akkoorden. De generaal, voormalig staatshoofd en bij de presidentsverkiezingen van 1971 de rivaal van Thieu, die bij vrienden bekend staat als „Grote” Minh, publiceerde een „open brief” aan de internationale Vietnam-conferentie die gisteren in Parijs begon.

In zijn brief schrijft Minh, dat een derde macht of „eenheid” die zich opstelt tegenover zowel het bewind van Thieu als de communisten, „de meerderheid van het Zuidvietnamese volk omvat” en „de sleutel is tot de vrede”. Minh stelde echter niet voor om deze derde „eenheid” tot een nieuwe politieke organisatie te mobiliseren, hoewel zulk een groep spoedig tot stand kan komen als gevolg van het overleg dat gedurende vele dagen aan de gang is tussen figuren die zich tegen het bewind van Thieu verzetten. Hoe groot en invloedrijk deze groep zal zijn is nu nog niet duidelijk. Minh zegt wel dat hij bereid is tot leiderschap indien het volk dat van hem wenst.

Generaal Minh zegt ook, dat hij er geen belang in stelt om zichzelf of zijn vrienden zitting te doen nemen in de voorgestelde raad van verzoening en eenheid, als het bewind van Thieu en het Front tot benoeming van neutralisten komen in die raad, zoals het bestandsakkoord voorschrijft.

In een van zijn passages zegt Minh,

DOEONG VAN MINH
... gooi naar leiderschap ...

te schenden, en wel door de opstelling van drie batterijen SAM-2 luchtdoelraketten in het gebied van Khe San, na de totstandkoming van het bestand. Khe San ligt in het noordwesten van de provincie Kwang Tri, die grotendeels in handen is van de Noordvietnamezen en het Bevrijdingsfront. Saigon toonde luchtfoto's van de batterijen.

Met de vrijlating van een volgende

lan
H
die
die
vo
nu
nu
of
lan
H
bu
dri
lan
,
H
vo
al
m
re
di
I
h
S
a
1
1
S
1

bestaat uit „degenen, die hun lanu lief hebben maar weigeren te worden onderworpen of te worden gebonden aan vreemde ideologieën; degenen die klem kwamen te zitten tussen de systemen van de twee partijen of door die systemen werden onderdrukt; degenen die voor de nationale onafhankelijkheid hadden gestreden maar de wapens hadden neergelegd toen de oorlog een zinloze wederzijdse moordpartij van Vietnamezen werd; degenen die hadden gedroomd van een werkelijke democratie maar slechts werden geconfronteerd met dictaturen, kortom, al degenen die geen van beide partijen hadden gevolgd en die tot op de dag van vandaag nimmer de kans kregen, hun mening te geven.”

De brief van de generaal werd vrijgegeven tijdens een grote ontvangst voor meer dan honderd politici, vrienden van de generaal en journalisten. Minh zelf noemde de receptie „een nieuwjaarsbijeenkomst van vrienden”. Een woordvoerder van de generaal verklaarde: „Zonder de democratische vrijheden die gegarandeerd worden in artikel 11 (van de akkoorden) in het gehele concept van de zelfbeschikking waardeloos.”

De strijd in Zuid-Vietnam gaat voort, vooral in het centrale bergland. De voorlopige revolutionaire regering heeft Saigon en de Verenigde Staten beschuldigd van „zeer ernstige, systematische en op grote schaal gepleegde schendingen van het bestand”. Het bewind in Saigon heeft op zijn beurt het Bevrijdingsfront ervan beschuldigd het bestand

is enige moelijkheid ontstaan. De lijst die maandag zou worden overhandigd door de Noordvietnamezen kwam niet, maar de Noordvietnamezen verklaarden dat de vrijlating volgens afspraak deze week zal plaatsvinden. Men wachtte instructies af uit Hanoi.

Australië en Noord-Vietnam hebben maandag overeenstemming bereikt over diplomatieke betrekkingen. Uitwisseling van ambassadeurs wordt later dit jaar verwacht. Australië zal echter Zuid-Vietnam diplomatiek blijven erkennen en zijn ambassadeur in Saigon handhaven.

Hulp in gevaar

WASHINGTON — De senaatscommissie voor buitenlandse betrekkingen heeft maandag gestemd voor het blokkeren van buitenlandse hulp — inclusief de hulp aan Noord-Vietnam — tenzij president Nixons regering de fondsen vrijmaakt voor binnenlandse projecten die al eerder door het congres waren goedgekeurd. De senaatscommissie eiste tevens, dat de regering voor elke hulp aan Noord-Vietnam aparte toestemming van het congres moet vragen.

Nixons adviseur Henry Kissinger heeft in een vraaggesprek voor de televisie verklaard dat „Noord-Vietnam nimmer de wens zal opgeven de macht in Zuid-Vietnam over te nemen. Maar dat is het probleem niet, aldus Kissinger. „Het gaat er om of zij Vietnam met geweld willen herenigen dan wel bereid zijn zich neer te leggen bij een proces van evolutie. In principe verzetten wij ons niet tegen hereniging, als dat met vreedzame middelen gebeurt. Als de prestatie van de een of andere partij zo duidelijk beter is dan die van de ander dat er een morele superioriteit wordt verkregen, dan is dat geen zorg van Amerika.”

Washington heeft bekend gemaakt dat Amerikaanse toestellen opnieuw bombardementen op Laos zullen uitvoeren als schendingen van het bestand door de communisten voortgaan. De twee partijen in Laos hebben maandag overleg gepleegd over de andere uitwerking van de bestandsakkoorden. Er zullen commissies worden opgericht en men zal deze week nog twee of drie maal vergaderen.

In Cambodja hebben de regeringstroepen de stad Siem Reap herovert. Over de toestand in Tram Khnar, waar hevige wordt gevochten, werd niets gemeld. Beide plaatsen liggen niet ver van de hoofdstad Phnom Penh.

ERS IN KE

Vietnambijeenkomst in Hilversum

27/11/73 W

Zaterdag jl. werd in de Gooise MTS in Hilversum een manifestatie gehouden waar informatie werd verstrekt over de toestand in Vietnam.

De avond was georganiseerd door het comité Jongeren voor Vietnam, het SOF, de Derde Wereldwinkel en 16 middelbare scholen in Hilversum.

Er traden verscheidene bekende artiesten op en er werden films over Vietnam gedraaid.

Namens het Medisch Comité Nederland-Vietnam sprak de arts Fr. Groenink. De manifestatie werd door enkele honderden jongeren bezocht. Aangekondigd werd dat in de laatste week van maart een collecte gehouden zal worden.

Meer gezag voor controle-commissie

Canada stelt ultimatum op Vietnam-conferentie

2 JAAR 3/4

Communisten tegen rol UNO

PARIJS (NYT, AP, Reuter) — De internationale conferentie over Vietnam is bij de opening op maandag in Parijs al direct overschaduwde door tegenstellingen tussen oost en west, in het bijzonder wat de rol van de internationale controle op de naleving van het bestand betreft. In welingelichte kringen verwacht men niettemin reeds vrijdag voor de dag te komen met een gemeenschappelijke verklaring. Maandag werd besloten een redactiecommissie te vormen die de tekst daarvoor zal opstellen. Canada stelde de zaken scherp: meer gezag voor de controlecommissie, anders trekt Canada zijn mensen terug uit de commissie op 30 april.

De conferentie kon het eens worden over het voorzitterschap, door de ministers van Canada en Polen als wisselende voorzitters aan te wijzen. De delegatieleiders volgden na de openingsrede van de Franse minister van buitenlandse zaken Schumann met hun verklaringen en voorstellen.

De Canadese minister Mitchell Sharp, voorzitter op deze eerste dag, trok het meest de aandacht met zijn ultimatum. Canada, waarschuwend hij, zou zich terugtrekken uit de internationale commissie voor controle en toezicht — ICCS — op 30 april, tenzij er een systeem kon worden goedgekeurd waarbij de ICCS ernstige schendingen van het bestand kan rapporteren aan een politiek lichaam. Sharp stelde voor de rapporten over bestandsschendingen in te dienen bij de secretaris generaal van de UNO, Kurt Waldheim (die de conferentie bijwoont).

Sharp stelde verder nog voor om Waldheim de bevoegdheid te geven de internationale Vietnam-conferentie zo nodig weer bijeen te roepen, als vijf van de deelnemende partijen dat zouden verzoeken.

Compromis

De Amerikaanse minister van buitenlandse zaken, William Rogers, viel zijn Canadese ambtgenoot bij, maar suggereerde het minimum van zes leden, dat een beroep op Waldheim kan doen voor een nieuwe conferentie. Het was een compromis-voorstel, omdat met de getalsverhouding van vijf niet-communistische en zes communistische regeringen op deze conferentie, de kans zich voor zou kun-

Voor de opening van de internationale Vietnam-conferentie in Parijs onderhield de minister van buitenlandse zaken van de voorlopige revolutionaire regering, mevrouw Ngoejen Thi Binh zich hartelijk met de Chinese delegatie onder leiding van minister Tji Peng Fei die aan haar rechterzijde staat.

nen doen dat de vijf niet-communistische landen tegen de zin van de communistische een conferentie zouden kunnen eisen.

Maar in elkaar opeenvolgende redevoeringen werden de Canadese voorstellen afgewezen door de woordvoerders van China, Noord-Vietnam en het Bevrijdingsfront. Zij meenden, dat de nakoming van het bestand puur een aangelegenheid is van de ondertekenaars van het bestand en dat zij er verantwoordelijk voor zijn. China en mevrouw Ngoejen Thi Binh verzetten zich zelfs vierkant tegen inmenging van de UNO.

Minister Schumann legde er de nadruk op dat er ~~niettemin een binding~~ zou moeten bestaan tussen de ICCS en deze conferentie. Schumann meende verder dat de grote mogelijkheden Zuidoost-Azië buiten hun tegenstellingen moeten houden en hij pleitte voor spoedige vrije verkiezingen in Zuid-Vietnam.

Volgens waarnemers is het mogelijk, dat als compromis tussen het voorstel van Sharp en het communistische verzet daartegen, de conferentie zelf een soort van permanent secretariaat kan vormen waar de ICCS haar klachten kan deponeren.

Van communistische zijde werden de Verenigde Staten en Saigon beschuldigd van schendingen van het bestand. Noord-Vietnam betrok hierbij Laos en Cambodja, daarbij doelfindend op de Amerikaanse bombardementen. Hiermee werd een deur geopend naar deze twee Indochinese landen, die formeel niet aan de orde zijn. Rogers had al in zijn rede ook terloops gewezen op Laos en Cambodja, die hij noemde in een werkplan van zes punten.

Er wordt daarom rekening mee ge-

dat het bewind in Saigon „honderdduizenden patriotten slecht behandeld, martelt en vermoordt.”

Vandaag zal de conferentie onder leiding staan van de Poolse minister Stefan Okzowski. 's Ochtends is er een voltallige vergadering. 's Middags is er gelegenheid voor informeel contact tussen delegatieleden en buigt de redactiecommissie van Canada en Polen versterkt met anderen leden, zich over de tekst van het slotcommuniqué, dat door Amerika en Noord-Vietnam wordt ontworpen. Deze tekst kan donderdag worden geparafeerd en vrijdag formeel worden aangenomen. Onvoorziene omstandigheden voorbehouden.

houden dat Laos en Cambodja ook genoemd worden in het slotcommuniqué van deze conferentie, die bedoeld is garanties te geven aan de akkoorden van Vietnam en de conferentie zo mogelijk een permanent karakter te geven.

Over het algemeen kenmerkte deze eerste dag van de conferentie zich door de gematigdheid en een zeker optimisme. De Chinese minister Tji Peng Fei legde de nadruk op niet-inmenging en op naleving van het bestand. De enige bittere toon kwam van de voorlopige revolutionaire regering die Amerika en Saigon beschuldigt van „voortzetting van de oorlog op grote schaal.” Zij stelde dat het leger van Saigon 12.000 aanvallen had ondernomen tegen het Bevrijdingsfront sinds het bestand van kracht werd. Verder werd gesteld

Noord-Vietnam eist integrale uitvoering
van de overeenkomst

Vietnamees verzet tegen nieuwe organen

De voorlopige revolutionaire regering (VRR) van Zuid-Vietnam heeft zich maandag bij monde van mevrouw Nguyen Thi Binh gekeerd tegen het instellen van nieuwe organen voor toezicht op het Vietnam-accord. Op de eerste dag van de internationale conferentie in Parijs zei ze, dat de reeds bestaande instanties voor toezicht voldoende zijn. Voorts keerde ze zich tegen bestandsschendingen door Thieu c.s. Ook de woordvoerder van Noord-Vietnam keerde zich op een persconferentie tegen plannen van de Canadese minister Sharp om de conferentie om te vormen tot een soort permanent orgaan.

Canadees plan om conferentie permanent te maken

In de besloten zitting van maandagmorgen heeft Canada formeel zijn plan

gelanceerd om de conferentie toezicht te laten uitoefenen op de uitvoering van de Parijse overeenkomst. De internationale controlecommissie (waarvan Canada deel uitmaakt) zou daarvoor rapporten moeten uitbrengen aan NV-secretaris Waldheim, die de bevoegdheid zou krijgen om onder bepaalde omstandigheden de conferentie weer bij elkaar te roepen. Dit plan werd in grote lijnen gesteund door de Amerikaanse delegatie. Minister Rogers stelde voor dat 6 van de 12 ministers van buitenlandse zaken de conferentie konden doen hervatten. De Chinese minister Tsji Peng-fei verklaarde, dat zijn land de overeenkomst erkent en zal respecteren en niets zal ondernemen dat de uitvoering ervan in gevaar brengt. Hij drong aan op strikte naleving van het accord en benadrukte, dat de verantwoordelijkheid daarvoor ligt bij de vier ondertekenaars, Noord-Vietnam, de VRR, Amerika en het Saigon-bevind.

Schumann, die als gastheer optreedt liet weten dat Frankrijk een bepaalde verbinding tussen de conferentie en de controlecommissie voorstaat, maar hij ging hier niet verder op in. De minister van buitenlandse zaken van Hongarije, Peter, zei dat de VN eventueel een rol zouden kunnen gaan spelen, maar niet eerder dan na de regeling van de betrekkingen tussen de Verenigde Naties en Vietnam.

Redactiecommissie

Op de besloten zitting van gisteren is het woord gevoerd door de ministers van buitenlandse zaken van de Sowjet-Unie, Engeland, Noord-Vietnam, Polen, Indonesië en het Saigon-regiem en door Waldheim. Na twee uur werd de plenaire vergadering verdaagd tot donderdag. Vandaag worden informele bijeenkomsten van de delegaties gehouden.

Na de plenaire zitting van maandag kwam een redactiecommissie bijeen, die zich bezighoudt met een ontwerp-slotverklaring. De woordvoerder van de Noordvietnamese delegatie, Nguyen Thanh Le, zei op een persconferentie, dat in de redactiecommissie

Winst AMRO 17 pct hoger

De netto winst van de AMRO-bank over het afgelopen jaar is met zeventien procent gestegen tot 87 miljoen gulden. In 1971 bedroeg de nettowinst 74 miljoen gulden.

Opvallend is dat vooral het tweede halfjaar van 1972 (mid-den in de matigingscampagne) bijzonder voordelig is uitgevallen: een stijging van de nettowinst met niet minder dan 26,1 procent! Aan de aandeelhouders zal per aandeel een bedrag van 3,60 dividend (vorig jaar 3,40) worden uitgekeerd.

De raad van bestuur van de AMRO-bank deelde maandag de aandeelhouders mee, dat in het begin van het nieuwe jaar 1973 'een sterkere groei van het bedrijf merkbaar is'.

De winststijging over 1972 is nog hoger dan over het bijzonder rooskleurige jaar 1971, toen de nettowinst met iets meer dan 14 procent steeg.

Het totaal belegde kapitaal is met anderhalf miljard gulden gestegen tot boven de 20 miljard.

Vietnamconferentie

(Vervolg van pagina 1)

vertegenwoordigers van alle delegaties zitting hebben en dat de bijeenkomsten — evenals de plenaire zittingen — onder leiding staan van Canada en Polen. Gewerkt wordt met documenten, die de Noordvietnamese en Amerikaanse delegaties verstrekt hebben en besluiten zullen na overleg en bij eenstemmigheid genomen worden.

Het ligt in de bedoeling dat de slotverklaring donderdag geparafeerd en vrijdag ondertekend wordt, aldus Ngyen Thanh Le. Hij keerde zich tegen Amerikaanse suggesties om vanuit de conferentie stappen te ondernemen ten aanzien van Laos en Cambodja.

Bij de regeling van het voorzitterschap van de conferentie is voor de Canadese en Poolse ministers de Engelse term 'presiding officer' (letterlijk 'voorzittende functionaris') gekozen, in plaats van co-chairman ('mede-voorzitter'). Hiermee wordt aangegeven dat ze uitsluitend een functie hebben tijdens de huidige conferentie en daarna geen verantwoordelijkheid meer dragen. Dit in tegenstelling tot Engeland en de Sowjet-Unie, die co-chairman zijn van de Geneefse conferenties van 1954 en 1962.

Noordvietnamese verklaring

In Hanoi is een regeringsverklaring uitgegeven. Daarin wordt de waarschuwing uitgesproken dat een blijvende vrede niet mogelijk is als ernstige inbreuken van het Saigon-regiem en Amerika op de overeenkomst blijven doorgaan.

De verklaring beschuldigt het Saigon-regiem ervan zijn 'knabbel-acties' aan de rand van bevrijde gebieden voort te zetten, te weigeren om gevangengehouden Vietnamese burgers vrij te laten en de Noordvietnamese en VRR-leden van de gezamenlijke militaire commissie te hinderen in hun bewegingsvrijheid. 'Deze daden', aldus de verklaring, 'zijn er de oorzaak van dat de toestand in Zuid-Vietnam bijzonder gevaarlijk is geworden'.

Ten aanzien van Amerika wordt geïnteresserd tegen de hervatting van luchtaanvallen op Laos en Cambodja.

De verklaring wijst erop dat de VS, in weerwil van de Parijse overeenkomst en de protocollen, nog steeds het opruimen van mijnen in de Noordvietnamese wateren uitstellen.

Kolonel Bui Tin, lid van de Noordvietnamese delegatie in de gezamenlijke militaire commissie, deelde gisteren in Saigon mee dat geen Amerikaanse krijgsgevangenen zullen worden vrijgelaten voordat op Noordvietnamese vragen antwoord van de andere zijde ontvangen is, waarin de verzekering gegeven wordt dat alle voorzieningen van de overeenkomst strikt worden nageleefd. Kolonel Tin zei te hopen op zeer spoedige toezeggingen en verklaarde dat het niet redelijk is van de VS om uitsluitend aan te sturen op uitvoering van de artikelen die voordelig zijn voor Amerika.

Hij zei begrip te hebben voor het lot van de krijgsgevangenen, maar verklaarde dat de verantwoordelijkheid voor uitstel geheel bij de VS berust.

Bui Tin drong in een telefonisch interview vanuit zijn hoofdkwartier aan op een daadwerkelijke diplomatieke status van de VRR- en Noordvietnamese leden van de gezamenlijke militaire commissie; verbetering van de behuizing en werkomstandigheden van de commissie; betere uitvoering van het bestand; aanvaarding door de VS van een grotere verantwoordelijkheid voor het doen naleven van de wapenstilstand en betere bescherming van de commissieleden.

Brief van 'Grote' Minh

De Zuidvietnamese generaal Duong Van Minh, die bekend staat als 'Grote' Minh, heeft zich met een brief tot de conferentie in Parijs gericht. Minh speelde een rol in de staatsgreep tegen Ngo Dinh Diem in 1963 en was daarna enige tijd leider van het Saigon-regiem. Van 1965 tot 1968 woonde hij als balling in Bangkok en de laatste tijd presenteert hij zich als tegenstander van het Thieu-bewind.

In zijn brief bepleit 'Grote' Minh de onmiddellijke vrijlating van alle politieke gevangenen in Zuid-Vietnam en garanties voor democratische vrijheden. Tevens werpt Minh zich op als 'derde politieke eenheid' en wil hij blijkbaar de leiding op zich nemen van de neutralisten.

De gehele bevolking spant zich in bij de bouw van de zwaar beschadigde havenstad Haifong. De foto toont Noordvietnamezen bezig met puinruimen. Er zijn plannen voor verbetering van de haven. Ook in de hoofdstad Hanoi en andere door de Amerikaanse bommen beschadigde steden en dorpen wordt hard gewerkt aan de opbouw.

Hanoi stelt vrijlating Amerikanen uit

Parijs overleg bedreigd door gevangenen-kwestie

26 APR 73 UK

Nixon eist opheldering

PARIJS (NYT, AP, Reuter, UPI) — De Parijsse conferentie over Vietnam wordt bedreigd door onverwachte ernstige ontwikkelingen rond de Amerikaanse krijgsgevangenen in Noord-Vietnam. Hanoi heeft op grond van een reeks bezwaren de vrijlating van een volgende groep Amerikanen opgeschort. Bovendien heeft de delegatie van Noord-Vietnam zich teruggetrokken uit het overleg gistermiddag in Parijs. President Nixon heeft op zijn beurt minister Rogers opdracht gegeven niets meer aan de conferentie te doen zo lang hij van de Noordvietnamese minister geen opheldering heeft gekregen over de opschorting van de vrijlating der gevangenen.

Minister Rogers heeft onmiddellijk geprobeerd contact te krijgen met zijn Noordvietnamese ambtsgenoot, minister Ngoejen Doei Trinh. Dit lukte gisteravond niet en het is ook niet bekend of dat vandaag doorgaat. Wel werd gisteren door lagere Amerikaanse en Noordvietnamese functionarissen de kwestie besproken. Rogers had volgens afspraak een ontmoeting met zijn Russische ambtsgenoot Gromiko om over kwesties als het Nabije-Oosten en de wederzijdse troepenvermindering te praten.

De problemen ontstonden dinsdag toen de verwachte vrijlating van nog eens 120 Amerikaanse krijgsgevangenen door Hanoi werd opgeschort. Maandag leek het er al op dat er problemen zouden komen, omdat de Noordvietnamezen niet met de lijsten kwamen. Dinsdag kwamen zij met een verklaring waarin vele bezwaren worden opgesomd.

De woordvoerder van de Noordvietnamese delegatie bij de militaire bestandscommissie in Zuid-Vietnam, kolonel Boei Tin, beschuldigde Amerika ervan de regering in Saigon aan te moedigen om het werk van de militaire missie te bemoeilijken. Hij beschuldigde Saigon van 20.000 militaire operaties na het bestand. Amerika en Saigon hebben gefaald bij de nakoming van het Parijsse akkoord en

De Russische minister van buitenlandse zaken Andrei Gromiko zwaaid naar persfotografen die hem vroegen stil te staan voor een foto met zijn Amerikaanse collega Rogers. Gromiko en Rogers voerden gistermiddag in Parijs overleg over de wederzijdse troepenvermindering, de problemen in het Nabije-Oosten en wederzijdse betrekkingen. Het is niet bekend of ook het plotseling ontstane probleem van de Amerikaanse krijgsgevangenen in Noord-Vietnam ter sprake kwam.

„de toestand is nu erg moeilijk en gevaarlijk geworden”.

Kolonel Tin verklaarde dat zijn regering „heel goed de gevoelens, emoties en ongerustheid beseft van de honderden familieleden van Amerikaanse krijgsgevangenen die wachten op de terugkeer van hun zonen, broeders en echtgenoten.” Maar, aldus kolonel Tin, zijn regering wilde de aandacht van de andere partij vestigen op dezelfde gevoelens bij de Vietnamese gezinnen, die honderdduizenden familieleden hebben in Zuidvietnamese concentratiekampen en gevangnissen. De regering in Hanoi eist de vrijlating van zowel militaire als burgergevangenen onder toezicht van de militaire commissie, maar Saigon heeft dit verworpen.

Kolonel Tin merkte verder op dat de delegaties van het Bevrijdingsfront en van Noord-Vietnam bij de militaire commissie „zijn blootgesteld aan provocaties, isolering en in enkele gevallen aan geweld.” Deze leden worden door Saigon gedwongen te leven onder omstandigheden als in een concentratiekamp op de luchtbasis Tan Son Nhoet en de levensomstandigheden van de commissieleden in Bien Hoa en Pleikoe waren nog slechter. Hij wees op het afsluiten van water, elektriciteit en voedselaanvoer voor de delegatieleden.

De Verenigde Staten hebben volgens de beschuldigingen van Noordvietnamese zijde „opzettelijk de verwijdering van mijnen in de binnenwateren en de havens van Noord-Vietnam uitgesteld. Tenslotte wordt

alleen te verbinden aan het vertrek van de Amerikaanse militairen. De vrijlating zou verhoudingsgewijs gelijke tred houden met de terugtrekking van Amerikanen, aldus Ziegler. (Tot dusver zijn 163 Amerikanen vrijgelaten en zitten er volgens opgave van Hanoi nog 422 in gevangenschap).

Toen Ziegler gevraagd werd of nu de terugtrekking van Amerikaanse troepen zal worden vertraagd zei hij: „De Verenigde Staten volgen nauwgezet de akkoorden en verwachten dat Hanoi hetzelfde doet”.

Uitstel op verzoek

Een woordvoerder van het ministerie van defensie in Washington verklaarde, dat de Amerikaanse schepen en helikopters in de Noordvietnamese wateren gereed zijn de mijnen te ruimen, maar dat de Noordvietnamezen om uitstel hebben gevraagd ten einde vissers te waarschuwen uit het operatiegebied weg te blijven. Het uitstel is dus het gevolg van Hanoi's verzoek, aldus de woordvoerder.

Robert McCloskey werd in Parijs gevraagd naar de vooruitzichten van de Vietnam-conferentie nu deze moeilijkheden zich voordoen. „We zijn niet naar Parijs gekomen om de conferentie te zien mislukken. We hopen de kwestie van de gevangenen op te lossen met de verduidelijking die wij hopen te krijgen van de hier aanwezige Noordvietnamezen”.

Desgevraagd zei McCloskey dat Washington voortdurend aanwijzingen krijgt, dat er „grote schendingen bestand”. Er zijn ook militaire uitrustingen van het bestand door de communisten worden gepleegd, daarbij inbegrepen de infiltratie van verscheidene duizenden manschappen sinds het bestand”. Er zijn ook militaire uitrustingen, 85 mm artilleriestukken, vrachtwagens en ander zwaar materieel aangevoerd, aldus McCloskey.

De woordvoerder van Zuid-Vietnam in Parijs noemde het uitstel van de vrijlating „chantage die wij ernstig veroordelen”.

Voordat de kwestie losbarstte werd goede vooruitgang gemaakt op de tweede dag van de conferentie, waarbij de Amerikanen en Noordvietnamezen over een aantal weken eens konden worden. De formulering van het slotcommunicé door de redactiecommissie werd dinsdagmiddag echter gestopt door het wegblijven van de Noordvietnamezen. Men werd het eens dat in geval van ernstige bestandsschendingen een mechanisme in werking treedt waardoor opnieuw de internationale conferentie bijeen kan worden geroepen.

de Verenigde Staten ook verweten geen data en getallen van vertrekkende militairen uit Zuid-Vietnam te verstrekken en de bombardementen op Laos en Cambodja voort te zetten. De Noordvietnamese delegatieleden bij de militaire commissie zijn tenslotte niet verschenen op de vergadering van dinsdagmiddag, waarbij de kwestie van de uitwisseling van gevangenen aan de orde zou komen.

Felle reactie

De Amerikaanse woordvoerders in Swashington en Parijs hebben onmiddellijk en fel gereageerd op de Noordvietnamese handelwijze, terwijl president Nixon Rogers opdracht gaf niets meer te doen alvorens opheldering wordt gegeven door Noord-Vietnam.

Woordvoerder Ronald Ziegler in Washington als Robert McCloskey in Parijs gaf vrijwel gelijklopende verklaringen waarbij zij het accent vooral legden op „onaanvaardbare” pogingen van Hanoi om de vrijlating van Amerikaanse krijgsgevangenen in verband te brengen met andere kwesties, terwijl volgens de akkoorden zulk een verband niet bestaat. Zij wezen op de artikelen vier en zes in het Parijsse akkoord over de Amerikaanse krijgsgevangenen waarin onder meer de partijen de vrijlating van gevangenen „om geen enkele reden zullen weigeren of uitstellen”. De enige en uitdrukkelijke voorwaarde is de terugtrekking van Amerikaanse en andere buitenlandse troepen uit Zuid-Vietnam.

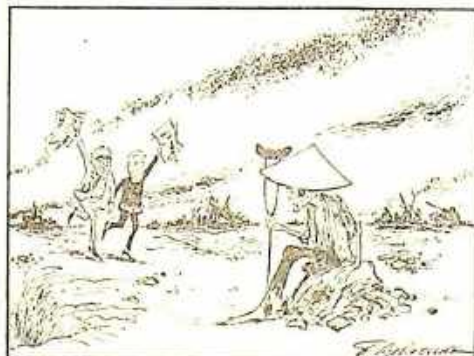
Ziegler wees er op dat de Verenigde Staten nu meer dan de helft van de troepen hebben teruggetrokken, de halverwege de periode van zestig dagen waarbinnen zij allen uit Zuid-Vietnam weg moeten zijn. „Het is nu tijd voor de andere partij om het toetaal aantal vrij te laten Amerikanen ten minste op 50 percent te brengen.” Dit betekent, dat Hanoi achter is met de vrijlating van 120 krijgsgevangenen, aldus Ziegler.

Ziegler bracht in dit verband in herinnering, dat bij het Parijsse geheime overleg juist was overeengekomen om de kwestie van de Amerikaanse krijgsgevangenen geheel los te koppelen van politieke en militaire ontwikkelingen in Zuid-Vietnam.

viet nam

vrede?

Fisa
B. Wals

Grote delen van Vietnam zullen nooit meer vruchtbaar zijn, generaties Vietnamezen zullen nog mismaakt geboren worden en het klimaat is door de chemiese oorlogsvoering veranderd. Dit zijn drie gevolgen van de oorlog die niet meer aangevochten worden. Andere berekeningen van de schade zijn ramingen of altijd slechts voorlopige berekeningen.

Naar schatting van het Rode Kruis zijn van alle mensen die tijdens de oorlog in Indo-China zijn gedood, 90 procent of meer burgers. Dit is een enorme stijging in vergelijking tot de tweede wereldoorlog toen 48 procent van de doden burgers waren.

Amerikaanse bronnen vermeldden vorig jaar augustus dat er sinds 1965 alleen in Z.-Vietnam als gevolg van de oorlog 400.000 burgers waren gedood en 1.300.000 gewond. Van februari 1965 tot eind augustus 1972 zijn boven geheel Indo-China door Amerikaanse vliegtuigen ongeveer 7,5 miljoen ton bommen afgeworpen. De helft van deze 7,5 miljoen ton komt voor rekening van de regering Nixon. 1 Miljoen ton van deze bommen kwam terecht op N.-Vietnam, 4,5 miljoen ton op Z.-Vietnam en de rest, 2 miljoen ton op Laos en Cambodja. De gevolgen van deze oorlog zijn voor Vietnam katastrofaal.

In het noorden is tweederde van de industrie vernietigd: elektrische centrales, kunstmestfabrieken, katoenspinnerijen en staalfabrieken. De meeste bruggen zijn verwoest, minstens 2000 km weg en 700 km spoorlijn. Tijdens de Amerikaanse bombardementen van de laatste maand zijn 17 provincies gebombardeerd, de vijf grote steden en honderden dorpen en gehuchten.

In het zuiden zijn de steden Quang Tri en An Loc geheel vernietigd evenals honderden dorpen. In de provincie Quang Tri is 47 honderd vierkante km helemaal platgebombardeerd, dat is Noord-Holland, Zuid-Holland en

In de langdurige oorlog zijn veel kinderen geboren, met name in Z.-Vietnam, die geen enkele toekomst hebben. Veel kinderen zijn wees en verblijven in kindertehuizen. Ze zijn depressief en verkeren in een vervalende staat van lichamelijke en psychische verwaarlozing. Al deze cijfers en voorspellingen zijn nog maar voorlopige schattingen. De ellende, die deze oorlog voor Vietnam heeft meegebracht, zal pas in de komende 20 à 30 jaar in alle volheid duidelijk worden.

met bombardementen en ontbladeringsmiddelen, 200 duizend hektare rijstvelden, 8 duizend hektare rubberplantages, fruit- en koffieplantages. De grond van de voormalige voedseltuin van Vietnam, de Mekong-Delta, is onvruchtbaar gemaakt. In negen jaar tijd hebben de Amerikanen een gebied zo groot als Nederland besproeid met chemische stoffen, de grond is verbrand met meer dan 200 duizend ton napalm. Het gevaarlijke gas es heeft duizenden mensen rechtstreeks vergiftigd. Volgens het Bevrijdingsfront zijn in totaal 1 miljoen 300 duizend mensen met chemische stoffen vergiftigd.

In het noorden maakt men zich zorgen over het toenemend aantal mensen dat aan leverkanker lijdt, ook tengevolge van gifstoffen.

Een drietal gifstoffen die erg veel gebruikt zijn in Vietnam, worden aangeduid met de namen blauw, wit en oranje.

Blauw is een gif waarin veel arsenicum zit, een uiterst giftige stof. Dit gif is gebruikt tegen de rijstvelden, die in Vietnam rond de dorpen liggen met het gevolg dat de mensen erg gemakkelijk in aanraking komen met deze stof.

De gifstof wit bevat pitoram, een gif wat in de VS zelf niet gebruikt mag worden.

In oranje zitten twee chemische substanties die bekend staan als 2-4-d en 2-4-5-t. Van deze stoffen is bekend dat ze niet alleen zeer giftig zijn voor mensen maar ook een ambryo-verminkende capaciteit hebben, een soort soffenoneffect maar dan veel erger.

De kankerverwekkende en embryo-verminkende stoffen zijn de voornaamste middelen geweest in de chemische oorlogvoering. Daarnaast treden dan nog de gewone vergiftigingseffecten op zoals blindheid, lever- en nieraandoeningen, huidaandoeningen.

De chemische oorlogvoering heeft ook een catastrofale invloed gehad op de natuur. De erosie van de bodem neemt grote vormen aan, de mangrovwouden zijn in grote gebieden verdwenen, het biologische en natuurlijke evenwicht zijn verstoord met het gevolg dat bamboe en grasland oprukken. Waar bamboe groeit wil nooit meer wat anders groeien en het grasland doet het aantal ratten enorm toenemen. In veel dorpen in Z-Vietnam is pest gemeld.

Wat de chemische oorlogvoering tegen de plantenwereld betreft is daar nog aan toe te voegen dat niet alleen de rijst is vernietigd (in 1964 voerde Z-Vietnam nog miljoenen tonnen rijst uit, nu moet het 1 miljoen ton per jaar invoeren) maar ook de veestapel. De visstand, de proteïne-leverancier van de Vietnamees is de vis, is ook nagenoeg uitgeroeid door de chemische verontreiniging. Deze verontreiniging heeft het plankton vernietigd waardoor het biologische evenwicht werd verstoord en waardoor op zijn beurt de vis van zijn voedsel werd beroofd. Grote delen van het land zijn door herbiciden voor jaren onbruikbaar gemaakt voor de landbouw. De bombardementen hebben het land in een maanlandschap herschapen met meer dan 20 miljoen kraters. De kraters staan vol water, een uitstekende broedplaats voor de malariamuskiet. Het erge is dat deze muskiet een kwaadaardige vorm van malaria veroorzaakt die moeilijk te bestrijden valt.

Tot slot zijn er nog de enorme medische problemen waarvoor de Vietnamezen zich gesteld zullen zien. Er zijn duizenden invaliden en ernstig gewonden, het aantal amputaties is onvoorstelbaar.

De psychische opvang van volwassenen en kinderen, die in een toestand van volkomen apathie, gevoelsleegte en depressie leven, zal niet te overzien zijn.

er in de nieuwsvoorziening niet en groepen wordt omgesprongen
Ondersaand schema geeft een eenvoudigd, overzicht van de f
Vietnam. Dit schema kan help
rond de ontwikkelingen in Zu
terpreteren.
De verschillende groote van c

systeming op eten worden
at betekent
nde groepjes,
naamd niet-
eenvoudigd, overzicht van de f
Vietnam. Dit schema kan help
rond de ontwikkelingen in Zu
terpreteren.
De verschillende groote van c

nieuwe vietnam- politiek?

7 okt 73

vergeet het maar

S. J. Loo

Op 20 december gaf Schmelzer blijk van zijn afkeuring over de Amerikaanse bombardementen op Vietnam. Het leek een aarzelend begin van een nieuwe houding van de Nederlandse regering tegenover Nixon. Maar dat was dan niet van lange duur.

De eerste tekenen van afhankelijkheid aan Nixon gaf Schmelzer zelfs al tijdens diezelfde verklaring voor de Tweede Kamer: hij was ervan overtuigd dat de Amerikaanse regering zou streven naar een redelijke vredesregeling. In de loop van januari liet de Nederlandse regering duidelijk blijken nog steeds geheel in de macht van Washington te zijn.

Het begon met het terugtrekken van de Nederlandse ambassadeur. Dat kon niet doorgaan, omdat het diplomatieke verkeer tussen beide landen ernstig zou bemoeilijken. Hieruit kan men de konklusie trekken, dat een goede verhouding met Nixon voor de Nederlandse buitenlandse politiek op de eerste plaats staat. Ook werd weer eens het bekende argument van de dialoog genoemd. Dit argument is tot nu toe alleen nog maar gebruikt in verband met relaties in Zuid-Afrika. Zou hiermee de Amerikaanse regering zijn gelijkgeschakeld met de Zuid-Afrikaanse?

De Nederlandse ambassadeur in Peking is naar Hanoi gestuurd om onderhandelingen te voeren over de erkenning van de Democratische Republiek Vietnam door Nederland en een Nederlands hulpprogramma voor Vietnam. Die erkenning zal nog wel even op zich laten wachten. De regering had weinig haast met de erkenning van de regering in Hanoi, omdat er eerst zekerheid moest zijn over de voorwaarden van het bestand en details van het vredesakkoord. De Nederlandse regering "wil de partijen niet voor de voeten lopen met een vroegtijdige erkenning". Maar intussen blijft er wel een erkenning van het bewind in Saigon bestaan.

Het hulpprogramma zal vermoedelijk gaan bestaan uit financiële hulp "aan alle partijen" via het Rode Kruis en Unesco. De regering wil zich niet zelf inspannen om ook maar iets te doen voor het Vietnamese volk. Het is duidelijk dat het kabinet wat tegemoet is gekomen aan de duidelijke wens van veel Nederlanders om nu eens daadwerkelijk te helpen, maar dat het er toch niet zelf aan mee wil doen.

En dan nog de uitlatingen van Schmelzer over de – overigens geweldloos verlopen – bezetting van de Amerikaanse ambassade. Hij veroordeelde deze scherp als een "onwettige, met geweld gepaard gaande aktie". Zelfs de kerstbombardementen (die trouwens onder Nixon een jaarlijks terugkerend verschijnsel waren) heeft hij nog nooit "met geweld gepaard gaande aktie" genoemd.

Tenslotte zegt hij over het bestandsakkoord, dat het vertrouwen, dat de Nederlandse regering altijd in de VS hebben gehad, niet is beschaamd. Wat zou Nixon dan moeten doen om dat vertrouwen wel te beschamen? Ik durf er niet aan te denken.

Brutale eisen van president Nixon

NOORD-VIETNAM VERLANGT STRIKTE NALEEVING ACCOORD

Op aanmatigende toon heeft president Nixon vrijlating van Amerikaanse krijgsgevangenen geëist. In een brutale verklaring die dinsdag door het Witte Huis uitgegeven werd, wordt echter gezweven over de fundamentele klachten van Noord-Vietnam met betrekking tot de uitvoering van de Parijse overeenkomst. Zoals bekend verlangt Noord-Vietnam dat Amerika strikt de hand houdt aan alle bepalingen van de overeenkomst en niet eenzijdig aan de artikelen die in het belang van de VS zijn.

Washington houdt Thieu hand boven het hoofd

In de verklaring gaat Nixon hieraan geheel voorbij en wordt gesteld dat het 'nu tijd is voor de onmiddellijke vrijlating van de volgende groep'. Gisteren werd uit Saigon bericht dat een aantal Amerikaanse militairen die op het punt stonden naar de VS terug te keren op het vliegveld

bevel kregen naar hun kampement terug te keren.

President Nixon heeft minister Rogers in Parijs opdracht gegeven om zijn bezigheden op de internationale conferentie op te schorten. Rogers had gisteren een ontmoeting met de Noordvietnamese minister van buitenlandse zaken Nguyen Duy Trinh — waar later ook mevrouw Binh van de voorlopige revolutionaire regering en de minister van het Saigon-regiem bij aanwezig waren — terwijl specialisten van de verschillende delegaties gisteren verder gingen met overleg over de tekst van een ontwerp-slotverklaring.

Gisteravond had de Amerikaanse onderminister Sullivan een privé-gesprek met zijn Noordvietnamese collega Nguyen Co Thach. Na de plenaire zitting van dinsdagmorgen werd de volgende voltallige bijeenkomst voor vandaag vastgesteld.

Dinsdag had de Amerikaanse noordvietnamese lid van de gezamenlijke militaire commissie, kolonel Bui Tin, herhaald dat zijn regering niet opnieuw Amerikaanse krijgsgevangenen zal vrijlaten voordat de VS loyaal hun verplichtingen krachtens de Parijse overeenkomst nakomen.

Bui Tin zei, dat het standpunt van Hanoi juist is, in overeenstemming met de waarheid en zo redelijk als mogelijk is. 'Wij denken aan de gevoelens van de Amerikanen die op hun verwanten wachten, maar wij denken ook aan de kwestie van de versterking van de vrede', aldus deze officier. Hij wees ook op de gevoelens van honderdduizenden Vietnamese gezinnen die familieleden hebben in concentratiekampen en gevangnissen van het Thieu-regiem. De marionetten weigeren hun vrijlating

en ondervinden daarbij rugdekking van de VS.

Vcoorts zijn de delegaties van de voorlopige revolutionaire regering (VRR) en van Noord-Vietnam in de gezamenlijke militaire commissie blootgesteld aan provocaties, isolering en enkele gevallen aan geweld. Deze leden worden door het huurlingenregiem gedwongen te leven onder omstandigheden als in een concentratiekamp op het vliegveld Tan Son Nhut, terwijl de omstandigheden in Bien Hoa en Pleiku nog slechter zijn en daar water, electriciteit en voedselaanvoer werden afgesneden.

Ook hebben de VS de opruiming van mijnen in de Noordvietnamese wateren en havens uitgesteld en zijn geen data en getallen verstrekt van vertrekkende VS-militairen.

Parijse conferentie

Op de plenaire zitting van dinsdag beschuldigde de Noordvietnamese minister Nguyen Duy Trinh Amerika ervan de oorlogszuchtige krachten in Zuid-Vietnam aan te moedigen om door te gaan met vijandelijkheden, het onderdrukken van vrijheden en het blokkeren van nationale verzoening.

De Sowjet-minister Gromyko sprak de waarschuwing uit dat de accoorden ondermijnd worden als de bestandsschendingen van het Saigon-regiem doorgaan. De kern van het probleem, aldus Gromyko, ligt niet in het opzetten van talrijke controleorganen, maar in het strikt nakomen van de verplichtingen door alle partijen zonder uitzondering.

Ook de Poolse minister Olszowski toonde zich geen voorstander van het creëren van een rol voor de Verenigde Naties. Malik, die optreedt als Indonesische minister, zei dat het (door Amerika gesteunde) Canadese voorstel serieus bestudeerd moest worden.

De Engelse minister Douglas-Home sprak zich in het algemeen uit voor bepaalde kanalen om rapporten van de controlecommissie uit te brengen aan de deelnemers van de conferentie.

De woordvoerder van de Noordvietnamese delegatie, Nguyen Thanh Le, verwierp Amerikaanse aantijgingen over 'bestandsschendingen' door Noord-Vietnam als laster, die slechts

bedoeld is om de zeer ernstige schendingen door het Saigon-regiem te camoufleren en goed te praten. 'De VS en het Saigon-regiem moeten de volle verantwoording dragen voor de gevolgen van hun schendingen en sabotage', aldus deze verklaring.

Over het slotdocument van de internationale conferentie is van de kant van de Noordvietnamese delegatie verklaard dat het Canadese voorstel (om Waldheim in te schakelen bij toezicht op de overeenkomst) overbodig is geworden en dat met de VS is overeengekomen om bij ernstige moeilijkheden zo nodig gezamenlijk de conferentie opnieuw bijeen te roepen. Dit zou ook kunnen gebeuren op verzoek van zes of zeven deelnemende landen.

EEG-overleg

Een woordvoerder van het ministerie van buitenlandse zaken in Den Haag heeft meegedeeld dat de EEG-ministers van buitenlandse zaken midden volgende maand vermoedelijk zullen besluiten op welk tijdstip zij diplomatieke betrekkingen zullen aanknopen met Noord-Vietnam.

GELD VOOR ¹⁻² ¹⁻³⁻⁷³ HEEL VIETNAM

Verhulpactie voor 'heel Vietnam', zoals die nu is aangekondigd, moet er een van heel Nederland zijn. Na de Scandinavische landen is Nederland wel het meest in staat, als geheel, van de overige landen van Europa om te weten waar het om gaat. Het is daarom boerenbedrog wanneer ons geld uit onze zak gaat worden geklopt voor een actie waarvan je met de klompen kunt aanvoelen dat ze tien jaar achter onze huidige inzichten aanhinkt. Heel Vietnam is Vietnam Noord en Zuid. Heel Zuid Vietnam is het gebied dat tot het Saigon gewind en dat tot de Voorlopige Revolutionaire Regering behoort. Daarom: de enige organisatie die efficiënt, acceptabel en snel Noord-Vietnam en de Voorlopige Revolutionaire Regering van Zuid-Vietnam bedient, is het Medisch Comité Nederland-Vietnam (Gironummer: 1090400, Amsterdam). Ook de organisaties in de club van acht voor 'heel Vietnam' die eerlijk proberen geld naar deze gebieden te sturen, weten er geen weg mee. Kunnen zij het geld niet beter meteen aan het MCNV geven? Of moet er perse een christelijk etiket op? Voor de goedgeefse Nederlander is het reken-sommetje eenvoudig: geef van elke gulden die je wilt geven 75 ct. direct aan het MCNV. Beter nog wat meer, want als er wat rust komt in Zuid-Vietnam zullen velen die nu in vluchtelingenkampen praktisch opgesloten zitten trachten naar gebieden terug te gaan die onder de Voorlopige Revolutionaire Regering staan. Komt daar herstelwerk goed op gang, dan zal die stroom des te groter zijn.

Wat is het dubbeltje of kwartje heel dat bestemd is voor herstel en opbouw in de rest van Zuid-Vietnam? Dat is minder gemakkelijk te zeggen. De kanalen die buiten de regering om functioneren — de regering zelf lijkt uitgesloten, ofschoon er waarschijnlijk wel wat projecten te vinden zijn die voldoende autonoom en betrouwbaar zijn om steun te ontvangen — raken toch al verstoppt door het vele geld dat daarin vanuit andere landen gaat vloeien en ten dele reeds vloeit. Alleen als blijkt dat dit niet het geval is heeft het zin confessionele instellingen te steunen. Daar dreigt bovendien het gevaar van de verzuiling, wat met name jammer zou zijn voor de Boeddhisten. Heel algemeen gesproken is het haast onontkoombaar dat datgene wat internationale, particuliere of kerkelijke organisaties aan directe hulp geven, de 'verstedelijking' van de talloze vluchtelingen in de hand werkt. Kleren, voedsel, tijdelijke onderkomens, op hun terugkeer gerichte opleidingen komen wel in aanmerking. Alles wat de huidige toestand bestendigt levert alleen maar een infra-structuur op voor de vestiging van buitenlandse industrieën die goedkope arbeidskrachten zoeken. De regering gaat verder voort te profiteren van hulp die aan oorlogsslachtoffers, veteranen en vluchtelingen wordt gegeven door particuliere instanties, zodat de kans dat officiële hulp die daarvoor wordt gegeven in de verkeerde zaken verdwijnt, alleen maar vergroot wordt.

Misschien kan een fonds worden gereserveerd, nadat een proportie 'rampengeld' is vrijgegeven, waaruit geleidelijk en met absolute prioriteit de rehabilitatie van de vluchtelingen in hun eigen streken kan worden medegefinancierd. Dit fonds vast te houden lijkt noodzakelijk, omdat er strategisch geld moet zijn om na de eerste stormloop van weldoeners deze rehabilitatie te kunnen bevorderen.

HARRY HAAS

Verdachtmakingen van Het Parool tegen actie Amsterdam helpt Hanoi

(Van een verslaggever)

Op het moment, dat de actie Amsterdam helpt Hanoi in volle gang is en de voorbereidingen voor een grote collecte worden getroffen, heeft Het Parool een nieuwe aanval op de actie en het daaraan voorafgaande besluit van de gemeenteraad gelanceerd.

Direct na het raadsbesluit om Hanoi te helpen, was Het Parool hierover reeds in woede ontstoken, als spreekbuis van DS'70 — dat zich als groepje Nixon-die-hards volkomen van de Nederlandse bevolking heeft geïsoleerd. Het Parool heeft, nu de hulpverlening aan de zwaargetroffen Noordvietna-

mese hoofdstad zich ontwikkelt, plotseling de actie omgedoopt in 'Amsterdam helpt Vietnam.'

De bedoeling daarvan is de actie verdacht te maken door te suggereren dat ook hulp aan het Thieu-regiem in Saigon zou worden gegeven.

De partijen die de actie in Amsterdam organiseren, dezelfde die ook de Nationale Demonstratie voor Vrede in Vietnam te Utrecht ondersteunden, hebben de actie opgezet voor hulp aan Hanoi.

Wat de gemeente Amsterdam betreft, heeft het college van B en W inzake de uitvoering van het raadsbesluit over hulp aan Hanoi, aangekondigd dat contact wordt opgenomen met de Noordvietnamese delegatie in Parijs. In tegenstelling tot hetgeen hierover in het officiële communiqué van B en W is meegedeeld, suggereert Het Parool dat ook contact met de vertegenwoordigers van het Thieu-bewind zou worden gelegd, hetgeen niet anders dan een flagrante aanval op de hulpactie voor Hanoi is.

Deze actie is overal bijzonder aangeslagen en wordt in het gehele land als voorbeeld gezien voor het ontplooiën van doelmatige hulpverlening aan de getroffen Noordvietnamese steden.

Het DS'70-blad lanceert echter de verdachtmaking dat de acties Amsterdam helpt Hanoi, Rotterdam helpt Haiphong, e.d. zouden vallen onder auspiciën van de NOVIB, een organisatie die bij de omstreden actie 'Heel Vietnam' is betrokken en geheel los staat van de op grote schaal in de steden ondersteunde hulp voor de opbouw van Noord-Vietnam en de bevrijde gebieden.

Vandaag zal het comité Amsterdam helpt Hanoi een persconferentie houden waar nadere bijzonderheden over de actie worden bekendgemaakt.

Kwestie gevangenen geregeld

Bestandsleden Front dood in hinderlaag

Helikopters beschoten

PARIJS/SAIGON, (NYT, Reuter, AP, UPI) — Als zich geen nieuwe problemen voordoen zal de Parijse conferentie vandaag gewoon voortgaan en volgens plan vrijdag worden afgesloten. Dit is het resultaat van een Noordvietnamese garantie dat de Amerikaanse krijgsgevangenen binnen de afgesproken termijn van 60 dagen (voor 27 maart) worden vrijgelaten. De Noordvietnamezen en de voorlopige revolutionaire regering hebben op hun beurt de toezegging gekregen, dat hun vertegenwoordigers bij de militaire bestandscommissie meer bescherming krijgen. In Zuid-Vietnam hebben zich ernstige incidenten voorgedaan waarbij volgens het Bevrijdingsfront vier van zijn leden in de commissie werden gedood en twee leden werden gewond.

Het persagentschap Gini Phong van het Bevrijdingsfront, meldde dat de aanval op zijn commissieleden afgelopen zondag plaatsvond in een vooropzette hinderlaag van Saigon, hetgeen „een ernstige sabotage is van de bestandsakkoorden”. De delegatieleden van het Bevrijdingsfront hadden Saigon ervan op de hoogte gesteld, dat zij zich naar een gebied bij Da Lat zouden begeven, maar zodra de delegatie daar was aangekomen kwam een compagnie van de Zuidvietnamese burgerwacht in actie, aldus het Front.

„Zodra de bewakers van de militaire delegatie in een gebied kwam ongeveer 600 meter ten noorden van het landingsterrein van het vliegtuig, lieten troepen van Saigon onverwacht landmijnen ontploffen en openden zij een hevig vuur op de delegatieleden van de voorlopige revolutionaire regering, waarbij vier combattanten werden gedood en twee anderen werden gewond,” aldus het bericht van het Bevrijdingsfront. Bij de militaire controlecommissie in Saigon is scherp geprotesteerd tegen het incident. De Zuidvietnamese regering noch Amerikaanse kringen hebben tot dusver gereageerd op dit bericht van het Bevrijdingsfront.

Vluchten gestaakt

De Canadese voorzitter van de internationale controlecommissie ICCS heeft woensdag alle vluchten van commissieleden in helikopters voor onbepaalde tijd gestaakt omdat in een etmaal driemaal op duidelijk onderscheiden helikopters van de ICCS is geschoten. Woensdag werd een Amerikaanse helikopterpiloot gewond bij een vlucht van de ICCS van Hoi An naar Danang. De tweede piloot kon het toestel veilig aan de grond zetten. In het toestel zaten een Canadees en Indonesisch lid van de ICCS. Bij de andere aanvallen op helikopters werd niemand gewond.

Canada heeft de uit twaalf man bestaande commissie van het Canadese Rode Kruis uit Saigon teruggetrokken. De commissie heeft drie weken in een hotel gewacht op toestem-

De Noordvietnamese minister van buitenlandse zaken Ngoejen Doei Trinh groet de persfotografen bij het Hotel Majestic, waar hij een ontmoeting heeft gehad met zijn Amerikaanse ambtgenoot Rogers voor een regeling van de kwestie der krijgsgevangenen.

ming om de kampen voor krijgsgevangenen te inspecteren, in samenwerking met Poolse collega's. Deze stap is het rechtstreekse gevolg van de Canadese waarschuwing, dat het zich uit Zuid-Vietnam zal terugtrekken als het bestand niet wordt nagekomen.

Het militaire commando in Saigon meldde dat de gevechten in Zuid-Vietnam afnemen. Er werden honderd bestandsschendingen gemeld, wat relatief laag is.

Krijgsgevangenen

De kwestie van de vrijlating der Amerikaanse krijgsgevangenen die de Parijse conferentie in grote onzekerheid bracht, kon gisteren worden opgelost in een bijna drie uur durend overleg tussen de vier ministers van buitenlandse zaken die direct bij het conflict betrokken zijn.

De Noordvietnamezen en het Bevrijdingsfront legden nadruk op de bestandsschendingen en de persoonlijke bescherming van hun leden in de militaire commissie. Minister Rogers weigerde hier op in te gaan omdat de vrijlating van Amerikanen daar niets mee te maken heeft. Na het overleg sprak hij onder vier ogen met minister Ngoejen Doei Trinh van Noord-Vietnam die hem garandeerde dat de Amerikanen binnen de termijn vrijkomen. De ministers van Zuid-Vietnam en de voorlopige revolutionaire regering hadden daarna ook apart overleg en hier uit zou een Zuidvietnamese garantie zijn gekomen voor de bescherming van commissieleden.

De Noordvietnamese delegatie bij de militaire missie in Saigon heeft intussen een nieuwe lijst overgedragen van Amerikanen die worden vrijgelaten. Een datum is nog niet bekend en daarop wacht Washington elvoren minister Rogers van president Nixon weer toestemming krijgt

om aan de Parijse conferentie mee te doen. Uit Vietnam kwamen berichten dat de Amerikanen plotseling met de repatriëring van hun militairen waren opgehouden en het eskader voor het vegen van mijnen in Noordvietnamese wateren ook alle activiteiten had gestopt. Wordvoerder Ziegler van het Witte Huis weigerde hier op commentaar te geven, omdat de onderhandelingen over de krijgsgevangenen volgens hem een delicate kwestie was.

Naar in Parijs verluidd zouden de Russische en Chinese minister apart hun Noordvietnamese collega hebben geadviseerd om geen moeilijkheden te veroorzaken die het Parijse overleg in de weg kunnen staan.

Werk gaat door

McCloskey, woordvoerder van de Amerikaanse delegatie in Parijs zei, dat los van de diplomatieke problemen rond de krijgsgevangenen, het werk van de redactiecommissie die het slotcommuniqué van Parijs moet opstellen, door kan gaan. Deze redactiecommissie zou vanochtend acht uur weer beginnen, en de voltallige ministersvergadering is gesteld op 11 uur. Li Van Sau, woordvoerder van de revolutionaire regering zei: „Men moet de diplomatieke incidenten hier niet dramatiseren”, en voegde er aan toe dat de conferentie vrijdag wordt besloten.

Details van het slotcommuniqué zijn nog niet bekend, maar wel is zeker volgens een Noordvietnamese woordvoerder, dat de secretaris-generaal van de UNO, Kurt Waldheim geen rol zal spelen en evenmin het communiqué zal mede ondertekenen. De Canadese minister Sharp zei: „Het meeste stelt teleur dat de secretaris-generaal werd uitgenodigd voor de conferentie en vervolgens op deze onelegante wijze werd behandeld.”

Eenzijdigheid

1 maart 1975
J. Lenz

Na een verblijf van drie jaar in Zuid-Vietnam ben ik toen ik terug kwam in Nederland geschrokken van de grote eenzijdigheid van de linkse pers en televisie. In Zuid-Vietnam werkte ik als camera-man in een nieuwsteam en in die drie jaar heb ik het Vietnamese volk leren kennen en de taal leren spreken. Ook heb ik de gruwelijkste ellende van mens en dier in deze oorlog gezien. Het is met geen pen te beschrijven.

Wat de eenzijdigheid betreft: in de Europese en wereldpers waren de Amerikaanse bombardementen en het drama Kwang Tri voorpagina-nieuws. In Nederlandse kranten kwamen alleen de bombardementen op pagina één. Waarom? Zelfs Le Monde gaf een goed en eerlijk verslag van Kwang Tri. Tijdens de aanval van Noord-Vietnam en de Vietcong op deze stad was ik ooggetuige, aangezien ik aan het filmen was.

De stad was vol burgers en vluchtelingen. De afvoerwegen lagen onder vuur van de Vietcong en de Noordvietnamese artillerie. De burgers zaten als ratten in de val, want vluchten uit de stad was onmogelijk. Driemaal vroegen de Zuidvietnamese regeringstroepen wapenstilstand en driemaal werd dit verzoek door de Vietcong en de Noordvietnamezen afgewezen. De stad werd door Noordvietnamees vuur — met burgers en al — volkomen in puin geschoten. Mensen werden levend door fosfor verbrand; kinderen liepen brandend op de straten; moeders met kinderen op hun arm werden uit elkaar getrokken door mortier-granaten.

Dankzij Gods hulp ben ik er levend uitgekomen. Is hier niet met opzet door de Noordvietnamezen en de Vietcong vermoord? Bij de bombardementen vielen naar schatting drieduizend doden. In Kwang Tri waren het er vijftienghonderd. Waarom hebben de linkse pers en de linkse vormingsleiders en leraren bij het geven van voorlichting gezwegen over deze moord in Kwang Tri?

HAARLEM

Jonh. Lenz

Washington en Thieu moeten stap terug doen

In gesprekken met de Amerikaanse minister Rogers heeft Noord-Vietnam garanties verlangd voor stipte naleving van de Parijse overeenkomst en voor de veiligheid van de leden van de gezamenlijke militaire commissie. Ook in verschillende andere bijeenkomsten in Parijs en Saigon kwam deze kwestie aan de orde, met als resultaat dat het Saigon-regiem en de VS bepaalde toezeggingen deden. Noord-Vietnam van zijn kant deponeerde een lijst van drie punten, aan de hand waarvan het overleg over stipte naleving van de overeenkomst zal worden voortgezet en herhaalde dat het alle bepalingen zal nakomen, inclusief die over de krijgsgevangenen, en dat ook van de andere zijde verlangt.

Commissieleden in hinderlaag gedood

De Verenigde Staten zullen, in weerwil van hun eerdere dreigementen, verder deelnemen aan de plenaire zittingen. Woensdag voerde minister Rogers spoedoverleg met zijn Noordvietnamese ambtgenoot Nguyen Duy Trinh. Later voegden mevrouw Nguyen Thi Binh van de voorlopige revolutionaire regering en Tran Van Lam van het Saigon-bewind zich hier nog bij, terwijl deze ook onderling spraken over maatregelen tot verbetering van de uitvoering van de Parijse overeenkomst.

Vier leden van de gezamenlijke militaire commissie zijn zondag j.l. gedood en twee werden gewond in een hinderlaag van het Thieu-regiem. Het waren alle zes vertegenwoordigers van de voorlopige revolutionaire regering. De delegatieleden hadden het Saigon-regiem ervan op de hoogte gesteld dat ze zich naar een gebied bij Dalat zouden begeven. Zodra ze daar waren aangekomen kwam een compagnie van Thieu's burgerwacht in actie, aldus een verklaring van het persbureau Giai Phong.

Zodra de bewakers van het militaire team in een gebied kwamen ongeveer 600 meter ten noorden van de landingsbaan, lieten troepen van Saigon onverwacht landmijnen ontploffen en openden ze hevig het vuur op de delegatieleden van de voorlopige revolutionaire regering, waarbij vier manschappen gedood werden en twee anderen gewond. Het gebeurde wordt een vooropgezet plan genoemd en een ernstige sabotage van de uitvoering van de Parijse overeenkomst. Bij de controlecommissie in Saigon is scherp geprotesteerd.

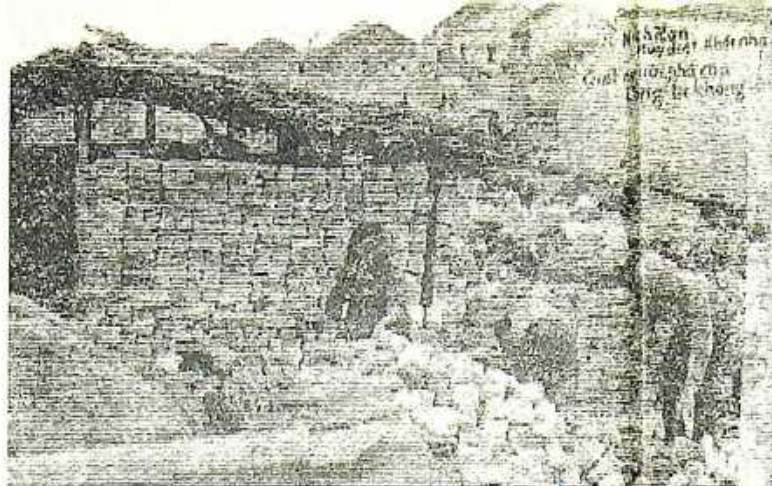
Krijgsgevangenen

In Saigon kwamen gisteren de vier delegatieleiders van de gezamenlijke militaire commissie bijeen. Na afloop verklaarde de Noordvietnamese kolonel Bui Tin dat in de komende dagen opnieuw Amerikaanse krijgsgevangenen zullen worden vrijgelaten. Een precieze datum is nog niet vastgesteld, zo zei hij, maar er zijn positieve stappen ondernomen om de moeilijkheden uit de weg te ruimen die de afgelopen twee dagen de vrijlating vertraagd hebben. In dit verband was gesproken over bepaalde procedurekwesties en over moeilijkheden die commissieleden bij hun werk in het land ondervinden.

In conferentiekringen in Parijs is bekend geworden dat zowel de VS als het Saigon-bewind zich garant hebben gesteld voor de veiligheid van commissieleden, zoals dat verlangd werd door Noord-Vietnam en de

voorlopige revolutionaire regering. Deze hebben verder nog eisen ingediend aangaande de strenge naleving van het staakt-het-vuren, de vrijlating van militaire en burgergevangenen door Thieu en garanties voor democratische rechten in heel Zuid-Vietnam.

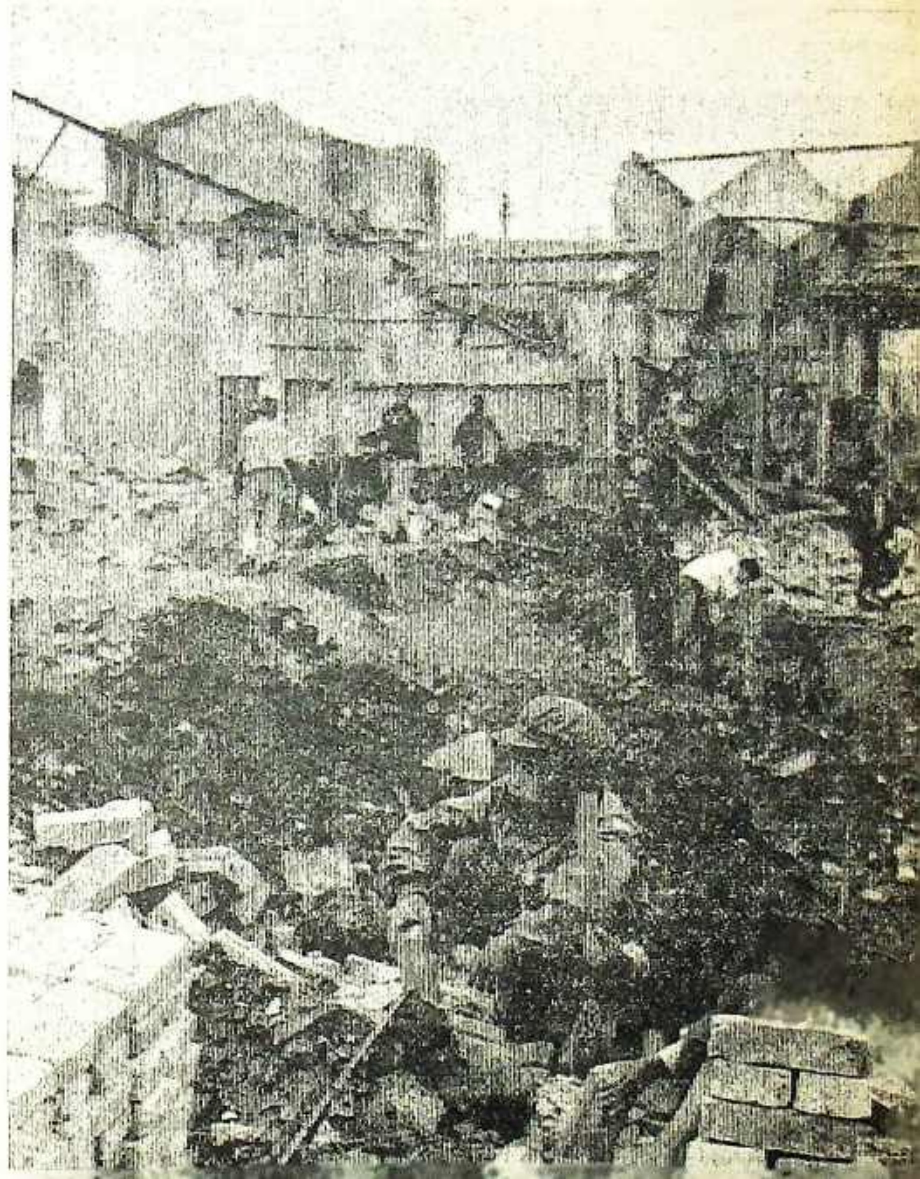
De woordvoerder van de Noordvietnamese delegatie, Nguyen Thanh Le, liet weten dat Noord-Vietnam en de Verenigde Staten een ontwerp-slotverklaring hebben opgesteld. In conferentiekringen houdt men er rekening mee dat vandaag of morgeneen document zal worden ondertekend.

Noord-Vietnam bouwt op

Mannen, vrouwen en zelfs kinderen maken deel uit van vrijwilligersbrigades voor de herbouw van Hanoi. Naast hun dagelijkse taak dragen ze bij aan het herstel van zwaar getroffen stadsdelen en richten ze voorlopige onderkomens in voor de talrijke gezinnen die hun woning verloren hebben bij de Amerikaanse terreuraanvallen. Veel puin is al opgeruimd en de zwaar getroffen Kham Tienstraat in het centrum van Hanoi krijgt een nieuwe bestrating.

De foto rechts werd in de havenstad Haiphong gemaakt, waar schoolkinderen helpen om stenen af te bikken zodat ze opnieuw gebruikt kunnen worden. Op het platteland assisteren eenheden van het volksleger bij het dichten van bomkraters.

Vietnamcollecte Zaanstreek:
Na drie dagen
f 7300,— binnen

De huis-aan-huis-collecte, die het comité Jongeren voor Vietnam in de Zaanstreek organiseert ten behoeve van de wederopbouw van Hanoi, heeft in drie avonden nu reeds meer dan 7300 gulden opgebracht. Vandaag gaan opnieuw vele tientallen collectanten op pad. Zaterdag wordt in het centrum van Zaandam een straatcollecte gehouden.

avond werd in Achter het Nieuws de tweede Canadese film vertoond over kinderen in Vietnam, zwaar verminkte slachtoffertjes van een gruwelijke oorlog. Naar schatting zijn er in Vietnam zo'n 80.000 tot 100.000 verminkte kinderen door bombardementen, napalm en fosfor.

De Canadese reportage was er wel een die nogal op de ontzetting en medelijden van de kijkers speculeerde met inderdaad schokkende beelden van kinderen zonder armen of benen en zwaar mismaakte gezichtjes. Maar die beelden werden begeleid door een opvallend en een-

zijdig commentaar waarin gesproken werd over bombardementen fosfor, napalm, de 'tragedie van My Lai' zonder dat ook maar een enkele keer de naam van Amerika viel. Er werd gesproken over 'twee partijen' en van de 'Vietcong' hadden ze kennelijk wel gehoord

Ee

er

Voor overleg met Vietnamese
delegatie over hulpproject
Groningse wethouder
naar Parijs

(Van onze correspondent)

Begin van dit jaar heeft de gemeenteraad van Groningen besloten een stad in Noord-Vietnam te adopteren. Het college van B en W hebben thans besloten wethouder Niemeyer (CPN) naar Parijs te zenden om contact op te nemen met de Noordvietnamese vertegenwoordigers aldaar. Wethouder Niemeyer zal zondag vertrekken en o.a. bespreken welke stad voor adoptie in aanmerking komt en welke hulpprojecten het eerst ter hand genomen moeten worden.

SOCIALE ACADEMIE DICT

2 naar B. B. B.
Studenten gaan week
werken voor Vietnam

Van onze verslaggever

AMSTERDAM — De Amsterdamse Sociale Academie CICSA is volgende week gesloten. Vrijwel alle studenten (175 man) en 25 docenten gaan een week lang geld verdienen ten bate van Vietnam. Met werk voor Staatsbosbeheer lopende bandwerk in een fabriek en andere activiteiten denken ze ruim 15 duizend gulden op te brengen voor het Medisch Comité Nederland-Vietnam.

Het idee om een werkweek te houden is voortgevloeid uit de scholierenstaking voor Vietnam in Amsterdam, die voor de CICSA een onbevredigend verloop had. Studenten en docenten offeren voor de Vietnam-week twee lesdagen, twee vakantiedagen en een vrije dag op. Academie-directeur Prast ziet aan de actie nog twee andere doelen verbonden, doordat hij aansluit op het project Werken met elkaar en bijdraagt aan de politieke bewustwording. Niet alle onderwijs wordt volgende week stopgezet. Avond-cursisten zullen ondanks de Vietnam-week toch lessen kunnen volgen.

Succes Parijse conferentie

Garanties Vietnam

goedgekeurd

2 uur 75 m

PARIJS (NYT, AP, UPI, Reuter) — De twaalf regeringsvertegenwoordigers naar de internationale conferentie over Vietnam zullen vanmiddag om drie uur hun slotcommuniqué van de negen punten die zij gisteren reeds paraferden, ondertekenen. De meeste deelnemers toonden zich blij met het resultaat. Canada en Zuid-Vietnam paraferden onder voorbehoud. De kern van de verklaring is dat de Parijse bestandsakkoorden worden onderschreven en dat de deelnemers weer bijeen kunnen worden geroepen in geval van ernstige bestandsschendingen.

Dank zij de oplossing van het probleem der Amerikaanse krijgsgevangenen kon Rogers gistermiddag zijn paraaf ook onder het document zetten en verklaren: „We zijn zeer tevreden over het verloop van deze conferentie.” De Russische minister Gromiko zei in het Engels: „We hebben iets goeds gedaan. Ik ben tevreden. Ik ben tevreden.” Mevrouw Ngoejen Thi Binh, prachtig gekleed in een zijden nationale dracht, zei namens de voorlopige revolutionaire regering: „We hebben goed gewerkt. We hebben onze goedkeuring gegeven aan de tekst.” En ook de Noordvietnamese woordvoerder Ngoejen Than Le zwaaide tevreden met een kopie van het document: „Voor ons is alles geregeld, alles is voor elkaar.”

Ongelukkig

Minder gelukkig toonden zich Canada en Zuid-Vietnam. Minister Tran Van Lam was niet tevreden omdat hij niet gedaan had weten te krijgen dat het bewind in Saigon als enig bewind in Zuid-Vietnam werd erkend. Hij was ook niet gelukkig dat de UNO niet actief bij het overleg betrokken was en dat niet voldoende aan de eis van Canada voor meer gezag van de internationale bestandscommissie tegemoet was gekomen. „Ondanks de tekortkomingen heeft de delegatie van Zuid-Vietnam het slotdocument aanvaard als gebaar van haar goede wil en haar ernstige verlangen naar vrede en samenwerking,” aldus minister Lam.

De Canadese minister Sharp verklaarde dat hij „niet geheel tevreden is gesteld en graag de secretaris-generaal van de UNO een rol had willen geven”. Maar over het dreigement om de Canadese eenheden terug te trekken zei Sharp deze keer

ringen, welke dan ook, de conferentie in spoedzitting bijeenroepen.

8. De regeringen der aan de conferentie deelnemende landen hebben nota genomen van de verbintenis aangegeven door de Verenigde Staten, Noord-Vietnam, Zuid-Vietnam en de Voorlopige Revolutionaire Regering van Zuid-Vietnam om de onafhankelijkheid, soevereiniteit, eenheid territoriale onschendbaarheid en neutraliteit van Laos en Cambodja te erkennen zoals dit is vastgelegd in het akkoord van januari.

9. De verklaring treedt onmiddellijk in werking na het ondertekenen door de 12 regeringen in aanwezigheid van de UNO-afgevaardigde. Zij houdt niet in, dat een van deze regeringen elk der anderen moet erkennen.

De laatste zinsnede is toegevoegd omdat de Zuidvietnamese regering weigerde de revolutionaire regering te erkennen. Voor Laos en Cambodja zat er niet meer in omdat de communistische delegaties zich verzetten tegen de Amerikaanse wens uitgebreid te praten over de moeilijkheden in die landen, met name Cambodja, waar nog hevig wordt gevochten. Ook in verband met de bezwaren van Noord-Vietnam is niets verklaard over hulp bij de wederopbouw. Hanoi wil dat dergelijke hulp op basis

van afspraken tussen twee landen tot stand komt en niet op basis van meerdere landen.

Noord-Vietnam heeft bekendgemaakt dat aanstaande zaterdag 142 krijgsgevangenen worden losgelaten. De lijst met namen werd al eerder overhandigd. Van de 142 zijn 106 Amerikanen en twee Thailanders in Noordvietnamese kampen; en zijn 26 Amerikaanse militairen en vier Amerikaanse burgers plus nog twee Westduitsers en twee Filippino's gevangen bij het Bevrijdingsfront. De plaats van overdracht voor de gevangenen van het Front is nog niet geregeld.

Noord-Vietnam heeft donderdag de Verenigde Staten er van beschuldigd opzettelijk het opruimen van mijnen te vertragen. Er is nog niet één mijn opgeruimd of uitgeschakeld, aldus Hanoi.

Het Amerikaanse ministerie van defensie heeft donderdag verklaard, dat de activiteiten voor het ruimen van mijnen zullen worden hervat. Hiermee is bevestigd, dat de activiteiten werden stopgezet toen zich moeilijkheden met de vrijlating van

krijgsgevangenen voordeden. Ook is bevestigd dat de repatriëring van militairen uit Vietnam tijdelijk werd gestopt. Deze wordt nu hervat, aldus Jerry Friedsheim, woordvoerder van

De secretaris-generaal van de UNO, Kurt Waldheim, die als waarnemer de conferentie heeft bijgewoond zag voor de UNO toch nog positieve kanten. Alleen al het feit dat hij was uitgenodigd was goed, omdat de UNO in het verleden nimmer bij het Indochinese conflict betrokken is geweest. Positief noemde hij het overleg met mevrouw Ngoejen Thi Binh over de eventuele vestiging van een kantoor met waarnemers van de revolutionaire regering bij de UNO in New York. Waldheim verklaarde zelf de onmogelijkheid van zijn deelname aan de ondertekening van het dokument (waartegen de communisten zich hebben verzet), omdat hij daarmee alle 132 leden van de UNO erbij zou betrekken, waardoor hij geen mandaat had.

De Britse delegatielider legde de nadruk op de verantwoordelijkheid van de vier direct betrokken partijen te velde, „want als zij vastbesloten zijn het akkoord te laten slagen, dan slaagt het. Als zij daartoe niet vastbesloten zijn, dan slaagt het niet”.

Het paraleren van de documenten is gebruik bij de gelijke conferenties, omdat de delegaties pas na goedkeuring van de regering hun handtekening kunnen zetten. Theoretisch is het dus nog mogelijk dat zij die goedkeuring niet krijgen.

Artikelen

Het document dat na moeizame onderhandelingen en concessies over en weer was opgesteld (die redactie-commissie had er de hele nacht van woensdag op donderdag nog aan gewerkt), bestaat uit een inleiding en de negen artikelen. Deze zijn samengevat:

1. De 12 partijen hebben nota genomen van het vredesakkoord van 27 januari en de daarbij behorende protocollen, en keuren ze goed.

2. Ze erkennen, dat het akkoord de aspiraties bevredigt en de nationale rechten erkent van het Vietnamese volk ten aanzien van onafhankelijkheid, soevereiniteit, eenheid en territoriale onschendbaarheid, alsmede het recht van het volk van Zuid-Vietnam op zelfbeschikking en de wens naar vrede die wordt gedeeld door alle volken ter wereld.

3. De deelnemers aan de conferentie nemen plechtig nota van de verbintenissen door de vier ondertekenaars van het Vietnamese akkoord aangegaan.

4. Alle partijen verklaren plechtig de fundamentele rechten van het Vietnamese volk te zullen eerbiedigen.

5. De deelnemers aan de conferentie roepen de andere landen op, de fundamentele nationale rechten van het Vietnamese volk het recht op zelfbestemming van het volk van Zuid-Vietnam te eerbiedigen.

6. De Verenigde Staten, Noord-Vietnam, Zuid-Vietnam en de Voorlopige Revolutionaire Regering van Zuid-Vietnam zullen gezamenlijk of afzonderlijk de regeringen der landen die aan de conferentie deelnemen inlichten over schendingen van het bestand die zouden zijn gepleegd. Zij kunnen dit ook meedelen aan de secretaris-generaal der Verenigde Naties als zij dit willen.

7. Ingeval van ernstige schendingen van het bestand kan een der vier landen of kunnen deze gezamenlijk met de andere regeringen die aan de conferentie hebben deelgenomen na gaan welke maatregelen er zouden moeten worden getroffen.

De conferentie kan worden heropend op het gezamenlijke verzoek van de Verenigde Staten en Noord-Vietnam. Zijnde het hier onderling niet over eens dan kunnen zes rege-

PROTEST TEGEN HOUDING VAN INDIANEN MENSEN GEVEN

George McGovern bemiddelt
WOUNDED KNEE (AR) — Sinds
 twee dagen houdt een groep van ongeveer 200 Indianen het stadje Wounded Knee in de Amerikaanse staat Zuid-Dakota bezet. Eil investers zijn gegijzeld. De senatoren George McGovern en James Abourezk zijn naar het stadje gevlogen om te proberen de gijzelaars vrij te krijgen.
 De opstandige Indianen hebben de eis ingediend, dat eerst de stand van zaken in het bureau voor „Indiase aangelegenheden” in Washington eens goed wordt onderzocht, voordat zij de gijzelaars vrijlaten. De Indianen zijn verontwaardigd over de manier, waarop de Amerikaanse regering de verdragen met de Indianen behandelt en de manier waarop de stem der Ojats-Sioux zijn leiders behandelt en de manier waarop de bezetters van het stadje, dat in het reservaat Pine Ridge ligt, zijn zwaar gewapend en schieten op iedere auto die in de buurt komt. Er is een kort vuurgevecht geweest tussen de Indianen en leden van de Amerikaanse federale politie. Hierbij werd niemand gewond. De politie is met pantserwagens naar het plaatsje getrokken.
 Senator Abourezk zei, dat hij contact had gehad met leden van de Amerikaanse Indianen-beweging waartoe de bezetters behoren. Zij

nieuwschrift

2 maart 75
15 1 10 10

De Studio Kosmopolitiek is met de serie Kosmoschriften een samenwerkingsverband aangegaan met de redactie van het tijdschrift "WIJ". (Uitgever de Nieuwe Linie.)

Met deze samenwerking kunnen we meer mensen meer informatie geven. Het tijdschrift WIJ was vooral gebaseerd op het thema welzijn in het algemeen en relatievorming in het bijzonder.

De Kosmoschriften behandelden meer makro-structurele problematieken, met een speciale gerichtheid op de Derde Wereld.

Vanzelfsprekend brengt de samenwerking tussen beide redactionele formules een aantal inhoudelijke konsekwenties met zich mee.

Wij zijn van mening dat beide formules in elkaars verlengde liggen en in wisselwerking met elkaar staan.

Binnen deze wisselwerking hebben wij getracht een basis voor een nieuwe formule te vinden.

De inhoud van de schriften komt er als volgt uit te zien:

1e. Een stuk informatie over: makro-structurele aspecten (sociaal-ekonomiese en politieke aspecten, inklusief informatie over de Derde Wereld), en mikro-structurele aspecten (gericht op kleine verbanden en groepen).

2e. Een bewerking van deze informatie op dusdanige wijze dat het herkenbaar wordt in en van toepassing op onze eigen situatie, respectievelijk vertaald wordt naar makro-verbanden.

De wijze waarop dit gebeurt zal steeds per onderwerp worden bekeken. In het kader van deze nieuwe samenwerking hebben wij ook de beslissing genomen om de naam van de reeks te veranderen. De schriften zullen onder de naam NIEUWSCHRIFT gaan verschijnen.

We blijven uitkomen met hetzelfde formaat en 11 nummers per jaargang. Ook de prijs blijft gehandhaafd, losse nummers f 1,75.

Het eerste schrift zal gaan over Vietnam onder de titel:

"VIETNAMEZEN; WAT ZIJN DAT VOOR MENSEN".

Bekrachtiging van Vietnam-accoord

Slotdocument internationale conferentie ondertekend

In Parijs is vrijdagmiddag het slotdocument van de internationale conferentie over Vietnam officieel ondertekend door de aanwezige twaalf ministers van buitenlandse zaken. De plechtige ondertekening voltrok zich in het conferentiecentrum aan de Avenue Kleber, waar onlangs het Viet-nam-accoord werd getekend.

De acte van de internationale conferentie over-Vietnam', zoals het stuk officieel heet, omvat een preambule en 9 artikellen.

De verklaring bevestigt, dat de verantwoordelijkheid voor de uitvoering van de Parijse overeenkomst berust bij de vier ondertekenaars — Noord-Vietnam, de Verenigde Staten, de voorlopige revolutionaire regering (VRR) en het Saigon-bewind. Met de overige deelnemers onderschrijven deze vier nogmaals dat de onafhankelijkheid, soevereiniteit, eenheid en territoriale onschendbaarheid van Vietnam en het recht op zelfbeschikking van de bevolking van Zuid-Vietnam strikt en nauwgezet zullen worden gerespecteerd.

Zoals beken nemen twaalf regeringen deel: van Noord-Vietnam, de VS, de VRR, het Saigon-bwind, Frankrijk, de Sowjet-Unie, China, Engeland, Canada, Indonesië, Polen en Hongarije. VN-secrataris Waldheim is als waarnemer aanwezig. Hij tekende niet.

De tekst van de slotverklaring is nog niet gepubliceerd, maar uit kringen van de conferentiedeelnemers zijn reeds de hoofdlijnen bekend geworden.

Naast de vaststelling dat de verantwoordelijkheid voor de uitvoering van de Parijse overeenkomst onverminderd berust bij de vier ondertekenaars en naast de plechtige belofte dat deze overeenkomst, die beantwoordt aan de verlangens en fundamentele rechten van het Vietnamese volk en aan het ernstige verlangen van alle landen ter wereld, door alle deelnemers aan

de conferentie gesteund en gerespecteerd zal worden, bevat de verklaring een aantal bepalingen over de status van de internationale controlecommissie.

Op grond van de overeenkomst dient de conferentie namelijk regels te stellen voor het rapporteren van bestandsschendingen en andere moeilijkheden bij het uitvoeren van de overeenkomst.

De internationale controlecommissie zal verslag uitbrengen aan Noord-Vietnam, de VS, de VRR en het Saigon-bewind. Elk van de vier landen in de commissie kan dat doen. Verder kunnen de voorlopige revolutionaire regering en het Saigon-bewind rapporten indienen bij de deelnemers aan de conferentie. In zeer ernstige gevallen kunnen Noord-Vietnam en de VS

(Vervolg op pagina 6

OP BEZOEK BIJ NOORDVIETNAMEZEN

In Laos-dorp praten vijanden met elkaar

*ruim
3
BVM*

New York Times dienst

MOEONG PHALANE — Het bestand in Laos wordt nauwgezet nagekomen door de ongeregelde troepen van Laos en de Noordvietnamese eenheden rondom de districtshoofdstad Moeong Phalane aan de hoofdweg 9 in het zuiden van Laos. De twee partijen spreken zelfs met elkaar.

De strijd stopte hier, precies op het middaguur van 22 februari, de afgesproken tijd van het bestand, zo vertelde de Lao commandant, majoor Khongkham. De districtshoofdplaats die door de oorlogshandelingen volkomen is vernield, is in handen van de Noordvietnamezen. Ze zaten er toen het bestand van kracht werd. Maar de Laotiaanse ongeregelde eenheden zitten in het oerwoud, ongeveer twee kilometer van de stad. Sinds het bestand hebben Laotiaanse officieren twee maal een ontmoeting gehad met de Noordvietnamese officieren en men is het eens geworden over een uitvoerig ritueel voor toekomstige ontmoetingen.

Het eerste contact was op 23 februari. Twee ongewapende Laotiaanse officieren liepen naar de rivier die de twee partijen scheidt, zwaaiden met de armen en riepen naar de Noordvietnamezen dat zij naar hun stellingen wilden toekomen in het dorp Klonghoea, aan de rand van Moeong Phalane.

Taalprobleem

De Noordvietnamese schildwachten gebaarden de Laotianen te komen, maar men kwam tot de ontdekking dat geen van de Noordvietnamezen het Laotiaans verstond. De volgende

dag kwamen de Noordvietnamezen met een soldaat van de Pathet Lao verzetsbeweging die als tolk optrad en vijf van de Laotianen konden ongewapend overkomen. Een van de Laotianen, luitenant Sietarn, gaf het volgende relaas van de ontmoeting.

Hij liep langs gewapende Noordvietnamezen in bunkers en werd ontvangen door een Noordvietnamese kolonel die zich voorstelde met de Laotiaanse naam Phoe Va. De kolonel en twee andere Noordvietnamezen droegen helmhoeden en overhemden met vier zakken, hetgeen

Lao te verwijderen die men in enkele dorpen had gehesen.

Luitenant Sietarn en een andere Laotiaanse officier, Oedom, antwoordde de kolonel, dat de vliegtuigen zouden proberen niet meer over de Noordvietnamese stellingen te vliegen, maar wezen er wel op, dat de toestellen zouden blijven komen en gaan omdat de ongeregelde eenheden hen nodig hadden om de zieker weg te halen en voedsel aan te voeren. Zij weigerden zonder meer zich terug te trekken en vroegen de Noordvietnamezen of zij zin hadden in koffie en sigaretten.

Snoepgoed

De Noordvietnamezen antwoordden dat ze geen behoefte hadden aan zulke dingen, maar een van hen griste een pakje sigaretten uit Sietarn's zak. De Noordvietnamezen gaven op hun beurt Noordvietnamees snoepgoed aan hun gasten.

De Laotianen zeiden dat ze het zinloos vonden om op elkaar te blijven schieten en de Noordvietnamezen zeiden dat zij ook niet zouden schieten. De twee partijen namen vriendelijk afscheid van elkaar en kwamen een procedure overeen om contact met elkaar te leggen als een van de partijen daar behoefte aan heeft.

De procedure houdt in, dat degenen die op bezoek willen de rivier aan eigen kant naderen, 400 meter van het dorp Klonghoea, driemaal met een arm zwaaien en in het Laotiaans het woord „broeder” roepen. De Laotianen moeten een witte band om de rechterarm dragen en de Noordvietnamezen doen dit om de linkerarm. Beide partijen zullen ongewapend zijn als zij de rivier naderen. De ongeregelde Laotiaanse troepen zijn van plan de Noordvietnamezen spoedig voor een tegenbezoek uit te nodigen.

TAMMY ARBUCKLE

Bestand werkt in Moeong Phalane

meestal betekent dat men een rang hoger dan majoor draagt.

„Waarom wilt u naar onze stellingen komen?” vroeg de kolonel. De Laotianen vertelden van het bestand en kwamen tot de ontdekking dat de Noordvietnamezen er meer van afwisten dan zij. De kolonel prees de moed waarmee zij waren gekomen en eiste toen dat de vliegtuigen moesten ophouden boven zijn stellingen te vliegen en dat de Laotiaanse eenheden ongeveer 800 meter moesten terugtrekken. Hij beklagde zich er over dat Laotiaanse militairen meer naar het zuiden het bestand hadden geschonden door de roodwit-blauwe vlaggen van de Pathet

Wat leverden bombardementen aan Washington en Saigon op?

Trouw 3-3-73
1973

Vietnam-akkoorden onder de loep

Van een onzer redacteurs

In oktober vorig jaar zei een opgewekte Kissinger dat de vrede in Vietnam op handen was. De impasse bij de zich al jaren voort-slepende vredesbesprekingen in Parijs was plotseling doorbroken. Amerika en Noord-Vietnam bereikten overeenstemming over de tekst van een ontwerp-bestandsakkoord. Kissinger ging zelf naar Saigon om president Thieu van Zuid-Vietnam in te lichten.

De onderhandelingen in Parijs zullen voor Kissinger geen onverdeelde plezierige dagvulling zijn geweest, maar in Saigon ging het zo onvriendelijk toe, dat Kissinger zich op een kwaad moment zelfs in zijn persoonlijke veiligheid bedreigd voelde, zo wist een van de aanwezige verslaggevers destijds te melden. Thieu voelde zich verraden en was niet bereid akkoord te gaan met de voorstellen waarover Hanoi en Washington het eens waren geworden.

President Nixon besloot dat er nieuwe onderhandelingen moesten komen met de Noordvietnamezen. Het was per slot van rekening verkiezingstijd in Amerika en Nixon kon zich niet veroorloven geen rekening te houden met de wensen van bondgenoot Thieu. Hij verweet immers zijn Democratische tegenstander McGovern, dat deze in ruil voor de vrijlating van Amerikaanse krijsgesvangenen bereid was Thieu aan Hanoi uit te leveren.

Hanoi stemde in met nieuwe besprekingen, maar die verliepen niet zo vlot en half december moest een heel wat minder opgewekte Kissinger vertellen dat er geen schot meer in de onderhandelingen zat. Enkele dagen later stuurde president Nixon eskaders B-52-bommenwerpers naar Hanoi en Haiphong en liet de zwaarste bombardementen uit de hele geschiedenis van de Vietnamese oorlog uitvoeren. Met alleen traditiegetrouw een korte onderbreking tijdens de kerstdagen, vlogen de bommenwerpers tot 29 december af en aan.

Begin januari van dit jaar begonnen in Parijs nieuwe onderhandelingen en op 23 januari kondigde president

Nixon via radio en televisie een bestand in Vietnam aan.

Vragen

Een interessante vraag is nu: wat hebben de bombardementen Amerika en Zuid-Vietnam opgeleverd? In hoeverre is het definitieve bestandsakkoord dat in januari werd gesloten gunstiger voor Washington en Saigon als het ontwerpakkoord van oktober vorig jaar? Kan de Amerikaanse president achteraf zeggen: kijk, daarvoor heb ik de B-52-bommenwerpers naar Noord-Vietnam gestuurd?

H. J. Neuman, directeur van het Nederlands Instituut voor Vredesvraagstukken, heeft de akkoorden van Genève van 1954, het ontwerpakkoord van oktober 1972 en het definitieve akkoord van januari van dit jaar eens naast elkaar gelegd en zijn bevindingen opgeschreven in een boekje, 'Het Vietnamese bestand onder de loupe', dat binnenkort bij Meulenhoff-Bruna N.V. verschijnt. Om de spanning er even in te houden, zullen we de verleiding weerstaan nu al de conclusie te onthullen waartoe Neuman na een rustige en zakelijke analyse komt. In drie artikelen zullen we hem op de voet volgen. Onder leiding van Nixons speciale adviseur voor veiligheidszaken, dr. Henry Kissinger, en het lid van het Noordvietnamese politburo, Le Doec Tho hebben Amerika en Noord-Vietnam sinds augustus 1969 geheime onderhandelingen in Parijs gevoerd. Het zou tot oktober 1972 duren voor er tekenen uit Parijs kwamen van een belangrijke doorbraak bij de onderhandelingen. We weten nu, dat Le Doec Tho er op 8 oktober 1972

H. Neuman

voor het eerst mee instemde, dat er een scheiding werd gemaakt tussen een militaire regeling en een politieke oplossing en dat hij toen ook voor het eerst de eis liet vallen dat president Thieu onmiddellijk het veld zou ruimen. Beide partijen zijn het toen snel eens geworden over een ontwerp-akkoord.

Thieu's bezwaren

Daarop ging Kissinger zelf naar Saigon om president Thieu voor het akkoord te winnen. Spoedig bleek dat Thieu er niet toe te bewegen was, het door Kissinger en Tho gesloten akkoord te accepteren.

Thieu's bezwaren tegen het ontwerp worden door Neuman als volgt samengevat: 'Wel was in het ontwerp-akkoord uitvoerig de terugtrekking van de Amerikaanse en Zuidkoreaanse troepen uit Zuid-Vietnam geregeld, maar er stond niets in over

de aftocht van de Noord-Vietnamezen. Het herstel van de gedemilitariseerde zone was blijkbaar vergeten, het Nationale Bevrijdingsfront kwam op vrijwel gelijke voet met het bewind van Thieu en men had verzuimd het verschil tussen de voorgestelde Raad van Nationale Verzoening en een coalitieregering met het Front duidelijk te maken'.

De algemene indruk bestaat, dat Kissinger bereid was een harder standpunt tegen Thieu in te nemen dan president Nixon. Die moest nog voor een tweede ambtstermijn gekozen worden en als Thieu het akkoord openlijk zou verwerpen, zou Nixon een plan uitvoeren, dat hij zijn Democratische tegenstanders McGovern verweet: de Amerikaanse krijsgesvangenen naar huis halen en Zuid-Vietnam aan zijn lot overlaten.

Hoewel Hanoi volhield, dat er al een akkoord was en dat de wapens neergelegd konden worden zo gauw Nixon bereid was het akkoord te tekenen, stemde Noord-Vietnam toch in met nieuwe onderhandelingen.

Bombardementen

De nieuwe onderhandelingen verliepen heel wat minder soepel dan die in oktober. Op 16 december hield Kissinger een persconferentie waarop hij toegaf dat de besprekingen in Parijs in een impasse waren geraakt. En twee dagen later stuurde president Nixon zwermen B-52-bommenwerpers naar Hanoi en Haiphong. Nixon heeft tot nu toe niet bekend gemaakt waarvoor de bombardementen nodig waren. Het Amerikaanse volk, noch zijn vertegenwoordigers zijn ingelicht. In januari begonnen in Parijs nieuwe onderhandelingen en op 23 januari kondigde president Nixon een bestand af. Wat had Amerika nu bereikt met de bombardementen? Neuman heeft geprobeerd daar achter te komen door systematisch de akkoorden van Genève en het ontwerp-akkoord van oktober (1972 te vergelijken met het

definitieve akkoord van januari van dit jaar.

Zo was in 1954 in Genève overeengekomen, dat Noord- en Zuid-Vietnam na algemene verkiezingen herenigd zouden worden. De politieke problemen van het land moesten tot een oplossing gebracht worden op de grondslag van respect voor de beginselen van onafhankelijkheid, eenheid en territoriale onschendbaarheid. In het ontwerp-akkoord van oktober 1972 verklaarden de VS in artikel 1, dat zij de onafhankelijkheid, soevereiniteit, eenheid en territoriale onschendbaarheid van Vietnam eerbiedigden, zoals die bij de overeenkomsten van 1954 waren erkend.

Saigon vond dat niet alleen Amerika dat moest doen, omdat dat dit de indruk kon wekken dat de Amerikanen de agressors waren. In artikel 1 van de overeenkomst van januari is met deze opmerking van Saigon rekening gehouden. Daarin staat nu, dat de VS en alle andere landen de onafhankelijkheid, soevereiniteit, eenheid en territoriale onschendbaarheid van Vietnam erkennen. In artikel 15 van de overeenkomst van januari staat dat die eenheid stap voor stap en met vreedzame middelen door Noord- en Zuid-Vietnam gerealiseerd moet worden, zonder buitenlandse inmenging.

Terugtrekking

In de termijn waarbinnen Amerika, na ondertekening van het bestandsakkoord zijn troepen uit Vietnam zal terugtrekken, is geen verschil tussen het akkoord van oktober en dat van januari. Amerika zal binnen 60 dagen na ondertekening zijn troepen teruggetrokken hebben.

De bepalingen die in het akkoord van januari zijn opgenomen over wapenleveranties aan de partijen nadat het bestand is ingegaan, wijken ook nauwelijks af van wat de akkoorden van Genève van 1954 hiërover al bepaalden.

(Dit is het eerste artikel van een serie van drie).

Ondertekening slotacte ^{1/2 3 int.} beëindigt Vietnamoverleg

PARIJS (Reuter, UPI, DPA) ... De negen artikelen omvattende slotakte van de door moeilijkheden overschaduwde Parijse conferentie over Vietnam, die het jarenlang door oorlog geteisterde land definitief de vrede moet verzekeren, is gisteren getekend door de ministers van buitenlandse zaken van twaalf delegaties. De akte is onmiddellijk van kracht geworden en verplicht de twaalf partijen de regeling tot beëindiging van de strijd te waarborgen.

De ondertekende slotverklaring bevestigt internationaal de wapenstilstands-overeenkomst, die op 27 januari op dezelfde plaats, het internationale conferentie-centrum aan de Avenue Kleber, door de vier bij de strijd in Vietnam betrokken partijen werd gekend.

V-
secretaris-generaal Kurt Waldheim, die de conferentie heeft bijgehouden, tekende het protocol niet, tenzij de niet betrokken landen van de wereldorganisatie niet te bin-

r
slot-document is een compromis, Parijse conferentie tot de arbitranterie maakt bij toekomstige schendingen van de broze wapenstilstand in Vietnam. De Parijse akte kan opnieuw bijengeroepen, wanneer Washington en samen met het initiatief daarvan of minstens zes van de

deelnemende landen het bijeenroepen wenselijk achten.

AANVAL

Onmiddellijk na de formele ondertekening — het document werd aan de 12 ministers van buitenlandse zaken voorgelegd in vijf talen zodat 60 handtekeningen vereist waren voor het van kracht worden — nam de Chinese minister, Tsjj Peng-fei, verrassend het woord, waarbij hij een sterke aanval deed op ernstige bestaandschendingen, die Saigon zou hebben bedreven.

Verwacht werd, dat de plechtigheid van gisteren beperkt zou blijven tot de ondertekening zonder dat daarbij redevoeringen zouden worden gehouden.

Tsjj zei: 'Wij moeten er in alle ernst op wijzen, dat sedert de ondertekening van de wapenstilstands-overeenkomst ruim een maand geleden de autoriteiten in Saigon meer dan 10.000 ernstige incidenten hebben veroorzaakt, waardoor de uitvoeringen van het akkoord wordt gesaboteerd'.

Hij vervolgde: 'Bijzonder treurig is het, dat leden van de militaire delegaties van Noord-Vietnam en de Viet Cong in Zuid-Vietnam werden gedood of gewond. Deze incidenten hadden absoluut niet mogen gebeuren. Wij hopen, dat zij zich in de toekomst niet zullen herhalen. Wij doen een beroep op de aan deze conferentie deelnemende landen om er bij de betrokkenen op aan te dringen zich strikt te houden aan de bepalingen van de overeenkomst opdat het doel van deze conferentie kan worden bereikt. De Zuidvietnamese minister van bui-

tenlandse zaken, Tran Van Lam, antwoordde: 'Dit is noch de tijd noch de plaats om op deze onjuiste en ongefundeerde beschuldigingen te antwoorden'.

President Nixon heeft gisteravond aangekondigd, dat hij op 2 en 3 april in San Clemente de Zuidvietnamese president Thieu zal ontvangen voor overleg over de na-oorlogse ontwikkelingen. Hij sprak in Washington tevens de verwachting uit, dat de schendingen van het bestand in Vietnam voorlopig nog wel zullen voortduren. Maar hij voegde daar de verwachting aan toe, dat het aantal schendingen langzaam aan minder zal worden en hij zei erop te rekenen, dat uiteindelijk in heel Indo-China de vrede zal worden gevestigd.

BESCHULDIGING

Radio-Hanoi heeft gisteren de VS ervan beschuldigd, dat zij het mijnopruimingswerk in de Noordvietnamese wateren opzettelijk vertragen. Volgens de radio heeft Noord-Vietnam de Amerikanen alle faciliteiten verschaft, maar hebben deze elk voorwendsel gebruikt om de zaak slepend te houden.

Woensdag was in kringen van het Amerikaanse ministerie van defensie vernomen, dat de VS het mijnvegen bij de Noordvietnamese havenstad Haiphong hadden opgeschort in verband met de stagnering bij de vrijlating van de Amerikaanse krijgsgevangenen.

Inmiddels zijn de VS en Noord-Vietnam op de conferentie in Parijs overeengekomen de vrijlating van de gevangenen te hervatten.

Vietnam-verklaring plechtig ondertekend

Gevangenen zijn zondag vrij

PARIJS/SAIGON. (Reuter, AP, UPI) — In Parijs zijn gisteren tijdens een korte plechtigheid de Vietnam-documenten ondertekend door vertegenwoordigers van twaalf regeringen, die zich hiermee onder meer hebben verplicht de bestandsakkoorden te ondersteunen. De plechtigheid, die ongeveer een half uur in beslag nam, werd bijgewoond door de secretaris-generaal van de UNO, Kurt Waldheim, die zelf niet tekende. De ministers van buitenlandse zaken moesten vijf documenten van ongeveer duizend woorden vijf maal ondertekenen, zodat er in totaal 300 handtekeningen werden gezet.

Een onverwachte actie tijdens de plechtigheid die verwacht werd soepel te verlopen, kwam van de Chinese ondertekening een rede hield waarin hij kritiek leverde op „de meer dan 10.000 ernstige bestandsschendingen door Saigon”, en op de persoonlijke onveiligheid van de militaire commissieleden van Noord-Vietnam en het Bevrijdingsfront. Deze incidenten hadden absoluut niet mogen gebeuren. Wij hopen dat ze in de toekomst niet meer voorvallen”, aldus minister Tsji. De Zuidvietnamese minister Tram Van Lam antwoordde: „Dit is niet de gelegenheid noch de plaats om deze foute en ongegronde beschuldigingen te beantwoorden.”

Canada heeft zich het recht voorbehouden zich terug te trekken uit de internationale controlecommissie ICCS als de nieuwe voorwaarden in de zojuist ondertekende documenten voor het melden van bestandsschendingen in de praktijk niet doeltreffend blijken.

Overigens wordt uit Zuid-Vietnam

en Laos een merkbare daling van incidenten gemeld. De enige uitzondering vormt nog Cambodja, waar nog hevig strijd wordt geleverd, voornamelijk om de aanvoerwegen naar de hoofdstad Phnom Penh.

De leden van het Bevrijdingsfront en van Noord-Vietnam in de militaire controlecommissie in Danang en Hoë hebben zich teruggetrokken naar Saigon omdat zij van mening zijn dat zij niet voldoende bescherming genieten. De Amerikaanse luchtmacht heeft drie transportvliegtuigen beschikbaar gesteld voor de 156 officieren die terug wilden.

Het verzoek voor de toestellen kwam van de Noordvietnamezen nadat donderdag weer een grote anti-communistische demonstratie werd gehouden voor de barakken van de militaire commissie in Danang. De demonstranten eisten smartegeld voor Zuidvietnamezen die na het bestand werden gedood. De demonstranten beroofden militaire commissieleden, waaronder Noordvietnamezen ongeveer twee uur van hun vrijheid, voordat de demonstranten door de politie werden verspreid. Er werden geen geweldplegingen gemeld. Bij vorige demonstraties in Danang en Hoë zijn vijf Noordvietnamese commissieleden gewond, en bij een incident afgelopen zondag te Da Lat zouden volgens het Bevrijdingsfront vier van zijn leden zijn gedood en twee gewond.

De Noordvietnamezen hebben de Amerikanen meegedeeld, dat de vrijlating van 108 krijgsgevangenen aannemende zondag plaatsvindt. Er is nog onzekerheid over de vrijlating van 34 gevangenen door het Bevrijdingsfront waaronder twee Duitsers en twee Filippinos. Het Bevrijdingsfront en Saigon hebben weer moeilijkheden over de uitlevering van hun gevangenen, omdat volgens het Bevrijdingsfront Saigon eerst de vrijlating van 13.000 man had toegezegd maar dit later terugbracht tot 3000. „Toen wij om uitleg vroegen verklaarde de Zuidvietnamese vertegenwoordiger dat er opdracht van boven was gekomen”, aldus een woordvoerder van het Bevrijdingsfront.

OVER HERSTEL RELATIES

Thieu wil topoverleg met Noord-Vietnam

Hanoi stelt weer 106 Amerikanen in vrijheid

SAIGON/PARIJS (NYT, Reuter, UPI, AFP) — De Zuidvietnamese president Ngoejen Van Thieu is bereid op korte termijn naar Hanoi te gaan voor overleg met de Noordvietnamese regeringsleiders over een herstel van de vreedzame betrekkingen tussen Noord- en Zuid-Vietnam. Thieu verklaarde, dat via geheime contacten in Parijs of elders een dergelijke ontmoeting binnen enkele maanden georganiseerd kan worden. De Noordvietnamese premier zou ook naar Saigon kunnen komen.

Thieu stelde als voorwaarde voor een topgesprek, dat Noord-Vietnam voorgoed zijn dreigement om Zuid-Vietnam binnen te vallen laat varen. Hij verklaarde niet te verwachten, dat de in het vooruitzicht gestelde hervorming van Noord- en Zuid-Vietnam binnen een periode van 10 tot 15 jaar een feit zal zijn. Vrije en democratische verkiezingen in Zuid-Vietnam zouden, aldus Thieu, een belangrijke stap naar vrede betekenen. Thieu zei ervan overtuigd te zijn, dat de Vietcong de verkiezingen zouden verliezen.

In Parijs beginnen deze week besprekingen tussen Amerikaanse en Noordvietnamese functionarissen over de vorming van een gemeenschappelijke commissie, die tot taak krijgt de Amerikaanse economische hulpverlening voor de wederopbouw van Noord-Vietnam te regelen. Amerika en Noord-Vietnam besloten deze commissie in het leven te roepen tijdens het bezoek van Nixons speciale adviseur, Henry Kissinger, aan Hanoi vorige maand.

Noord-Vietnam heeft zondag weer een groep van 106 Amerikaanse krijgsgevangenen en twee gevangenen uit Thailand vrijgelaten. Vandaag worden nog eens 34 gevangenen door het Zuidvietnamese Bevrijdingsfront in Hanoi vrijgelaten. Besprekingen tussen Noord- en Zuid-Vietnam over de uitwisseling van Vietnamese gevangenen zijn volgens een verklaring van de Vietcong volledig vastgelopen.

Terugtrekken

De Verenigde Staten hervatten zondag tevens de terugtrekking van de Amerikaanse troepen uit Zuid-Vietnam. De operatie was vijf dagen geleden stopgezet vanwege de vertraging bij de uitwisseling van Amerikaanse krijgsgevangenen. Volgens een Amerikaanse militaire woordvoerder zijn er nog 10.787 Amerikaanse militairen in Zuid-Vietnam.

Amerikaanse mijnnevigers zijn weer naar de Noordvietnamese havenstad Haifon vertrokken om de opruiming van de mijnen voor te bereiden.

Een team van het Canadese Rode Kruis is zaterdag uit Zuid-Vietnam weggegaan. De Canadezen verklaarden, dat zij in hun werk door vertegenwoordigers van Noord-Vietnam en het Bevrijdingsfront volkomen werden belemmerd. Het team heeft drie weken in een hotel in Saigon gewacht en was van plan krijgsgevangenenkampen te inspecteren. Volgens diplomatieke bronnen in Parijs is het vrijwel zeker, dat Canada zich binnenkort zal terugtrekken uit de internationale controlecommissie.

Noord-Vietnam heeft de Zuidvietnamese autoirteiten ervan beschuldigd enkele duizenden politieke gevangenen in de provincie Nam Bo om het leven te hebben gebracht. Volgens het Noordvietnamese persbureau zagen vissers de afgelopen dagen talrijke lijken bij het eiland Hon Koi drijven. Uit kleding en sporen viel op te maken, dat het gevangenen van het bewind in Saigon betrof.

trouw
5 maart '73

Thieu moest bittere pillen slikken

Van een onzer redacteurs

Besloot president Nixon eind vorig jaar wellicht tot nieuwe hevige bombardementen op Noord-Vietnam om er zeker van te zijn, dat alle krijgsgevangenen zouden worden vrijgelaten of om de positie van president Thieu te versterken?

Inderdaad is met betrekking tot de krijgsgevangenen een verandering aangebracht in het akkoord waarover de partijen het in oktober vorig jaar al waren eens geworden. In dat akkoord stond niets over de burgerkrijgsgevangenen. Wel zei Kissinger later, dat er een afspraak was gemaakt, dat Saigon en het Bevrijdingsfront na het ingaan van het bestand deze kwestie onderling zouden regelen. Mevrouw Binh van het Front merkte bij die gelegenheid op, dat het bestand waardeloos zou zijn en de oorlog hervat zou worden, als haar regering en die in Saigon het niet binnen drie maanden eens waren geworden over de vrijlating van de politieke gevangenen. (Volgens Amnesty International zijn er in heel Indo-China 200.000 politieke gevangenen. Het merendeel daarvan zou in gevangnissen en kampen van Zuid-Vietnam zitten.)

In het definitieve akkoord staat nu, in artikel 8c: 'De beide Zuidvietnamese partijen zullen hun uiterste best doen dit vraagstuk (de vrijlating van de burgers) binnen 90 dagen na het ingaan van het bestand tot een oplossing te brengen'. Dat de vrijlating van de Vietnamese burgers losgemaakt is van de vrijlating van de krijgsgevangenen en buitenlandse burgers is een moeilijk te verteren punt geweest voor de Viet Cong, maar dat was in oktober al overeengekomen en is niet het resultaat van de bombardementen.

Regime-Thieu

Tijdens de langdurige vredesbesprekingen in Parijs hebben de Noordvietnamezen en het Bevrijdingsfront er steeds op gehamerd, dat het regime van Thieu moest verdwijnen. Daarvoor in de plaats moest een nieuwe regering komen, die moest staan voor vrede, onafhankelijkheid,

neutraliteit en democratie, zo verliedde in het negen-punten-plan, dat Hanoi in juni 1971 in Parijs indiende. De voorlopige revolutionaire regering van de republiek Zuid-Vietnam (het Front) zou dan met die regering besprekingen beginnen om de binnenlandse problemen te regelen en nationale eenheid te bereiken. Nadat president Thieu inmiddels al zijn rivalen had uitgeschakeld en als enige kandidaat tot president was herkozen, diende Amerika op 11 oktober 1971 een achtpunten-plan in, waarin het voorstelde, binnen zes maanden na het sluiten van een akkoord vrije en democratische presidentsverkiezingen in Zuid-Vietnam te houden. Die verkiezingen moesten georganiseerd worden door een onafhankelijk lichaam, dat alle politieke krachten in Zuid-Vietnam vertegenwoordigde. Een maand voor die verkiezingen moest de zittende president aftreden. In februari 1972 herhaalde Hanoi nog eens dat Thieu moest aftreden. De onderhandelingen in Parijs namen in oktober vorig jaar een beslissende wending, toen Noord-Vietnam bereid bleek de militaire en de politieke oplossing van elkaar te scheiden. Toen liet Hanoi weten: 'Van het ingaan van het bestand tot het optreden van de regering die na vrije en democratische algemene verkiezingen is gevormd, zullen de huidige twee regeringen in Zuid-Vietnam blijven bestaan, met behoud van hun onderscheiden interne en externe functies. Deze beide regeringen zullen onmiddellijk met elkaar in overleg treden, om zodoende het Zuidvietnamese volk in staat te stellen zijn recht van zelfbeschikking uit te oefenen, nationale eendracht tot stand te brengen, de democratische vrijheden van het Zuidvietnamese volk te verzekeren en een regering van nationale eendracht te vor-

President Thieu.

men, die zal moeten bevorderen, dat de Zuidvietnamese partijen de ondertekende akkoorden uitvoeren en die binnen drie maanden na het ingaan van het bestand algemene verkiezingen in Zuid-Vietnam zal organiseren'.

Succes

Neuman concludeert, dat Kissinger het als een succes zal hebben beschouwd, dat Hanoi niet langer aandrang op de formele instelling van een coalitie en dat hij dankbaar genoteerd zal hebben, dat de Noordvietnamezen hun veto over de bemanning en structuur van de bestaande regering in Saigon lieten vallen.

Over de eis dat Thieu eerst moest aftreden en dat pas dan een akkoord van kracht kon worden, werd niet

meer gepraat. Het was dus in ieder geval niet nodig Noord-Vietnam opnieuw te bombarderen om die concessie los te krijgen. Toch vertrouwde Thieu de zaak niet. In het ontwerp-akkoord van oktober stond in artikel 4: 'Er zal een administratieve structuur, genaamd Nationale Raad van Nationale Verzoening en Eendracht en bestaande uit drie gelijke segmenten, in het leven geroepen worden met het doel de nakoming te bevorderen van de ondertekende overeenkomsten (...) en om algemene verkiezingen te organiseren; de beide Zuidvietnamese partijen zullen overleg plegen over de instelling van raden op lager niveau'.

Thieu vond dat Kissinger zich in de boot had laten nemen. Het Vietnamese voor 'administratieve structuur' kon ook 'regeringsstructuur' betekenen. Hij vond dat de bevoegdheden van de Raad niet duidelijk omschreven waren. Was het geen verkapte coalitieregering? Kissinger probeerde Thieu gerust te stellen, maar terwijl hij daar mee bezig was, verscheen in Newsweek een interview met de Noordvietnamese premier Pham Van Dong waarin deze weer aandrang op de vorming van een coalitieregering en waarin hij de indruk wekte, dat die regering de verkiezingen moest organiseren. Dat er niet meer gesproken werd over presidentsverkiezingen, maar alleen over algemene verkiezingen, zinde Thieu ook allerminst.

Niet aannemelijk

Toch is Thieu er niet in geslaagd wezenlijke veranderingen aan te laten brengen in het uiteindelijke akkoord en de Amerikaanse bombardementen hebben daar niets aan kunnen verhelpen. De Noordvietnamezen hadden zich al op 8 oktober verzoend met de gedachte dat Thieu voorlopig aan zou blijven. Aan het akkoord werd artikel 9a toegevoegd waarin staat dat het recht van zelfbeschikking van het Zuidvietnamese volk heilig en onvervreemdbaar is. 'Het lijkt nauwelijks aannemelijk, dat president Nixon op de vermel-

ding van dit proza zoveel prijs stelde, dat hij er Hanoi en Haiphong voor liet bombarderen,' aldus Neuman.

En wat de positie van de Raad betreft, kreeg Thieu ook nauwelijks zijn zin. De term administratieve structuur werd uit het akkoord gehaald, maar artikel 12 bepaalt dat beide partijen, nadat de Raad zijn functies zal hebben aanvaard, overleg zullen plegen over de instelling van raden op lager niveau en dat de Raad tot taak heeft te bevorderen dat beide partijen in Zuid-Vietnam de overeenkomst naleven. De Raad moet verder algemene verkiezingen organiseren.

Bittere pil

Het was voor Thieu ook een bittere pil dat in het ontwerp-akkoord niet voorzien werd in de terugtrekking van de naar schatting 145.000 Noordvietnamese militairen uit Zuid-Vietnam. Artikel 4 bepaalde: '...het vraagstuk van de Vietnamese strijdkrachten in Zuid-Vietnam zal door de Zuidvietnamese partijen worden geregeld in een geest van nationale verzoening en eendracht, gelijkheid en wederzijds respect, zonder buitenlandse inmenging, in overeenstemming met de na-oorlogse situatie. Tot de vragen die beide partijen zullen bespreken, behoren stappen om aan beide zijden de militaire sterkte te verminderen en om de troepen te demobiliseren, die uit die sterkte zijn afgevoerd'.

In het akkoord van januari staat nagenoeg hetzelfde. Volgens Kissinger zal de Noordvietnamese troepen sterkte in Zuid-Vietnam automatisch verminderen als Hanoi zich strikt aan het akkoord houdt. 'Het is natuurlijk niet ondenkbaar, dat het akkoord niet in alle opzichten wordt nageleefd. Maar in dat geval zal toevoeging van een nieuwe bepaling, die evenmin wordt nageleefd, de situatie niet veranderen.' Een schrale troost voor president Thieu.

(Dit is het tweede artikel van een serie van drie.)

Resultaat Vietnamweek Zaanstreek: f 13.500,— Stampvolle slotmanifestatie in de Koog

(Van onze correspondent)

Met een stampvolle bijeenkomst is gisteravond in de Zaanstreek de inzamelingscampagne ten bate van Noord-Vietnam afgesloten. Tegen middernacht maakten woordvoerders van het comité Jongeren voor Vietnam in de Zaan bekend, dat de campagne in totaal een bedrag van f 13.500,— heeft opgeleverd.

De gelden komen ten goede aan het project in het kader van de actie Amsterdam helpt Hanoi.

In de grote zaal van de Lindenboomschool in de Koog was het gisteren een komen en gaan van vele honderden Zaanse, deelnemers aan de non-stop-manifestatie en het hoogtepunt van de week van solidariteit met Noord-Vietnam. Avond na avond gingen tientallen jongeren, mannen en vrouwen, langs de deuren en haalden met hun collectebussen het geld op dat in Zaandam en Koog aan de Zaan met gulle hand werd gegeven.

Aan de actieweek werd in Zaandam steun betuigd door de PvdA, CPN, PPR, KVU, CHU, D'66, PSP en enkele andere organisaties. Het gemeentebestuur van de stad had zich via advertenties in de dagbladen eveneens achter het initiatief geschaard. In Koog aan de Zaan waren het de PvdA, CPN en KVP en enige kerkelijke groeperingen die hun steun gaven.

Het hoogtepunt was ongetwijfeld de

slotmanifestatie gisteren. Aan deze manifestatie, die 's middags om 12 uur begon en rond middernacht eindigde, werd door een groot aantal artiesten en kunstenaars belangeloos meegewerkt.

Behalve uit de Zaanstreek waren er kunstenaars uit Groningen; leerlingen en docenten van de Rietveldacademie in Amsterdam hadden eveneens werken beschikbaar gesteld: Ze werden grif verkocht. Grote belangstelling was er ook voor de vertoonde Vietnamfilms. Bij de in de zaal opgestelde informatiestand werd veel lectuur over Vietnam verkocht.

De leden van de NVB in de Zaanstreek, die met door de middenstand afgestane prijzen de tombola verzorgden, meldden eveneens een uitstekend resultaat.

Tal van groepen gaven hun medewerking aan het programma. Dat waren de popgroepen Highway, Amphora, Miscellany, Lucifer, de jazzgroep van Fred Snel en kabaretiers.

Tilburg

Een inzamelingscampagne in Tilburg ten bate van Noord-Vietnam werd eveneens een groot succes. In de week van 19 tot en met 24 februari collecteerden in deze stad een honderdtal jongeren en het eindresultaat is thans bekend: f 5.071,75. Het bedrag zal via het Medisch Comité Nederland—Vietnam worden overgemaakt.

De Vietnamweek in Tilburg werd besloten met een bijeenkomst waar een spreker van het jongerencomité het woord voerde. Er was een tentoon-

stelling over de tijd in Vietnam en er werd een film vertoond. Medewerking aan het programma gaf de zanger D. van Toren, terwijl studenten van het conservatorium voor de muziek zorgden.

Bij het verkrijgen van een vergunning voor de collecte deed zich in Tilburg een incident voor. De plaatselijke politieleiding wilde geen vergunning verlenen omdat de organisatoren weigerden de namen van de collectanten te laten registreren. Het Tilburgse CPN-raadslid wendde zich daarop tot de burgemeester. De politie moest toen de poging tot registratie opgeven.

In Hanoi zijn gisteren opnieuw Amerikaanse krijgsgevangenen vrijgelaten. Ook de voorlopige revolutionaire regering van Zuid-Vietnam maakte in het weekeind bekend dat ze een groep krijgsgevangenen zal vrijlaten; deze zullen naar Hanoi worden overgebracht en daar vandaag aan de VS-autoriteiten worden overgedragen. Een Amerikaanse woordvoerder in Saigon zei, dat zijn land de terugtrekking van zijn troepen, die woensdag werd opgeschort toen de VS moeilijkheden veroorzaakten over de volledige uitvoering van de Parijse overeenkomst, hervat heeft.

De voorlopige revolutionaire regering heeft Thieu c.s. beschuldigd van moord op enkele duizenden politieke gevangenen. Het Noordvietnamese persbureau maakte zaterdag bijzonderheden over deze brutale slachting bekend.

Saigon-regiem pleegt moorden

Het Thieu-regiem heeft de afgelopen week talrijke politieke gevangenen naar volle zee gevoerd voor de kust van de provincie Nam Bo. Daar werden ze in het geheim geëxecuteerd. De schandaal kwam aan het licht omdat vissers uit Chau Ha bij het eiland Hon Roi talrijke lijken zagen drijven. Uit hun kleding en sporen van gevangenschap viel op te maken dat het gevangenen van het Thieu-regiem waren. De misdadige executies worden in het bericht van het Noordvietnamese persbureau, dat gebaseerd is op gegevens van de voorlopige revolutionaire regering, een ernstige schending van de Parijse overeenkomst genoemd.

De Amerikaanse krijgsgevangenen werden op het vliegveld van Hanoi, Gia Lam, overgedragen. Dit gebeurde nadat de VS in Saigon hadden bekendgemaakt, dat de terugtrekking van circa 11.000 Amerikaanse militairen wordt voortgezet en in de gezamenlijke militaire commissie garanties werden gegeven voor de veiligheid en betere werkomstandigheden van de Noordvietnamese en VRR-delegaties. Ook werd gisteravond door het Noordvietnamese persbureau gemeld dat de Amerikaanse mijnenvegers hun posities hebben heringenomen om te voldoen aan de uitvoering van de overeenkomst.

Gisteren werden 106 VS-gevangenen en 2 Thailanders vrijgelaten; vandaag zal de voorlopige revolutionaire regering 30 Amerikanen, 2 Westduitsers en 2 Filippino's vrijlaten.

Thieu werpt nieuwe moeilijkheden op

In de gezamenlijke militaire commissie in Saigon zijn gisteren moeilijke-

heden gerezen door de weigering van Thieu c.s. om te voldoen aan de verplichting tot het vrijlaten van krijgsgevangenen. Een Noordvietnamese officier liet weten dat hij erop rekende en eiste dat een kwart van de krijgsgevangenen van het Saigonbewind worden vrijgelaten tijdens de tweede fase van de uitwisseling van gevangenen. Door slechts 2000 man aan te bieden tonen ze een gebrek aan goede wil, aldus deze officier. In persberichten wordt gemeld dat Noord-Vietnam wenst dat 10.000 man in deze fase hun vrijheid herkrijgen.

Een woordvoerder van de voorlopige Revolutionaire regering liet weten dat het Thieu-regiem aanvankelijk 6.500 gevangenen zou vrijlaten in ruil voor 1200 eigen manschappen. De VRR had hiermee ingestemd, maar het Thieu-regiem staakte onverwacht de uitwisseling en verlaagde het aantal gevangenen, dat het wilde vrijlaten. Deze handelwijze leidde tot een volledige impasse van de besprekingen hierover. Generaal Tran Van Tra, de delegatieleider van de VRR bij de gezamenlijke militaire commissie, hekelde het 'gebrek aan ernst van Saigon bij de uitvoering van de accoorden.' Intussen doen zich binnen het regiem in Saigon nieuwe scheuringen voor. Dit blijkt uit een door Thieu geïspireerde oproep van de katholieke aartsbisschop van Saigon. Deze keert zich tegen een aantal prominente katholieken onder leiding van senaatsvoorzitter Nguyen Van Huyen, die een 'vrijheidspartij' hebben gevormd, welke zich 'onafhankelijk' van Thieu wil opstellen. Deze ontwikkeling verzwakt de positie van Thieu nog verder en leidt tot vertwijfelde oproepen om zich 'op andere zaken' te richten.

Van de kant van de Thieu-kliek is de bespreking tussen de marionettenleider en Nixon op 2 april met veel ophef omgeven. Nixon maakte deze datum vrijdag j.l. bekend. Uit kringen rond Thieu wordt nu gesteld dat, hoewel de onderwerpen van bespreking nog niet openbaar gemaakt zijn, de 'versterking van de bestaande banden met de VS' voorop zou staan.

In Cambodja, waar gevechten tot vlak bij Pnom Penh plaatsvonden en de militaire positie van het Lon Nol-regiem verder verslechtert, heeft het regiem zaterdag een krant verboden. Het blad Samleng Pnom Penh (de stem van Pnom Penh) werden zgn. 'subversieve artikelen' verweten. De hoofdredacteur en een reporter zijn door het Lon Nol-regiem gearresteerd. De voornaamste reden zou zijn dat de krant artikelen had geplaatst met een pro-Shanoek-strekking, d.w.z. voor het wettige staatshoofd tegen wie Lon Nol in 1970 een CIA-staatsgreep uitvoerde.

Hanoi loopt kwaad weg uit commissie

SAIGON (NYT, Reuter, UPI) — Afgevaardigden van Noord-Vietnam en het Zuidvietnamese Bevrijdingsfront zijn maandag kwaad weggelopen van een bijeenkomst van de gemengde militaire bestandscommissie in Saigon, omdat er nog steeds geen schot is gekomen in de uitwisseling van Vietnamese krijgsgevangenen. Een Noordvietnamese functionaris liet weten, dat de vrijlating van een nieuwe groep Amerikaanse krijgsgevangenen door de impasse kan worden vertraagd.

De belangrijkste hinderpaal ligt volgens Amerikaanse en Zuidvietnamese zegslieden in het aantal gevangenen, dat Zuid-Vietnam zou moeten vrijlaten. Noord-Vietnam en het Bevrijdingsfront eisen de vrijlating van 5.000 communisten in ruil voor 1000 Zuidvietnamese krijgsgevangenen, zo werd gezegd. De Zuidvietnamese regering zou echter niet verder willen gaan dan de vrijlating van 2000 gevangenen.

De Noordvietnamezen en de Vietcong hebben aangekondigd alle vergaderingen van de militaire bestandscommissie te boycotten, totdat een regeling is getroffen. De woordvoerder van het Amerikaanse Witte Huis, Ronald Ziegler, heeft verklaard, dat de vrijlating van Amerikaanse krijgsgevangenen krachtens het akkoord van Parijs alleen maar is gekoppeld aan de terugtrekking van de Amerikaanse troepen uit Zuid-Vietnam.

In de eerste uitwisselingsronde van Vietnamese gevangenen vorige maand werden 7000 Vietcong-leden en 1000 Zuidvietnamese gevangenen vrijgelaten. Deze aantallen waren gebaseerd op de cijfers, die in Parijs op tafel werden gelegd. De Zuidvietnamese regering heeft verklaard in totaal 28.000 communistische krijgsgevangenen vast te houden. De andere partij heeft gezegd 4500 Zuidvietnamese gevangenen te kunnen vrijlaten.

Maandag heeft het Bevrijdingsfront 30 Amerikanen, twee Westduitsers en twee Filippino's vrijgelaten in Hanoi. De Westduitsers, onder wie de verpleegster Monika Schwinn, werkten op een Westduitse katholieke missiepost in Da Nang, tot zij in april 1969 werden gegrepen. Volgens Amerikaanse woordvoerders wachten nog 274 Amerikanen op hun vrijlating.

Politiek effect van bombardementen gering

To blank
73

Van een onzer redacteuren

Toen in 1968 in Parijs de vredesonderhandelingen tussen Amerika en Noord-Vietnam begonnen, was een van de belangrijkste eisen van Washington, dat de gedemilitariseerde zone aan weerszijden van de demarcatielijn tussen Noord- en Zuid-Vietnam geëerbiedigd zou worden. Zolang dat niet gebeurde, kon er van een bestand geen sprake zijn en zouden de bombardementen ook niet worden gestopt.

In het ontwerp-akkoord waarover in oktober 1972 overeenstemming werd bereikt, kwamen de demarcatielijn en de gedemilitariseerde zone echter helemaal niet voor. En toen Kissinger naar Saigon ging om president Thieu te winnen voor het akkoord, liet de Zuidvietnamese president de Amerikaan niet in het onzekere: als er dan geen sprake was van terugtrekking van Noordvietnamese troepen uit Zuid-Vietnam, dan moest toch in ieder geval die gedemilitariseerde zone in ere worden hersteld.

Kissinger probeerde duidelijk te maken, dat het akkoord infiltraties verbod, maar Thieu nam daar geen genoegen mee. Zijn minister van

buitenlandse zaken wilde de demarcatielijn zelfs als officiële grens beschouwen, maar dat ging Washington te ver. Wel was het bereid Thieu meer tegemoet te komen dan Kissinger wilde. Nixons adviseur voor veiligheidszaken kreeg opdracht de zone bij nieuwe onderhandelingen weer ter discussie te stellen, aldus H. J. Neuman in 'Het Vietnamese bestand onder de loupe'.

De Noordvietnamese onderhandelaar Le Doec Tho wilde de demarcatielijn wel in het akkoord opnemen, maar dan moest opnieuw, net als in de akkoorden van Genève van 1954, onderstreept worden, dat die lijn voorlopig was.

Tenslotte kwam artikel 15 in het akkoord van januari 1973. Dat bepaalde dat de hereniging van Vietnam stap voor stap en met vreedzame middelen tot stand moest worden gebracht door Noord- en Zuid-Vietnam zelf.

Hangende die hereniging is de demarcatielijn voorlopig en geen politieke of territoriale grens. Noord- en Zuid-Vietnam zullen de gedemilitariseerde zone voorlopig respecteren.

Ontroleurs

Bij de hervatting van de onderhandelingen in november vorig jaar is ook nog uitvoerig onderhandeld over de manier waarop de naleving van het bestand moest worden gecontroleerd. De Noordvietnamezen wilden volstaan met 250 controleurs, die ook nog beperkt moesten worden in hun bewegingsvrijheid. De Amerikanen zijn er in geslaagd het controleapparaat uitgebreider te bemannen, maar of daar zware bombardementen voor nodig zijn ge-

weest, valt te betwijfelen.

Neuman concludeert, dat uit de vergelijking van de verschillende teksten blijkt, dat het voorlopige akkoord van oktober 1972 slechts op vijf punten gewijzigd is. De scheiding tussen de vrijlating van de krijgsgevangenen en buitenlandse burgers enerzijds en die van Vietnamese burgers anderzijds is duidelijker geformuleerd; over de omvang van de internationale commissie van controle en toezicht is een compromis bereikt; over de nationale raad van verzoening en eendracht kunnen minder gauw misverstanden ontstaan, omdat zijn taken duidelijker omschreven zijn; Noord-Vietnam heeft zich verplicht de gedemilitariseerde zone te respecteren en op verschillende plaatsen is verwezen naar de souvereiniteit van Zuid-Vietnam.

Andere kant

Maar aan de andere kant, aldus Neuman, heeft Noord-Vietnam geen

enkele formele toezegging behoeven te doen dat het zijn troepen uit het zuiden zal terugtrekken; is duidelijk onderstreept dat de demarcatielijn een voorlopig karakter heeft en is de voorlopige revolutionaire regering als een volwaardige partij, naast het regime van Thieu erkend. Dat betekent dat het evenwicht, zoals dat al in het akkoord van oktober 1972 was bereikt, niet is gewijzigd in het akkoord dat in januari na zware bombardementen tot stand kwam.

'Opvallend is verder de mate', schrijft Neuman, 'waarin tenslotte de Geneefse formuleringen van 1954 zijn gevolgd. Soms lijkt het, alsof de Amerikaanse handtekening, die ruim achttien jaar geleden werd geweigerd door John Forster Dulles, thans op last van de vice-president van destijds (Nixon) is geplaatst. Alleen zijn er intussen een paar miljoen doden; gewonden en vluchtelingen bijgekomen en wordt in Zuid-Vietnam de aanwezigheid geduld van 145.000 Noordvietnamese mili-

tairen, die er tussen 1954 en 1965 meestentijds niet waren'.

'Broos geval'

Neuman eindigt zijn analyse somber. Hij constateert, dat het wederzijdse vertrouwen in Indo-China nog ver te zoeken is en dat daarom het militaire bestand een 'broos geval' is. 'De vooruitzichten op een politieke oplossing zijn niet stralend en de verleiding om dan na twee, drie maanden weer naar de wapens te grijpen, zal groot zijn. Le Doec Tho zei met een zonnige glimlach: 'Ik ben communist. Volgens de Marxistisch-Leninistische leer zal er oorlog zijn, zolang het imperialisme blijft bestaan'. Het is voor het Vietnamese volk te hopen, schrijft Neuman, dat het enig respijt van deze rechtzinnigheid zal kunnen krijgen.

(Dit is het laatste van een serie van drie artikelen. De andere twee stonden in Trouw/Kwaret van zaterdag 3 en maandag 5 maart).

GEVANGENEN VRIJ

Ernst B. V.
De Westduitse verpleegster Monika Schwinn lacht vrijuit bij haar aankomst op de luchtmachtbasis Clark op de Filippijnen, nadat zij door het Zuidvietnamese Bevrijdingsfront in Hanoi werd vrijgelaten. Naast haar zit de Westduitser Bernhard Diehl, die ook tot de groep vrijgelaten krijgsgevangenen hoorde.

Hanoi loopt kwaad weg uit commissie

SAIGON (NYT, Reuter, UPI) — Afgevaardigden van Noord-Vietnam en het Zuidvietnamese Bevrijdingsfront zijn maandag kwaad weggelopen van een bijeenkomst van de gemeenschappelijke militaire bestandscommissie in Saigon, omdat er nog steeds geen schot is gekomen in de uitwisseling van Vietnamese krijgsgevangenen. Een Noordvietnamese functionaris liet weten, dat de vrijlating van een nieuwe groep Amerikaanse krijgsgevangenen door de impasse kan worden vertraagd.

De belangrijkste hinderpaal ligt volgens Amerikaanse en Zuidvietnamese zegslieden in het aantal gevangenen, dat Zuid-Vietnam zou moeten vrijlaten. Noord-Vietnam en het Bevrijdingsfront eisen de vrijlating van 5.000 communisten in ruil voor 1000 Zuidvietnamese krijgsgevangenen, zo werd gezegd. De Zuidvietnamese regering zou echter niet verder willen gaan dan de vrijlating van 2000 gevangenen.

De Noordvietnamezen en de Vietcong hebben aangekondigd alle vergaderingen van de militaire bestandscommissie te boycotten, totdat een regeling is getroffen. De woordvoerder van het Amerikaanse Witte Huis, Ronald Ziegler, heeft verklaard, dat de vrijlating van Amerikaanse krijgsgevangenen krachtens het akkoord van Parijs alleen maar is gekoppeld aan de terugtrekking van de Amerikaanse troepen uit Zuid-Vietnam.

In de eerste uitwisselingsronde van Vietnamese gevangenen vorige maand werden 7000 Vietcong-leden en 1000 Zuidvietnamese gevangenen vrijgelaten. Deze aantallen waren gebaseerd op de cijfers, die in Parijs op tafel werden gelegd. De Zuidvietnamese regering heeft verklaard in totaal 28.000 communistische krijgsgevangenen vast te houden. De andere partij heeft gezegd 4500 Zuidvietnamese gevangenen te kunnen vrijlaten.

Maandag heeft het Bevrijdingsfront 30 Amerikanen, twee Westduitsers en twee Filippino's vrijgelaten in Hanoi. De Westduitsers, onder wie de verpleegster Monika Schwinn, werkten op een Westduitse katholieke missiepost in Da Nang, tot zij in april 1969 werden gegrepen. Volgens Amerikaanse woordvoerders wachten nog 274 Amerikanen op hun vrijlating.

Besprekingen over herstel verwoestingen in Vietnam

In Parijs zijn besprekingen begonnen tussen hoge Noordvietnamese en Amerikaanse functionarissen over economische hulp als bijdrage tot het herstel van de schade die door de Amerikaanse terreurbombardementen is aangericht.

Gisteren kwamen Sullivan, VS-onderminister van buitenlandse zaken, en zijn Noordvietnamese ambtgenoot Nguyen Co Thach bijeen. Aangenomen werd dat ze de vorming bespraken van een gezamenlijke economische commissie, waarvan de instelling is afgesproken tijdens Kissingers bezoek aan Hanoi.

In Saigon heeft het Thieu-regiem de censuur-bepalingen voor buitenlandse correspondenten iets verzacht. Een gering aantal zal in vervolg éénmaal per week een bezoek kunnen brengen aan het hoofdkwartier van de Noordvietnamese en VRR-delegaties bij de gezamenlijke militaire commissie, om interviews af te nemen en andere

informatie te verkrijgen. Voor het overige blijven er echter zeer grote belemmeringen bestaan voor de buitenlandse journalisten, terwijl Zuidvietnamese persmensen voor hun werk helemaal zijn aangewezen op de censuurbureaus van het marionettenregiem.

Binnen de gezamenlijke militaire commissie blijft het Thieu-regiem, bijgevallen door de Amerikaanse delegatieleider Woodward, weigeren om de krijgsgevangenen vrij te laten. Volgens het Parijse accord is dit verplicht; de delegatieleider van de voorlopige revolutionaire regering (VRR), generaal Tran Van Tra, heeft erop gewezen dat de houding van de marionetter een ernstige schending van de overeenkomst is.

In Saigon is gisteren op militair gebied een brutale schending van de wapenstilstand bekend geworden. Thieu-troepen hebben na hevig verzet van de bevolking en vrijheidsstrijders twee dorpen bezet, die tot nu toe bevrijd waren. Er zouden bij deze overval meer dan honderd mensen om het leven zijn gekomen.

Steun aan Vietnam

Collecte in

Steenwijk bracht

f 3200,— op

De door het Comité Steenwijk voor Vietnam georganiseerde huis-aan-huiscollecte heeft de afgelopen week ruim 3200 gulden opgebracht. Door het comité is een tentoonstelling ingericht in de expositiezaal onder de openbare leeszaal die er de hele week zal blijven staan. Donderdagavond wordt in het Posthuis de film Inside North Vietnam gedraaid.

Purmerend

In Purmerend wordt van 5 tot en met 17 maart een grote inzamelingsactie gehouden voor steun aan het Vietnamese volk bij de wederopbouw. De opbrengst komt ten goede aan het Medisch Comité Vietnam. Er is een werkgroep gevormd, waarin samenwerken de plaatselijke afdelingen van CPN, PvdA, PPR, PSP, ANJV, Interkerkelijk Vredesberaad, Man-vrouwmaatschappij en de wereldwinkel. Bij al deze organisaties kan men zich aanmelden voor medewerking.

Amerikanen

in burger

De Amerikanen zijn gedwongen hun strijdkrachten uit Zuid-Vietnam terug te trekken, maar een eind aan hun pogingen tot inmenging is dat zeker niet. Uit de Amerikaanse pers blijkt dat duizenden Amerikaanse 'burgers' Zuid-Vietnam binnenstromen die grotendeels verklede militairen zijn.

De New York Times bericht dat aan de Amerikaanse ambassade in Saigon — de grootste ter wereld — een nieuwe afdeling is toegevoegd die Reconstruction and Resettlement heet. Deze afdeling wordt geleid door een ex-kolonel, George D. Jacobson en omvat 250 medewerkers van wie een groot deel militairen zijn. De nieuwe afdeling heeft vrijwel het gehele apparaat overgenomen van het vroegere Amerikaanse 'pacificatieprogram', waarbij hele dorpen van de wereld werden weggevaagd. Het personeel verplaatst zich door Zuid-Vietnam met Air America, de luchtvaartmaatschappij van de CIA.

Advertenties

Aan de Amerikaanse ambassade is ook de afdeling van de militaire attachés verbonden. Het aantal Amerikaanse militaire attachés in Saigon is opgelopen tot honderd. Baas is een generaal-majoor van de logistiek, John E. Murray. In de hoofdplaatsen van de vier militaire districten in Zuid-Vietnam, Da Nang, Nhatrang, Bien Hoa en Can Tho, zijn grote Amerikaanse consulaten geopend.

Veelzeggend zijn ook de advertenties. Zoals deze in de Saigon Post van 1 februari: 'Page Communications Engineers Inc zoekt technici van Amerikaanse nationaliteit die opgeleid zijn in een school van de Amerikaanse luchtmacht (AFSC 32470 met ervaring ISAN en IFF).' Genoemde maatschappij is gevestigd in een hotel dat eigendom is van het Thieu-bewind.

In de Boston Globe verscheen een advertentie waarin militaire experts werden gevraagd met ervaring in b.v. geleide wapens. In de Los Angeles Times werden vliegtuig- en heliëchterpiloten gezocht voor speciale contracten in Zuid-Vietnam. Het Bulletin van de luchtmachtbasis Kelly in Texas vroeg gedemobiliseerde specialisten op het gebied van bewapening, electronica en inlichtingenwerk.

Honderden Amerikaanse militairen worden in Zuid-Vietnam gedemobiliseerd om, in burgerpak gestoken, als 'specialist' in dienst van het Thieu-leger te treden.

Werk onder-commissie
opgeschort

Thieu weigert *70 W* overeenkomst uit te voeren

De woordvoerder van Noord-Vietnam bij de gezamenlijke militaire commissie in Saigon, Bui Tin, heeft het Thieu-regiem beschuldigd van ernstige inbreuken op de Parijse overeenkomst. Hij verklaarde maandag, dat zijn delegatie en die van de voorlopige revolutionaire regering de zittingen van de onder-commissie voor krijgsgevangenen zal boycotten 'tot het Saigon-bewind zijn pogingen staakt om de overeenkomst te veranderen'.

Hij wees erop, dat de vrijlating van Amerikaanse krijgsgevangenen, in overeenstemming met de gemaakte afspraken, reeds in de derde fase verkeert, terwijl in Zuid-Vietnam de tweede fase nog steeds stagneert door de chicanes van het Thieu-regiem. Bui Tin verlangde volledige uitvoering van de overeenkomst, wat inhoudt dat Thieu 6.500 krijgsgevangenen moet vrijlaten, en kwart van het totaal. Thieu probeert onder de accoorden uit te komen en wil slechts 2.000 man loslaten.

In plaats v. n zijn verantwoordelijkheid voor de uitvoering van de Parijse overeenkomst te aanvaarden maakte een woordvoerde: van de VS zich er vanaf met de mededeling dat de Amerikaanse delegatieleden 'mogelijk enig initiatief zullen ontplooiën om de besprekingen weer op gang te brengen'. Wel moesten de Amerikanen toegeven dat de afspraak geldt om telkens een kwart van de gevangenen vrij te laten.

In Parijs zijn maandag besprekingen begonnen tussen vertegenwoordigers van Noord-Vietnam en Amerika. Ze werken, naar wordt aangenomen, verder de plannen uit tot vorming van een gezamenlijke economische commissie.

Impasse in Saigon doorbroken

Vrijlating gevangenen komt weer op gang

HONGAREN PROTESTEREN NA INCIDENT

SAIGON (Reuter, AFP) — De impasse, die in de gemengde militaire bestandscommissie in Saigon was opgetreden inzake de uitwisseling van Vietnamese gevangenen, is woensdag doorbroken. De Zuidvietnamese regering en het Zuidvietnamese Bevrijdingsfront zijn overeengekomen ieder ongeveer een derde deel van het aantal gevangenen, dat zij nog vasthouden, vrij te laten. De uitwisseling begint vrijdag.

De delegatie van het Bevrijdingsfront overhandigde de commissie een lijst met de namen van nog eens 500 gevangenen, die aan de in Parijs verstrekte lijst van ongeveer 4000 namen worden toegevoegd. Zuid-Vietnam stemde hierop in met de maatregel ongeveer 6300 gevangenen gehouden Vietcong-leden in vrijheid te stellen.

Onderhandelingen

De leider van de Vietcong-delegatie verklaarde pogingen te zullen doen meer namen te krijgen van Zuidvietnamese gevangenen, die aan Saigon kunnen worden overgedragen. Dit zou betekenen, dat in de tweede (vertraagde) fase van vrijlating van Vietnamese gevangenen 6300 communisten zullen worden uitgewisseld tegen ruim 1000 Zuidvietnamezen.

De Voorlopige Revolutionaire Regering van Zuid-Vietnam en de regering-Thieu zijn overeengekomen op 15 maart in Parijs onderhandelingen te beginnen over de politieke toekomst van Zuid-Vietnam. Dit is in Saigon bekend geworden. De besprekingen zouden moeten leiden tot de oprichting van een Nationale Raad van Verzoening en Eendracht. Bovendien zou overeenstemming moe-

ten worden bereikt over vorm en datum van algemene verkiezingen.

De leider van de Hongaarse delegatie bij de internationale controle commissie in Saigon heeft krachtig geprotesteerd tegen het optreden van Zuidvietnamese politie bij een incident afgelopen maandag. Vier leden van de Hongaarse en Poolse delegatie wilden een beleefdheidsbezoek brengen aan de delegaties van Noord-Vietnam en het Bevrijdingsfront. Onderweg werden ze echter tegengehouden door Zuidvietnamese marechaussee.

Toen de Hongaren en Polen na ruim een uur wachten weer verder wilden reizen, werd dat door de Zuidvietnamezen verhinderd. Zij dreigden met wapengeweld. Pas na tussenkomst van Zuidvietnamese delegatielieden konden de Hongaren en Polen hun reis vervolgen. Een vertegenwoordiger van de Zuidvietnamese regering heeft zijn verontschuldiging aangeboden voor de inbreuk op de diplomatieke onschendbaarheid.

In Krimpen aan de IJssel

Vietnamcollecte

bracht bijna

4000 gulden op

(Van een correspondent)

Een huis-aan-huis collecte in Krimpen aan de IJssel heeft een bedrag van maar liefst / 3921,— opgebracht. De collecte, die georganiseerd werd door het comité Jongeren voor Vietnam, zal voor de helft ten goede komen aan het comité en voor de andere helft aan het Medisch Comité. Oproepen van het comité Jongeren voor Vietnam aan de jeugd van Krimpen om aan de collecte deel te nemen, hebben geleid tot grote activiteiten. Het aantal collectanten overtrof veler verwachting, zo is gezegd.

Chicanes van Thieu teruggedrongen

Saigon-regiem moet krijgsgevangenen vrijlaten

Jan 23 W

Het Thieu-regiem in Saigon is gisteren door de knieën gegaan en heeft moeten toestemmen in uitwisseling van krijgsgevangenen, zoals bij de Parijse overeenkomst afgesproken was. Het marionettenregiem heeft langdurig gepoogd om vele duizenden strijders van het bevrijdingsleger in strijd met die afspraken opgesloten te houden. De delegaties van de voorlopige revolutionaire

regering en Noord-Vietnam hadden hier fel tegen geprotesteerd; ze hadden een boycot van de betrokken werkgroep van de gezamenlijke militaire commissie afgekondigd en ook Amerika gewezen op zijn verantwoordelijkheid voor het volledig naleven van het accord.

Overeenstemming over transport

Thieu e.s. wilden tot nu toe slechts 2.000 gevangengenomen vrijheidsstrijders overdragen, tegen 1.000 eigen militairen. De voorlopige revolutionaire regering (VRR) en Noord-Vietnam hielden er echter aan vast dat in de tweede fase (die nu al 9 dagen achterloopt op het schema) een kwart van de krijgsgevangenen zou worden uitgewisseld. Het Saigon-regiem heeft hierin nu toegestemd, en zal 6.300 man vrijlaten en iets meer dan duizend ontvangen.

Een speciale sub-commissie is gisteren bijeengekomen om details van de uitwisseling te regelen en een plaats voor de overdracht vast te stellen.

In de gezamenlijke militaire commissie is verder overeenstemming bereikt over transport voor de Noordvietnamese en VRR-delegatieleden. Het Saigon-regiem zal vliegtuigen beschikbaar stellen voor bezoeken van de delegaties aan teams op buitenposten in het land.

De delegatie van de voorlopige revolutionaire regering heeft buitenlandse correspondenten uitgenodigd voor een persconferentie, vrijdagmorgen in het hoofdkwartier op de luchthaven Tan Son Nhut. Een woordvoerder van de VRR zei dat zijn delegatie er op rekende dat de militaire politie van het Saigon-regiem niet zal ingrijpen. Een vorige persconferentie kon niet doorgaan omdat het politiekordon rond het delegatiehoofdkwartier de journalisten niet doorliet en zelfs een aantal arrestaties verrichtte en perskaarten in beslag nam. De Saigon-autoriteiten hebben inmiddels wat moeten inbinden en ze zijn gedwongen om althans in principe het recht van perscontacten te erkennen.

De leider van de Hongaarse delegatie in de internationale controlecommissie heeft krachtig geprotesteerd tegen een incident van afgelopen maandag. Hij

hield de Thieu-politie met dreiging van vuurwapens leden van de Hongaarse en Poolse delegaties tegen, die op weg waren voor een beleefheidsbezoek aan de Noordvietnamese en VRR-delegatie. Pas na lange verdraging werden de bezoekers, die op grond van de Parijse overeenkomst diplomatieke onschendbaarheid bezitten, doorgelaten.

Haven Haiphong

In Washington heeft het ministerie van oorlog verklaard dat de haven van Haiphong 'nog niet open' is en dat een aanzegging aan de internationale scheepvaart om uit de buurt te blijven nog steeds geacht moet worden van kracht te zijn. Deze mededeling van het Pentagon kwam dinsdag kort na een betoog van minister Rogers van buitenlandse zaken die in een congressiecommissie zei te denken dat de haven weer open is.

Het Amerikaanse leger heeft volgens enkele berichten 15 mijnenvegers ingezet om de haveningang van Haiphong weer vrij te maken, maar de werkzaamheden wekken niet de indruk dat ze met grote voortvarendheid worden uitgevoerd.

Uit Hongkong wordt gemeld dat de kolenexport van Noord-Vietnam naar deze Britse kolonie na tien maanden weer enigszins hervat is. Een eerste scheepslanding van 1000 ton arriveerde onlangs uit Haiphong, zo is door een kolenfirma verklaard.

Impasse in Saigon doorbroken Vrijlating gevangenen komt weer op gang

HONGAREN PROTESTEREN NA INCIDENT

SAIGON (Reuter, AFP) — De impasse, die in de gemengde militaire bestandscommissie in Saigon was opgetreden inzake de uitwisseling van Vietnamese gevangenen, is woensdag doorbroken. De Zuidvietnamese regering en het Zuidvietnamese Bevrijdingsfront zijn overeengekomen ieder ongeveer een derde deel van het aantal gevangenen, dat zij nog vasthouden, vrij te laten. De uitwisseling begint vrijdag.

De delegatie van het Bevrijdingsfront overhandigde de commissie een lijst met de namen van nog eens 500 gevangenen, die aan de in Parijs verstrekte lijst van ongeveer 4000 namen worden toegevoegd. Zuid-Vietnam stemde hierop in met de maatregel ongeveer 6300 gevangenen gehouden Vietcong-leden in vrijheid te stellen.

Onderhandelingen

De leider van de Vietcong-delegatie verklaarde pogingen te zullen doen meer namen te krijgen van Zuidvietnamese gevangenen, die aan Saigon kunnen worden overgedragen. Dit zou betekenen, dat in de tweede (vertraagde) fase van vrijlating van Vietnamese gevangenen 6300 communisten zullen worden uitgewisseld tegen ruim 1000 Zuidvietnamezen.

De Voorlopige Revolutionaire Regering van Zuid-Vietnam en de regering-Thieu zijn overeengekomen op 15 maart in Parijs onderhandelingen te beginnen over de politieke toekomst van Zuid-Vietnam. Dit is in Saigon bekend geworden. De besprekingen zouden moeten leiden tot de oprichting van een Nationale Raad van Verzoening en Eendracht. Bovendien zou overeenstemming moe-

ten worden bereikt over vorm en datum van algemene verkiezingen.

De leider van de Hongaarse delegatie bij de internationale controle commissie in Saigon heeft krachtig geprotesteerd tegen het optreden van Zuidvietnamese politie bij een incident afgelopen maandag. Vier leden van de Hongaarse en Poolse delegaties wilden een beleefdheidsbezoek brengen aan de delegaties van Noord-Vietnam en het Bevrijdingsfront. Ondervan werden ze echter tegengehouden door Zuidvietnamese marshallen.

Toen de Hongaren en Polen na ruim een uur wachten weer verder wilden reizen, werd dat door de Zuidvietnamezen verhinderd. Zij dreigden met wapengeweld. Pas na tussenkomst van Zuidvietnamese delegatieleden konden de Hongaren en Polen hun reis vervolgen. Een vertegenwoordiger van de Zuidvietnamese regering heeft zijn verontschuldigen aangeboden voor de inbreuk op de diplomatieke onschendbaarheid.

Overleg Saigon en Vietcong start 19 maart

PARIJS (Reuter, UPI, AP) — De officiële onderhandelingen over de politieke toekomst van Zuid-Vietnam tussen vertegenwoordigers van de Zuidvietnamese regering en het Zuidvietnamese Bevrijdingsfront zullen op 19 maart in Parijs beginnen in het slot La Celle-Saint Cloud. Dit is in Parijs overeengekomen aan het einde van voorbereidende besprekingen tussen beide partijen. Het slot is door de Franse regering ter beschikking gesteld.

De Verenigde Staten en Noord-Vietnam hebben bekendgemaakt, dat de eerste ontmoeting van de gezamenlijke economische commissie, die is ingesteld om de hulp bij de wederopbouw van Noord-Vietnam te coördineren, op 15 maart in Parijs wordt gehouden. Tot de instelling van de commissie werd besloten tijdens het bezoek van de speciale adviseur van president Nixon, Henry Kissinger, aan Hanoi vorige maand.

SAIGON — Zuid-Vietnam heeft donderdag een groep van 500 gevangenen Vietcong-leden naar huis laten vertrekken. De vrijlating gebeurde in de noordelijke provincie Kwang Tri. Een van de vrijgelatenen (een Noordvietnamese korporaal) besloot in Zuid-Vietnam achter te blijven. De komende dagen zullen in totaal 6300 Vietcong-strijders en 1250 Zuidvietnamese gevangenen worden uitgewisseld.

VIENTIANE — De communistisch gezinde Pathet Lao is in beginsel akkoord gegaan met de vorming van een gezamenlijke militaire commissie, die toezicht moet houden op de naleving van het bestand in Laos. Een Laotiaanse regeringswoordvoerder verklaarde, dat in Vientiane drie commissies worden gevormd met elk drie vertegenwoordigers van de regering en de Pathet Lao.

Opbrengst
Vietnamactie
Den Haag:
6000 gulden

9.12.1953

De inzamelingsactie die het Comité Jongeren voor Vietnam in Den Haag afgelopen week heeft georganiseerd heeft een totaalbedrag van / 6000,— opgeleverd.

Vertegenwoordigers VRR
en Saigon-regiem bijeen

g. n. 233 W

Vietnam-overleg in Parijs

In Parijs is gisteren het voorbereidend overleg tussen vertegenwoordigers van de voorlopige revolutionaire regering (VRR) en het Thieu-bewind voortgezet. Onderwerp van overleg zijn de besprekingen op ministersniveau die midden deze maand zullen beginnen tussen mevrouw Binh en haar ambtgenoot in het Saigon-regiem, Lam.

De besprekingen, die de vorming van de nationale raad voor nationale verzoening en eendracht tot inzet hebben, zullen in Frankrijk beginnen, zo zijn beide ministers overeengekomen, en zo spoedig mogelijk naar Saigon worden overgeplaatst. Een aantal procedure-kwesties moet nog worden opgelost voor de werkelijke besprekingen kunnen beginnen.

In Zuid-Vietnam wordt verwacht dat vandaag, na een vertraging van meer dan een week, begonnen kan worden met de tweede etappe in de uitwisseling van krijgsgevangenen tussen de voorlopige revolutionaire regering en het Saigon-bewind. De eerste 500 vrijheidsstrijders van deze groep zullen nabij Quang Tri overgedragen worden.

De procedure loopt ernstig achter door de chicanes van het Thieu-regiem, dat een tijdlang geprobeerd heeft aan zijn verplichtingen volgens de Parijse overeenkomst te ontkomen.

Mijnopruijing gaat traag bij Haiphong

In een uitzending van radio-Hanoi is gisteren het trage tempo gekritiseerd waarmee Amerika mijnen veegt voor de haven van Haiphong. Het tempo van de mijnopruijing staat in scherpe tegenstelling tot de snelheid waarmee Noord-Vietnam Amerikaanse krijgsgevangenen heeft vrijgelaten en andere onderdelen van de Parijse overeenkomst uitvoert, zo wordt gezegd.

Aan zijn kritische opmerking voegt radio-Hanoi als voorbeeld toe dat de mijnnevegersvloot na twee dagen werk, op 6 en 7 maart, er slechts in slaagde één van de duizenden mijnen tot explosie te brengen, die zijn afgevoerd voor de blokkade van de territoriale wateren, havens en waterwegen van Noord-Vietnam.

In Parijs zijn de voorbereidende besprekingen tussen de voorlopige revolutionaire regering en het Saigon-bewind met succes afgesloten. Donderdag werd officieel bekendgemaakt, dat de officiële onderhandelingen tussen de VRR en het Saigon-bewind op

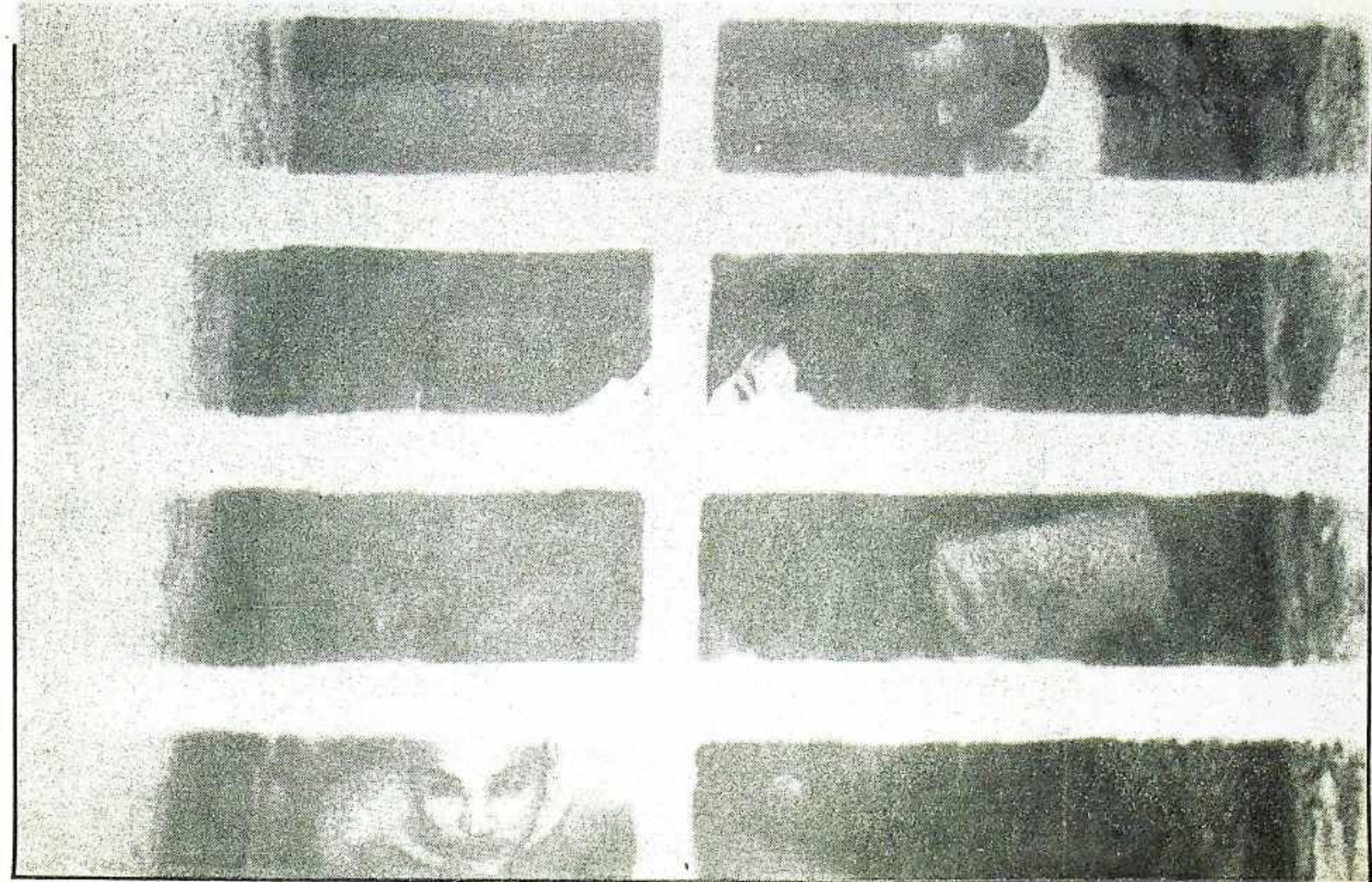
maandag 19 maart zullen beginnen in het slot La Celle-Saint Cloud bij Parijs. Het overleg zal op ministersniveau gevoerd worden en behelst onder meer de vorming van een nationale raad, terwijl verder verwacht wordt dat wederzijdse vermindering van troepensterkte en de kwestie van de burgergevangenen aan de orde zullen komen.

De vertegenwoordiger van de VRR bij de voorbereidende besprekingen zei na afloop dat 'de voorlopige revolutionaire regering haar vastbeslotenheid bevestigt om zich geheel in te zetten voor het bereiken van een regeling voor de interne problemen van Zuid-Vietnam in overeenstemming met het Parijse accoord en in de geest van nationale verzoening en eendracht.' Noord-Vietnam en de VS hebben donderdag de samenstelling bekendgemaakt van een gemengde economische commissie die donderdag aanstaande voor de eerste keer in Parijs bijeen zal komen. Beide landen hebben drie leden benoemd in de commissie. Canada en Noord-Vietnam hebben gisteren bekendgemaakt dat ze besloten hebben elkaar wederzijds te erkennen. De erkenning heeft terugwerkende kracht tot 26 februari.

De Amerikaanse sergeant Gail M. Kerns kust bij terugkeer uit Vietnam
ontroerd de Amerikaanse bodem.

Hij is een van de vele duizenden Amerikanen die de laatste jaren door de
Vietnamezen op wrede wijze werden gedwongen hun geboorteland te
verlaten.

Een van de „tjgerkooien” van Con Son.

Volkskrant 10-2-1973

Vergeeten groep teert weg in tjgerkooien van bewind in Saigon

New York Times dienst

SAIGON — Een groep politieke gevangenen die onlangs is vrijgelaten en naar verluidt in het geheim naar Saigon werd gesmokkeld, heeft het afgelopen weekeinde beschreven hoe men werd afgeranseld, gefolterd en uiteindelijk kreupel werd geslagen gedurende de jaren van opsluiting in de eiland-gevangenis Con Son.

Een jonge man uit de groep die een jaar lang gevangen heeft gezeten in de nauwe cellen op het eiland die beruchtheid kregen als de „tjgerkooien”, gaf het volgende relaas.

„In die tijd ging er geen dag voorbij dat we niet tenminste eenmaal werden geslagen. Ze openden dan de kooien en gebruikten houten latten om ons van boven af te slaan. Ze sleurden ons er uit en sloegen tot we het bewustzijn verloren.”

Het relaas dat de gevangenen gaven in een zaal van een ziekenhuis, waar zij heen waren gebracht door vrienden en familieleden, geeft de ellende weer van duizenden politieke gevangenen van het bewind in Saigon, die de vergeten mensen van het Vietnamese bestandsakkoord dreigen te worden.

Hoewel het akkoord voorziet in de uitwisseling van een klein aantal politieke gevangenen die duidelijk kunnen worden ingedeeld bij de een of de andere partij, is geen regeling getroffen voor de duizenden niet-communistische maar wel anti-regeringsgezinde burgers, die door Saigon in het gevang zijn gezet omdat zij politiek gevaarlijk worden geacht.

Niemand weet zeker hoeveel van die gevangenen er zijn. Sommige schattingen spreken van 20.000 tot 30.000, andere gaan zelfs tot 200.000.

Saigon zegt, dat het slechts om en nabij de 5000 „politieke gevangenen” heeft, die binnen het kader van het bestandsakkoord over de vrijlating van burgergevangenen vallen, omdat zij als communistische ambtenaren gevangen werden genomen. Het Bevrijdingsfront zegt, dat het slechts 200 soortgelijke gevangenen van Saigon heeft en beide partijen trekken deze bewering van elkaar in twijfel.

De vier voormalige gevangenen die het afgelopen weekeinde hun relaas deden, vertelden dat zij deel uitmaakten van een groep van 124 man die op 16 februari werd vrijgelaten uit Con Son, dat ongeveer zestig mijl voor de zuidkust ligt. Er ontstond in 1970 een rel rond het eiland toen twee leden van het Amerikaanse Congres het bestaan van de tjgerkooien onthulden. Zoals men zich herinnert, zijn deze cellen smalle betonnen loopgraven van boven met tralies afgesloten, waarbij in elke cel van anderhalve meter breedte, 1,80

meter lengte en 1,80 meter diepte, vijf tot zeven gevangenen bijeen werden gepropt.

De ex-gevangenen vertelden dat ze naar Bien Hoa, ongeveer 25 kilometer ten noordwesten van Saigon, werden gevlogen en tot 21 februari werden vastgehouden in een politie-cel. Toen ze werden vrijgelaten kregen ze een verbod om naar Saigon te gaan. Maar tenminste elf van hen werden heimelijk naar Saigon gebracht door vrienden en familieleden en geplaatst in de relatieve — zij het tijdelijke — veiligheid van het ziekenhuis.

Degenen die het vraaggesprek toestonden nemen aan dat zij zijn vrijgelaten omdat zij invalide en ziek zijn. Allen zeiden ervan overtuigd te zijn dat ze spoedig opnieuw zullen worden gearresteerd. Toen een regeringswoordvoerder op de hoogte werd gesteld van het relaas van de ex-gevangenen zei hij geen commentaar te kunnen geven zonder dat hij de identiteit van de betrokkenen kende. Hij zei niet te weten dat politieke gevangenen onlangs zouden zijn vrijgelaten.

Volgens de ex-gevangenen hadden ze elk ongeveer vijf jaar in gevangenschap gezeten zonder proces en zonder zelfs verhoord te zijn geweest. Zij ontkenden communisten te zijn, maar twee van hen verklaarden achter het Bevrijdingsfront te staan. Een van de ex-gevangenen die verklaarde een communist noch een sympathisant van het Bevrijdingsfront te zijn, was een tengere 23-jarige man die zichzelf een boeddhistische activist noemde.

Hij vertelde leerling te zijn geweest van de Hoeng Dao middelbare school in Saigon toen hij in december 1967 werd gearresteerd. Hij werd door de politie opgepakt samen met een aantal vrienden die net als hij actief waren in de zogenaamde „Boeddhistische verzetsbeweging” gericht tegen het bewind.

De jonge man vertelde dat verscheidene gevangenen in de tjgerkooien waren gestorven maar kon slechts een met name noemen. Een week na het bezoek van de Amerikaanse congresleden aan Con Son (in 1970) werden de gevangenen overgebracht naar de zogenaamde „stallen”, een rij bouwsels waarin karbouwen hadden gezeten. „De tijd dat wij in de stallen zaten werden wij voortdurend en gemeen afgeranseld”, vertelde hij.

Tenslotte werden de oude tjgerkooien vervangen door nieuwe, die gebouwd werden door een Amerikaanse aannemer en gefinancierd door de Verenigde Staten. Hoewel de nieuwe tjgerkooien ongeveer dezelfde afmetingen hebben zit er nu maar een gevangene per cel in. Het hele jaar 1972 en de eerste twee maanden van dit jaar bestond zijn dagelijkse voedselrantsoen uit „enkele lepels rijst en wat water”.

dag in

Hulp I

DE Rotterdamse actie om geld, mankracht en havenkennis beschikbaar te stellen voor „havenherstel” in Vietnam dreigt een fiasco te worden. Mankracht is er wel, aan kennis ontbreekt het ook niet, maar het benodigde geld, dat door de bevolking opgebracht moet worden, wil maar niet binnenkomen.

Het speciale gironummer van deze actie — 9020 ten name van de gemeente Rotterdam — blijkt of weinig bekend of minder geliefd, want in de paar weken dat de actie nu draait is er niet meer dan het beschamende bedrag van 200 gulden op gestort.

De actie is het initiatief van PvdA-fractievoorzitter Arie Lems in de Rotterdamse Raad. Hij lanceerde het voorstel en ging daarbij uit, dat Rotterdam, gezien zijn oorlogservaring, een wezenlijke inbreng zou kunnen hebben in de wederopbouw van een door bombardementen zwaar getroffen havenplaats.

De enige stad, die daarvoor in aanmerking kwam was volgens Lems het Noordvietnamese Haifong. Hoewel de plannen zich in eerste instantie ook daarop richtten, moest Lems een politieke concessie doen aan onder meer de VVD en de protestants-christelijken, die eerst wel eens uitgezocht wilden zien of er niet meer en met name Zuidvietnamese havenplaatsen waren, die ook voor hulp in aanmerking zouden komen.

Besloten werd om daarover inlichtingen te vragen aan de Nederlandse ambassadeur in Peking, de heer Vixenboxe. De actie kreeg daarmee meteen een tweeslachtig karakter, dat er volgens sommigen wel eens de oorzaak van kan zijn dat het publiek er tot nu toe niet warm voor te maken is.

De gemeente Rotterdam heeft besloten voorlopig haar hulppogingen niet op te geven. Vixenboxe is ingeschakeld en aan de Noordvietnamese delegatie in Parijs is een brief overhandigd die doorgespeeld zal worden aan het gemeentebestuur van Haifong. In die brief stelt Rotterdam voor, dat twee havendeskundigen een bezoek zullen brengen aan Haifong, om een balans van de vernielingen op te maken.

Tevens wordt een noordvietnamese delegatie uitgenodigd om in Rotterdam te bekijken wat er zoal na de oorlog is opgebouwd. Daarnaast heeft Rotterdam zijn Japanse zusterstad Kobe van het plan op de hoogte gesteld en gevraagd of er van die kant ook initiatieven ontplooid kunnen worden.

In dit stadium is er volgens coördinator Lems van de gemeente Rotterdam sprake van een zekere rust. De

gemeente wil eerst de antwoorden afwachten, voordat er concrete plannen gemaakt worden.

„Als we zo ver zijn, zullen we opnieuw proberen de Rotterdamse bevolking te mobiliseren”, zegt Lems.

Hulp II

OOK in Groningen loopt de hulp aan Noord-Vietnam niet van een leien dakje. In de noordelijke hoofdstad is een flinke rel ontstaan rond de Parijse reis van wethouder H. M. Niemeijer van de CPN. Hij wil daar de adoptie door Groningen van de Noordvietnamese stad Thai Binh regelen.

De wethouder rechtvaardigde zijn reis met de opmerking dat de Vereniging van Nederlandse Gemeenten te lang wachtte met het uitdelen van een adoptielijst.

Drie raadsleden van de oppositie (de christelijke fracties) hebben dit donderdag middels schriftelijke vragen bestreden. Ook de VVD in Groningen heeft zich kritisch uitgelaten over de adoptieplannen van de stad. Alleen de linkse partijen zijn voor. En die hebben in Groningen nogal wat te vertellen.

VOLGENS FRANSE LERAAR

Thieu houdt talloze gevangenen achter

WASHINGTON (AP, Reuter, UPI) — Het regime van de Zuidvietnamese president Ngoen Van Thieu is ondanks de bestandsovereenkomst in Vietnam niet van plan duizenden politieke gevangenen vrij te laten. Dit heeft een Franse wiskundeleraar, die twee jaar in een gevangenis in Saigon werd vastgehouden en in december werd vrijgelaten, verklaard tij-

dens een bijeenkomst in Cleveland in de Amerikaanse staat Ohio.

Volgens de Franse leraar, Jean-Pierre Debris (27), mag gevreesd worden, dat Thieu de politieke gevangenen op grote schaal zal laten deporteren of liquideren. De eerste tekenen daarvan konden in de laatste maanden van vorig jaar worden gezien. De archieven van gewone misdadigers en politieke gevangenen werden toen door elkaar geplaatst, zodat personen, die een bedreiging van het bewind zouden kunnen vormen, niet vrijgelaten zouden hoeven te worden.

Debris zag in de laatste maanden van zijn gevangenschap, hoe steeds meer gevangenen naar eiland-gevangnissen werden gedeporteerd. Er volgden meer arrestaties en meer martelingen. Een nieuw soort gevangenen betrafte in de gevangnissen hoogleraren, journalisten, intellectuelen en katholieke studenten. Volgens Debris weet Thieu, dat hij die gevangenen niet kan vrijlaten, omdat zij een boekje open zullen doen over de slechte behandeling in de gevangnissen en de martelingen.

Mechanismen

Het Amerikaanse ministerie van defensie heeft bekendgemaakt, dat veel mijnen in de wateren voor de Noordvietnamese havenstad Haifong al onschadelijk zijn gemaakt, omdat ze door een automatisch tijdmechanisme enkele weken na het afwerpen buiten werking zijn gesteld. Hiermee is — aldus een woordvoerder — verklaard, waarom Amerikaanse mijnopruimingseenheden bij de zuivering van de haver tot dusver nog nauwelijks ontploffingen hebben veroorzaakt.

Noord-Vietnam heeft meegedeeld, dat bij de opruiming van de mijnen nog slechts één mijn tot ontploffing is gebracht, sinds de Amerikanen twee dagen geleden aan hun groot-scheepse operatie begonnen. Dat de haven van Haifong en andere Noordvietnamese waterwegen officieel nog gesloten zijn, komt volgens een Amerikaanse woordvoerder, omdat de mijnen, die tussen mei en december vorig jaar werden afgeworpen, geen automatisch tijdmechanisme hebben en nog steeds op scherp staan.

Noord-Vietnam stuurt bijna evenveel troepen en wapens langs de Ho-Tsj.-Mahn-weg naar het zuiden als voor het paasoffensief van vorig jaar april. Dit is door het Pentagon bekendgemaakt. Volgens het Pentagon verplaatsen zich op 't ogenblik 30.000 soldaten, 250 tanks en honderden andere mobiele wapens, waaronder kanonnen en gepantserde vrachtwagens.

SAIGON — De internationale controlecommissie heeft besloten een eerste rapport over bestandsschendingen bij de gemengde militaire commissie van Zuid-Vietnam, Amerika, Noord-Vietnam en het Bevrijdingsfront in te dienen. Het eerste rapport is echter geen unaniem verslag van Canadezen, Hongaren, Polen en Indonesiërs. Unanimiteit in de rapportage was een voorwaarde in de akkoorden van Parijs.

De Vietcong heeft vrijdag de vrijlating van ongeveer 1000 Zuidvietnamese gevangenen vertraagd, omdat Zuid-Vietnam te veel ophel zou hebben gemaakt van een Noordvietnamese krijgsgevangene, die besloot in Zuid-Vietnam achter te blijven. Vrijdag verklaarden nog eens drie Noordvietnamezen in Zuid-Vietnam te willen blijven.

Uitwisseling krijgsgevangenen opgeschort

THIEU-BEWIND SCHENDT BESTAND

Vertegenwoordigers van de voorlopige revolutionaire regering van Zuid-Vietnam hebben bij de gemengde militaire commissie ernstig geprotesteerd tegen aanvallen, die Zuidvietnamese marionettetroepen bij de stad Duc Pho hebben ondernomen. Het Thieu-bewind heeft het bestand in Zuid-Vietnam voorts geschonden door gewapende acties uit te voeren in de omgeving van Tam Ky (provincie Quang Tin).

In de loop van zondag zijn naar deze steden missies afgereisd om de klachten te onderzoeken.

De leider van de delegatie van de voorl. rev. regering in Saigon, generaal Tran Van Tra, liet in een verklaring weten dat de Zuidvietnamese troepen ook artilleriebeschietingen ten uitvoer brachten. In afwachting van het onderzoek is het uitwisselen van krijgsgevangenen zowel in Tam Ky als in Duc Pho gestaakt. De voorl. rev. regering deelde mee, dat de vrijlating pas kan plaatsvinden wanneer het Thieu-bewind de troepen beveelt het vuur te staken.

Besprekingen

Het persbureau van de voorl. rev. regering van Zuid-Vietnam heeft meegedeeld, dat een delegatie op weg is naar Parijs waar binnenkort officiële besprekingen over de verdere politieke ontwikkeling in Zuid-Vietnam met het Thieu-bewind zullen plaatsvinden. De delegatie wordt geleid door prof. Ngoc-

yen Van Hieu, die deel uitmaakt van de centrale leiding van het Zuidvietnamese Bevrijdingsfront. In Hanoi werd het vertrek gemeld naar Parijs van de Noordvietnamese minister van financiën, in verband met besprekingen over financieel-economische kwesties tus-

sen Noord-Vietnam en de Ver. Staten.

Zaterdag zijn passagiersvluchten tussen Hanoi en de steden Dong Hoi en Na San hervat. Zij waren in 1964 gestaakt in verband met de Amerikaanse bombardementen, zo meldt het Noordvietnamese persbureau. Dong Hoi ligt 400 km ten zuiden van Hanoi, Na San 280 km ten noordwesten van de hoofdstad. Er zullen drie vluchten per week zijn op Dong Hoi en twee op Na San. In Rome is van regeringszijde meegedeeld dat Italiaanse diplomaten in Peking contact hebben opgenomen met Noordvietnamese regeringsfunctionarissen met het doel te komen tot het aanknopen van diplomatieke betrekkingen tussen Italië en Noord-Vietnam.

Startpunt voor actie Amsterdam helpt Hanoi

16 maart 73 W

Midden op de Dam in Amsterdam is deze grote Vietnam-zuil verrezen, waar maandagmiddag om 1 uur de geldinzamelingscampagne Amsterdam helpt Hanoi officieel zal starten. Van hieruit zullen leden van het comité van aanbeveling met collectebussen rondgaan na een openingswoord van wethouder Lamers. De hele week zal Amsterdam dan verder in het teken staan van deze grote actie, die wordt gesteund door het gemeentebestuur en door tal van organisaties, waaronder de districten en gewesten van CPN, PvdA, KVP, PPR, PSP en AR, het comité Jongeren voor Vietnam en anderen. Vanuit 35 depotadressen zullen de hele week collectanten de buurten ingaan om geld in te zamelen. Naar wij vernamen hebben zich inmiddels al honderden collectanten gemeld.

IN VIETNAM

Weer problemen bij uitwisseling krijgsgevangenen

SAIGON (Reuter, UPI, AP). — Bij de uitwisseling van Vietnamese gevangenen hebben zich opnieuw moeilijkheden voorgedaan. Het Zuidvietnamese Bevrijdingsfront staakte de vrijlating van Zuidvietnamese krijgsgevangenen uit protest tegen vermeent'ge gevechtsacties door Zuidvietnamese troepen in de buurt van de uitwisselingsplaats aan de centrale kust van Zuid-Vietnam. Een internationaal onderzoeksteam is naar de plaats vertrokken om de beschuldigingen te onderzoeken.

Een woordvoerder van het Zuidvietnamese leger heeft ontkend, dat er van gevechtshandelingen dicht bij de uitwisselingsplaats sprake is geweest. Zuid-Vietnam heeft gedurende het weekend 1300 gevangen Noordvietnamezen en Vietcong-leden vrijgelaten. In dezelfde periode werden 200 Zuidvietnamese gevangenen vrijgelaten. De vrijlating van Zuidvietnamezen werd stopgezet in Doec Pho langs de centrale kust.

In de internationale controlecommissie, die toezicht moet houden op de naleving van het bestand in Vietnam, is zaterdag een vrij ernstige onenigheid aan het licht gekomen naar aanleiding van Zuidvietnamese beschuldigingen, dat de Noordvietnamezen op de hoogvlakte van Khe Sanh raketbases hebben ingericht. Volgens Canada, dat gedreigd heeft zich uit de commissie terug te trekken is de internationale commissie in ernstige mate bij de uitoefening van haar taak tekortgeschoten door onvoldoende onderzoek in te stellen.

WASHINGTON. — China heeft ermee ingestemd drie Amerikaanse gevangenen vrij te laten. Een van hen is een vroegere agent van de Amerikaanse inlichtingendienst, John Downey, die in 1952 gevangen werd genomen. De drie Amerikanen komen deze week vrij.

AMSTERDAM GAAT HANOI HELPEN

13 mei 1974

Gemeentebestuurleden van Amsterdam beginnen met een collecte voor de wederopbouw van de Noordvietnamese hoofdstad Hanoi. Op de foto onder anderen wethouder H. Lammers (links) en raadslid P. Muag

Amerika schort 13 mei 73 V terugtrekking troepen op

SAIGON (NYT, Reuter, UPI) — De Verenigde Staten hebben de terugtrekking van de Amerikaanse troepen uit Zuid-Vietnam opgeschort, totdat Noord-Vietnam en het Bevrijdingsfront haast maken met de procedure tot vrijlating van Amerikaanse krijgsgevangenen. Noord-Vietnam heeft aangekondigd, dat woensdag 108 Amerikaanse gevangenen, onder wie een burger, in Hanoi zullen worden vrijgelaten. Zij werden allen in de periode mei tot december 1967 boven Noord-Vietnam neergeschoten. De Vietcong zal ongeveer 30 gevangenen vrijlaten.

Volgens de Amerikaanse vertegenwoordiger in de gemengde militaire bestandscommissie in Saigon, generaal-majoor Woodward, zal de laatste fase van de terugtrekking van Amerikaanse troepen niet eerder ingaan voordat de Verenigde Staten een lijst met de voor vrijlating in aanmerking komende krijgsgevangenen en de datum van vrijlating hebben gekregen. Amerika heeft inmiddels 70 procent van de 23.500 militairen, die het bij het ingaan van het bestand in Vietnam had, teruggetrokken.

Maandag werden 1300 Noordvietnamese en Vietcong-gevangenen van het eiland Phoe Kwoc in de Golf van Siam naar plaatsen ten noorden van Saigon gevlogen om te worden vrijgelaten. De gevangenen worden uitgewisseld tegen 600 Zuidvietnamese gevangenen. In het noorden van Zuid-Vietnam is de uitwisseling van 500 Noordvietnamese en Vietcong-gevangenen tegen 250 Zuidvietnamese gevangenen aangekondigd.

PNOM PENH — Een betoging van stakende onderwijzers in de stad Kampot op 134 kilometer ten zuidwesten van de Cambodjaanse hoofdstad Pnom Penh is uitgelopen op een schietpartij met soldaten en politie. Toen onderwijzers en mee-betogende leerlingen werden gedood. De betoging was gericht tegen de sterk gestegen prijzen.

Amsterdam Helpt Hanoi van start

13 maart 1970

Wethouder Lammers en Han de Leeuw bij het begin van de collecte.

(Van een verslaggever)

De actie Amsterdam Helpt Hanoi is gisteren om één uur van start gegaan.

Een week lang zullen in alle buurten van de hoofdstad huis-aan-huis collectes plaatsvinden. Aanstaande zaterdag wordt op grote schaal een straatcollecte gehouden. De opbrengst komt geheel ten goede aan de door de Amerikaanse bombardementen geteisterde Noordvietnamese hoofdstad Hanoi.

De geldinzamelingscampagne werd gisteren op de Dam geopend met een kort woord van de Amsterdamse wethouder Lammers, die namens het gemeentebestuur de bewoners van de hoofdstad oproep eensgezind, ruimhartig en vrijgevig de actie te doen slagen. Er zijn veel collectanten nodig: er is veel geld nodig om huizen, scho-

len, universiteiten, bedrijven, wegen en waterwerken weer op te bouwen aldus Lammers, die de hoop uitsprak dat de actie in Amsterdam een voorbeeld voor anderen zal zijn.

Leden van het comité van aanbeveling gingen vervolgens met collectebusser rond op de Dam. Onder hen bevonden zich vertegenwoordigers van de politieke partijen in het comité Amsterdam Helpt Hanoi als Rinus Haks (CPN), P. Mug (PvdA), mej. C. Bonnet (PPR), Th. Heine (KVP) en A. Martini (D'66). Voorts de wethouders Verheij, Van der Velde en Brautigam. Han de Leeuw was namens het comité Jongeren voor Vietnam aanwezig.

De geldinzamelingscampagne wordt voortgezet in de buurten. Collectanten kunnen zich melden op de 35 depotadressen en bij het secretariaatsadres van het comité Amsterdam Helpt Hanoi, Amstel 1, (tel. 227400 en 214455 (toestel 1673).

Noord-Vietnam eist volledige uitvoering
overeenkomst

13 mei 73 W

Amerika schort terug- trekking opnieuw op

Een Amerikaanse woordvoerder heeft gisteren laten weten dat de Verenigde Staten opnieuw de terugtrekking van militairen uit Vietnam opschorten. Als voorwendsel voor deze inbreuk op de Parijse overeenkomst gaf generaal Woodward, leider van de VS-delegatie in de gezamenlijke militaire commissie in Saigon, op dat zijn land 'de verzekering' wil hebben dat Noord-Vietnam de Amerikaanse krijgsgevangenen vrijlaat.

Reeds bij vorige chicanes van de Amerikanen heeft Noord-Vietnam erop gewezen dat het stipt voldoet aan al zijn verplichtingen en ook van de VS en van het Thieu-regiem verwacht dat deze zich zullen houden aan alle overeengekomen bepalingen.

In dit verband is er door de publiciteitsmedia en de autoriteiten in Hanoi op gewezen dat Amerika zich slechts volledig inzet voor de naleving van bepalingen waar het zelf voordeel van heeft, en de rest op z'n beloop laat.

Bij de brutale aankondiging dat de terugtrekking andermaal opgeschort wordt, beroepen de Amerikanen zich op ongecontroleerde cijfers over vermindering van hun militaire aanwezigheid. Ze verstrekken in de gezamenlijke militaire commissie slechts schaarse gegevens over hun vorderingen en plannen in dit opzicht. Bovendien betrekken ze niet in hun berekeningen dat duizenden Amerikanen als 'burger' toegevoegd worden aan allerlei semi-militaire diensten, die ten dienste staan van het Thieu-regiem.

Vooralsnog zal Noord-Vietnam zich houden aan de gemaakte afspraken. De vertegenwoordiger van de rege-

ring in Hanoi bij de gezamenlijke militaire commissie overhandigde gisteren een lijst van 108 krijgsgevangenen die a.s. woensdag zullen worden overgedragen op het vliegveld van Hanoi, Gia Lam.

Cambodja

Troepen van het regiem van Lon Nol in Cambodja hebben in het wilde weg schoten gelost op demonstrerende le-

raren in de stad Kampot. Tien belogers werden neergeschoten en ongeveer 40 liepen verwondingen op. Het bloedbad deed zich gisteren voor, ongeveer 135 kilometer ten zuidwesten van Pnom Penh.

De leraren in heel het door Lon Nol beheerste gebied van Cambodja zijn al meer dan drie weken in staking, omdat het dollarregiem probeert om de kosten van de oorlog op hun salarissen te verhalen.

Manipulaties

van Saigon

Nu in Vietnam de Amerikanen hun agressie hebben moeten staken, nemen de pogingen van het Thieu-bewind toe om het zuiden van Vietnam te blijven terroriseren. De laatste weken zijn er steeds meer feiten aan het licht gekomen over de schendingen van het bestand, door Thieu en zijn kliek gepleegd. Handlangers van het Thieu-regiem trachten met alle mogelijke middelen de vrijlating van, naar aangenomen kan worden, tienduizenden Vietnamese burgers tegen te houden. Zij bedenken alle soorten listen om diegenen, die opgestaan zijn tegen de onderdrukingspraktijken van Thieu en in gevangenissen of concentratiekampen opgesloten zitten, de weg naar de vrijheid te blokkeren.

Het Zuidvietnamese Bevrijdingsfront eist de vrijlating van alle gevangenen en zou volgens een bericht in het Amerikaanse weekblad Newsweek 'zich beginnen af te vragen hoe het komt dat het aantal politieke gevangenen in Zuid-Vietnam veel kleiner is dan men verwachtte'. De lijsten met namen, die de afgezanten van het Saigon-regiem produceren, zijn veel korter dan in werkelijkheid het geval moet zijn. Onthullend voor het optreden van deze schenders van vrijheden en rechten is het antwoord van het blad. 'Een van de redenen is dat zelfs nog vóór het staakt-het-vuren in Zuid-Vietnam van kracht werd, de militaire tribunalen van Saigon begonnen grote aantallen politieke gedetineerden op aanklachten wegens misdaad te veroordelen en hen op die manier niet in aanmerking laten komen voor uitwisseling'.

'In één kamp kregen op die manier duizend politieke gevangenen van de ene dag op de andere de status van misdadiger', zo bericht het blad. Dit soort methodes kunnen echter niet geheim blijven. De opzet ervan is even misdadig als het regiem, dat ze bedenkt.

Wat gebeurt er in Zuid-Vietnam wanneer de Amerikanen wegtrekken?

„Voor de Zuidvietnamezen zou onze overhaaste terugtrekking onvermijdelijk de communisten mogelijk maken de massamoorden te herhalen die volgden op hun machts-overname in het Noorden vijftien jaar geleden. Zij moordden toen meer dan vijftigduizend mensen uit en nog eens honderdduizenden stierven in dwangarbeiderskampen. We zagen een voorspel van wat in Zuid-Vietnam zou gebeuren toen de communisten afgelopen jaar de stad Hué binnendrongen. Gedurende hun korte heerschappij daar heerste er een bloedige terreur waarbij een 3000 burgers doodgeslagen en -geschoten werden.

Amerikanen zelf maakten de slachtoffers

Wat is er eigenlijk in Hué gebeurd?

Hué werd in het kader van het grote Tet-offensief in de nacht van 30 op 31 januari 1968 ingenomen door Noordvietnamese en Bevrijdingsfront-troepen. Het gebeurde vrijwel zonder gevechten. Het zuidelijk deel van de stad, in Europese stijl gebouwde gedeelte, gelegen aan de rechteroever van de Geparfumeerde Rivier, werd op 6 februari door Amerikaanse mariniers en Saigon-troepen heroverd. Het oude noordelijk deel van de stad, de Citadel met het keizerlijk paleis op de linkeroever was pas op 25 februari geheel in hun han-

809 lichamen.

'Noordvietnamees document'

Eind november 1969 komt de vondst van een op 'de Noordvietnamezen buitgemaakt document' aan het licht. (1) Schrijver van het document stelt dat de aanval op de oude keizerlijke hoofdstad een succes was en dat 'Hué een stad was waar meer dan tien jaar een reactionaire geest heerste. In ieder geval hebben we niet veel tijd nodig gehad om dat tot aan de wortel toe uit te roeien.' 'Wij hebben 1892 man administratief ver-

Met het plotseling wegvallen van onze steun zouden deze terreurdaden van Hué de nachtmerrie van heel een volk worden — in het bijzonder voor de anderhalf miljoen katholieke vluchtelingen die naar Zuid-Vietnam vluchtten toen de communisten de macht overnamen in het Noorden”.

Aan het woord is president Nixon, 3 november 1969. De vlucht van de katholieken naar het zuiden in 1954, de slachtoffers bij de landhervormingen in het Noorden, de massaslachtingen in Hué: het zijn de drie kernpunten in het beeld dat jarenlang is opgehangen van wat een aan de macht komen van het Bevrijdingsfront voor Zuid-Vietnam zou betekenen.

beration Front of South Vietnam', een man die toegang heeft tot in de strijd buitgemaakte documenten.

Pike spreekt in zijn rapport 'The Viet Cong Strategy of Terror' van '5800 burgers van Hué waren dood of vermist' aan het einde van het Tetoffensief. (2)

Als laatste tenslotte in de reeks van beschuldigingen de uitlatingen van Joe Hooper in mei 1970 voor de NCRV-televisie geïnterviewd door Jan van Hillo. Hooper, de hoogst onderscheiden sergeant uit het Amerikaanse leger in Vietnam,

pakten zij het volgende kind en dan zeiden zij: 'zul je nu je mond houden of moeten wij verder gaan'. Zo werd de stad ingenomen.' (3)

Opstandige stad

Tot zover de beschuldigingen. Wat gebeurde er werkelijk? Natuurlijk is het onmogelijk om op de achtergrond van de dood van iedere burger van Hué, die tijdens en na het Tetoffensief om het leven kwam, in te gaan. Toch is het mogelijk enkele algemene lijnen te trekken.

Helemaal waterdicht zijn de ken. De juiste toedracht bij — overigens niet anders 300.000 — werd in 1965 Robert Scheer in „How the in Vietnam”. Het waren exodus organiseerden en de Heilige Maagd is naar het. gelovigheid van de katholieke deel uit van een omvattend van de Democratische Rep na het sluiten van de Akke later uit de Pentagón Pape gebleken.

als geïmproviseerde barricades tegen de oprukkende tanks. Onmiddellijk na het herstel van de rust liet Ky duizenden oppositieleden in Hué arresteren: Boeddhisten, leden van het zg. 'Strijdcomité' dat het verzet leidde, generaals, soldaten en studenten. Een aantal van hun wist aan de arrestaties te ontkomen en ging in het ondergronds verzet. Verscheidene honderden vonden we later bij de tijdelijke bevrijding van Hué terug.

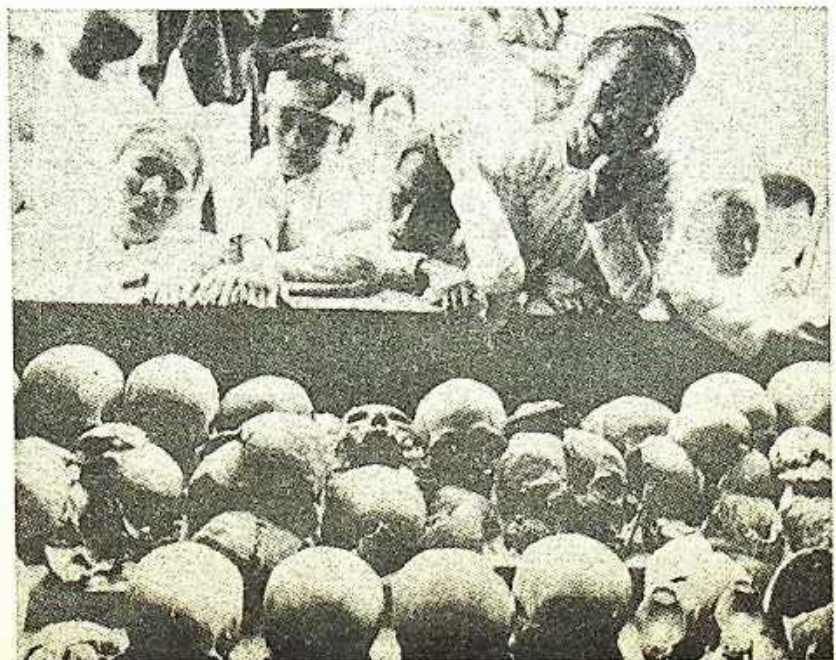
In 1967 blijkt het verzet in de noordelijke provincies echter nog steeds niet gebroken. De Boeddhistische leider Tri Quang stelt opnieuw eisen en men kondigt aan de slachtoffers van de repressie van vorig jaar te zullen gaan herdenken. Mogelijke vredeskandidaten voor de verkiezingen worden door de regering gelikwidereerd en in Hué bekijkt men met grote argwaan de machtsstrijd die zich tussen Thieu en Ky gaat ontwikkelen. In de loop van 1967 desintegreert het Saigonbestuur over Hué steeds verder. Groepjes Bevrijdingsfrontsoldaten bewegen zich 's nachts volkomen ongestoord door de

en. De beschuldigingen van massa-executies door het Bevrijdingsfront dateren ruwweg uit twee hoofdperiodes. De eerste periode is die van de strijd om Hué zelf en de direct daarop volgende maanden, maart, april 1968.

Het eerste bericht over executies is afkomstig van het Zuidvietnamese provinciehoofd van de provincie waarin Hué ligt. Volgens *Le Monde* van 13 februari 1968 verklaarde hij dat de Noordvietnamezen 300 burgers zouden hebben geëxecuteerd. *Le Monde* van 1 maart spreekt van de vondst van een massagraf ten oosten van de Citadel met daarin ongeveer honderd lijken van functionarissen en officieren van de Zuidvietnamese regering. In *Le Monde* van 3/4 maart wordt dit nader gespecificeerd. Het zijn 94 lijken en ze zijn geïdentificeerd. We komen hier verderop op terug. In *Le Monde* van 10/11 maart wordt uit Amerikaanse bron het getal van 475 doodgeschoten burgers genoemd. De journalist Steward Harris spreekt in de (Londense) *Times* op 27 maart van ca. 100 lijken die in de stad gevonden zijn. Het eerste veel hogere getal aan slachtoffers vinden we in het Saigon-blad 'L'Obervateur du Vietnam' dat in maart spreekt van 3661 doden 'vermoord door de Vietcong of gedood in de strijd'.

De tweede serie berichten over massa-executies in Hué dateren uit de laatste drie maanden van 1969, de tijd dat in de wereldpers ook de kwestie My Lai speelt. *Time* van 24 oktober '69 spreekt van 'minstens 3000 non-combatanten, waaronder vrouwen en kinderen' door de communisten geëxecuteerd toen zij Hué bezetten. *Time* van 31 oktober '69 komt met een uitvoerig verhaal over de ontdekking van een massagraf in een kreek ten zuiden van Hué met daarin 250 schedels en stapels botten. De vondst maakte deel uit van de ontdekking sinds maart '69 van 24 graven ten Zuid-Oosten van Hué met daarin overblijfselen van

sonde de pommele... 18 rannen, 6 kapiteins, 2 luitenants, 20 onderluitenanten en talrijke onderofficieren geëlimineerd', aldus het met de hand geschreven document. Ter verklaring van het feit dat juist op het moment dat de verontwaardiging over de Amerikaanse massamoord in My Lai op zijn hoogtepunt was dit document boven water kwam, kwam men van Amerikaanse zijde met het verhaal dat het stuk op het gecombineerde Amerikaans-Zuidvietnamese documentatiecentrum in Saigon te voorschijn was gekomen toen een journalist een bundel papieren over het Tet-offensief kwam ophalen voor het schrijven van een studie. Voor die tijd had men het onopgemerkt laten passeren. De meest uitvoerige beschuldigingen tenslotte kwamen in mei 1970 van de United States Information Agency (USIA)-functionaris Douglas Pike, auteur van 'omstreden boek 'Viet Cong, The Organization and Techniques of the National Li-

Familieleden bewenen de botten van overledenen, een door de United States Information Service verspreide foto.

Nederlandse regering ter gelegenheid van de 25ste verjaardag van de bevrijding van ons land. Over Hué, waar hij volgens eigen zegen 24 mensen doodde, zei Hooper:

'Hué werd volledig overrompeld en ingerekend door het Noordvietnamese leger tijdens het Tetoffensief van 1968. Zij infiltreerden 22 000 man vijandelijke troepen in de stad. We konden niet te weten komen hoe zij het voor elkaar kregen, 22 000 man zouden toch wel door de Zuidvietnamese inlichtingendienst ontdekt moeten zijn. Maar wat zij deden was het toepassen van terreurtactiek. Zij kwamen de stad binnen in groepjes van 5 à 6 man en drongen bij de families naar binnen en als de vader van de familie in het Zuidvietnamese leger zat, dan werd de familie in zijn geheel uitgeroeid. Wanneer dit niet het geval was dan grepen zij het jongste kind en onthoofden dat en dan

achtergrond van de stad Hué te schetsen (4) en de relatie met de Zuidvietnamese regering in Saigon. Hué, de voormalige hoofdstad van het land, was, zoals bekend het centrum van het Boeddhistisch verzet dat er in 1963 toe bijdroeg dat het regime van de katholieke despot Diem ten val werd gebracht. Maar het verzet in Hué was daarmee niet ten einde. Het hele jaar 1964 waren er demonstraties tegen het militaire bewind in Saigon. In 1965 slaagde men er in met hongerstakingen en relletjes generaal Khan tot aftreden te dwingen. Toen luchtmaarschalk Ky in de zomer van 1965 aan de macht kwam ging het verzet door.

De Boeddhisten wilden verkiezingen, een vredeskandidaat en onderhandelingen met het Bevrijdingsfront. In februari 1966 was een situatie ontstaan dat de noordelijke provincies de facto autonoom waren. De legerleiding in Hué volgde de bevelen uit Saigon niet meer op. Op 10 maart werd luitenant-generaal Nguyen Chanh Thi, bevelvoerder van het Eerste legercorps, door de autoriteiten in Saigon ontslagen. Hij was populair bij de bevolking, de Boeddhisten en andere groepen die zich tegen Ky verzetten. Ky beschuldigde hem ervan het Noorden aan het Bevrijdingsfront te willen uitleveren. Op zijn ontslag volgden onmiddellijk demonstraties waaraan ook talloze soldaten en politiemensen deelnamen. Danang werd door Ky met loyale troepen, die door de Amerikanen werden overgevlogen, in april hernomen. Maar voor Hué aarzelde men. In mei bereikte de crisis zijn hoogtepunt. Onder druk van de Amerikanen deed Ky een aantal toezeggingen. Er zouden algemene verkiezingen gehouden worden, vredeskandidaten zouden daarbij toegestaan zijn. Op 2 juni werden troepen naar Hué overgevlogen, een algemene staking volgde en de Boeddhisten zetten honderden huissaltaren op straat

nachts heer en meester is in de stad. Ondanks het feit dat in de omgeving nu 100 000 man Amerikaanse troepen en twee Zuidvietnamese divisies gelegerd zijn is een groot deel van het platteland in handen van het Bevrijdingsfront. Herhaaldelijk worden steden aangevallen, waarbij gevangenen worden vrijgelaten en collaborateurs worden neergeschoten. De Zuidvietnamese regering reageert op deze situatie door troepen van het platteland naar de stad terug te trekken, waar zij echter niets te doen hebben en zich aan plunderingen van restaurants en winkels te buiten gaan. Hué verandert in een klein-Chicago.

Deze voorgeschiedenis maakt het niet alleen waarschijnlijk dat het hier boven genoemde buitgemaakte 'Noordvietnamese document', waarin gesproken wordt over de 'reactionaire geest' die in Hué zou heersen, naar alle waarschijnlijkheid een vervalsing is maar ook dat de leiders in Saigon van de nodige wrok tegen Hué waren bezield. Een voorbeeld daarvan geeft dr. Alje Vennema, een Canadese arts van Friese herkomst, die in Zuid-Vietnam werkte in het kader van de Canadese hulpverlening en die we verderop nog vaker zullen citeren. Eind 1967 bracht Vennema een bezoek aan het ministerie van onderwijs van het Saigon-bewind. Gespreksonderwerp was de constructie van laboratoria in Hué in het kader van de Canadese hulpverlening. Gezien de politieke en gewapende afstand die gaande was maakte de minister geen haast. Vennema:

'Op mijn vraag wanneer volgens hem het gebouw wel afgebouwd zou kunnen worden, antwoordde hij: 'Het beste voor de stad Hué is van de aardbodem weggevaagd te worden.' (5).

Herovering

In de nacht van 30 op 31 januari veroverden Bevrijdingsfront- en

de beschuldigingen niet geble-
de vlucht van de katholieken
alf miljoen maar hooguit
uit de doeken gedaan door
United States Got Involved
de Amerikanen zelf die deze
or handige propaganda („*De*
ruiden gegaan”) op de goed-
ken inspeelden. Het maakte
r plan voor de ondermijning
blik Vietnam in de periode
orden van Genève, waarover
rs talloze nadere details zijn

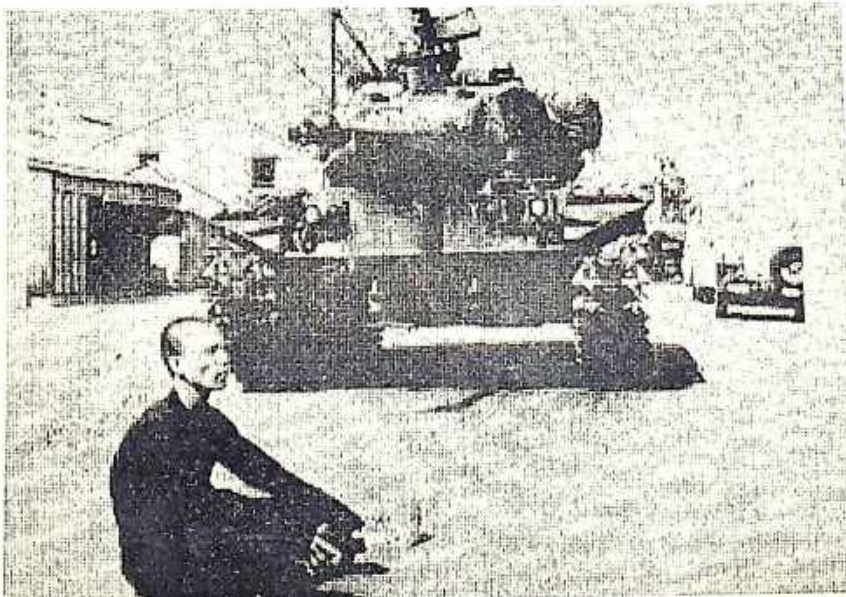
Noordvietnamese eenheden Hué.
Dat ging vrijwel zonder slag of
stoot. Hoe zij hun gezag over Hué
uitoefenden zullen we zo meteen
bespreken. De herovering door de
Amerikanen duurde weken. Zowel
uit de dagbladers van die dagen
als uit Amerikaanse legerberich-
ten blijkt de enorme inzet van
vuurkracht van bombardements-
vliegtuigen, artillerie, tanks en
scheepsgeschut. De herovering
ging met enorme vernietigingen
en plunderingen gepaard. Het ma-
teriaal hierover is zo overstelpend
dat we hieronder maar een be-
perkte keuze van de bronnen ge-
ven.

De Franse fotograaf-journalist
Marc Riboud bezocht Hué in april.
„Volgens officiële statistieken is op
de linkeroever 100 procent van de
huizen beschadigd en 65 procent
vernield en op de rechter oever 85
procent beschadigd en 50 procent
vernield. In het totaal zijn er van
de 20 000 huizen die de stad telde
18 000 vernield of beschadigd (...)
In alle gesprekken die men hoort
worden de Amerikanen met hun

Over de landhervormingen in Noord-Vietnam verscheen
vorig jaar een studie van Garreth Porter van Cornell
University, „*The Myth of the Bloodbath*”. Uit Porters
onderzoek bleek o.a. dat de Vietnamees die als hoofd-
bron van de beschuldigingen fungeerde officiële Noord-
vietnamese teksten bij de vertaling had vervalst en dat
men gegevens uit een enkel dorp zonder enige aanlei-
ding als geldig voor heel Noord-Vietnam had geëxtrapo-
leerd.

Rest Hué.

Wat gebeurde er werkelijk in Hué in 1968? In onder-
staand verhaal wordt een poging gedaan daarop ant-
woord te geven.

Opstandig Hué: een Boeddhistische monnik verspert de weg aan een tank
tijdens de crisis in 1966.

é te horen: 'Als dat nu de Vere-
nigde Staten is, als dat nu de
Zuidvietnamese regering is, dan
zullen we er niets mee te maken

Vietcong waren (...) ze doorzochten
elk gebouw en slachtten alles af,
ze plunderden alles wat ze mee
konden slepen, vooral wapenen.'

comité gevormd onder leiding van
Le Van Hau, professor aan de uni-
versiteit van Hué en directeur van
de universiteitsbibliotheek. De se-
cretaris was een leraar filosofie
van de Quac Hoc High School.
Verder zaten er nog twee hoogle-
raren en vier studenten in, voor-
namelijk mensen uit de universi-
taire wereld dus, die Hué na de
strijd met de regering Ky in '66
en '67 hadden verlaten. Alle bron-
nen maken melding van een uiterst
beheerst en correct optreden
van het Bevrijdingsleger. Zo bijv.
de Franse fotografe Catherine Le-
roy en Francois Mazure, een cor-
respondent van AFP. (9).
Dr. Vennema vertelt over twee
priesters, een Spaanse en een Bel-
gische die godsdienst oefeningen
voor de Amerikanen hadden gege-
ven, van wie hij de ervaringen ge-
hoord heeft.

'De volgende dag kwamen lokale
Bevrijdingsfrontleden met een
handgeschreven lijst op zoek naar
bepaalde mensen die naar het
'Kleine Seminarie' werden ge-
bracht waar een tribunaal was in-
gericht bestaande uit een lid van
het Bevrijdingsfront en twee stu-
denten. De twee priesters werden
voor het tribunaal gebracht waar
de studenten voor hen pleitten en
zeiden dat ze heel wat goeds voor
de mensen gedaan hadden. Men
liet ze gaan en ze kregen een pa-
pier mee waarop stond dat zij
voor het tribunaal waren versche-
nen. De soldaten die het huis van
de priesters bezetten kwamen in
groepen, die ieder acht uur ble-
ven, kookten voedsel dat zij zelf
hadden meegebracht en zij accep-
teerden geen enkel voedsel van de
priesters, zelfs als hen dat werd
aangeboden. Iedere keer dat er
een nieuwe groep kwam werden
de priesters opnieuw voor Ameri-
kanen gehouden tot zij hun papier
hadden laten zien. In de vroege
ochtend van de zesde februari zet-

De research voor bijgaand arti-
kel werd gedaan door Kaspar
Mengelberg. Het werd nader
uitgewerkt door Maurits Buis
en Maarten van Dulleman. Bin-
nenkort zal het in een wat uit-
voeriger en wat meer 'weten-
schappelijk verantwoorde' ver-
sie verschijnen in het Engels.

hangers van het Bevrijdingsfront.
Op 28 februari maakte een rege-
ringswoordvoerder in Saigon de
ontdekking van een 'gruwel-grot'
op een eilandje in het midden van
de Geparfumeerde Rivier bekend.
Daar zouden de verminkte lijken
van ontvoerde ambtenaren zijn
gevonden. Vennema gaat onmid-
dellijk kijken maar de lokale auto-
riteiten kunnen geen namen van
geëxecuteerden produceren. Ven-
nema ging ook andere beschuld-
gingen na: bijv. van lijken die
met hun handen gebonden gevon-
den zouden zijn (teken van weer-
loosheid, wijzend op executie),
hetgeen niet wordt bevestigd door
diegenen die de betrokken lijken
opgegraven hebben etc. Vennema
komt tot de slotconclusie dat ten
hoogste enkele tientallen mensen
door het Bevrijdingsfront zijn ge-
executeerd, de andere omgekome-
nen hebben andere doodsoorzaken
(tijdens gevechten, door bommen,
etc.).

De Franse fotograaf-journalist
Marc Riboud probeerde ook de
'massagraven' te zien zien te krij-
gen.

'Ik heb herhaalde malen aan de
Amerikaanse en Zuidvietnamese
autoriteiten verzocht mij deze
massagraven te laten zien. Ver-
scheidene verzoeken zijn zonder
succes gebleven. Tenslotte beloof-
de een Amerikaanse officier ons
een helikopter en een bezoek. Hij

gen dat ze voorbijgangers op de grond hebben zien spugen bij ontmoetingen. De verbittering en de wrok zijn diep en algemeen. Iedereen komt met bijzonderheden. Men vertelt hoe een bepaalde woonwijk veertien dagen lang is gebombardeerd, terwijl er zich nooit een lid van de Vietcong heeft bevonden. Hoe de oostelijke poort van de citadel samen met de dichtbevolkte woonwijk er om heen in een beschieting en bombardement dat vier dagen duurde met de grond gelijk is gemaakt, terwijl de poort slechts door twee scherpschutters werd verdedigd. (...) toen de regeringstroepen op de ochtend van 23 februari het paleis binnendrongen ontmoetten zij geen enkele tegenstand. Zij gooiden granaten achter iedere muur, maar er was niemand'. (Le Monde, 13-4-'68).

Vijf leden van de Vietnam Christian Service, een Amerikaanse kerkelijke hulporganisatie, zaten in Hué tijdens het beleg. Over hun belevenissen is een boekje verschenen 'A House in Hué'. Over het optreden van de Amerikaanse mariniers wordt daarin gezegd:

'De mariniers gingen van huis tot huis en riepen aan de deur dat de mensen naar buiten moesten komen. Als er niemand kwam om de deur open te doen, traptten ze de deur open of doorzefden ze de deur met machinegeweervuur. Af en toe gooiden zij een handgranaat het huis in. Als de mariniers ook maar één schot vanuit een huis op zich afgevuurd kregen antwoordden zij met zwaar vuur...'

Twee leden van het team, Kennel en Keefe, keerden later naar Hué terug. Alles wat maar enige waarde had bleek te zijn geplunderd, de grote waardevolle stukken door de Amerikaanse mariniers, wat overbleef door Zuidvietnamese regeringstroepen.

'Herhaaldelijk kregen Kennel en Keefe van de Vietnamezen in Hué

men, vroegen dat netjes en betaalden voor hun eten'.

Een Amerikaanse marinefotograaf nodigde op 23 februari dr. Vennema uit mee te gaan kijken naar een grote 'barbecue' die om één uur die middag gehouden zou worden. De binnenstad werd volgens het plan met napalm bestookt en Vennema die de volgende dag de geteisterde wijken is gaan bekijken heeft talloze burgerslachtoffers die hierbij vielen gezien. Vennema:

'Aan de overkant van de rivier waren nog slechts ruïnes en lijken, in één ruïne telde ik 12 lichamen, waarvan 6 kinderen. Niemand kon alle lijken tellen, het waren er teveel. Ik zwierf door de ruïnes waar de napalm gevallen was en vond niets anders dan vernielde lichamen van volwassenen en kinderen. Binnen in de Citadel lag het lichaam van de enige Noordvietnamese soldaat die ik gezien heb. Er was geen levende ziel te bekennen. Burgers mochten het gebied niet betreden. Soldaten van het regeringsleger en Amerikaanse mariniers waren druk aan het plunderen. Alle winkels werden leeggemaakt. Alles wat mee kon werd gestolen... Twee en een half tons legertrucks stonden voor de vernietigde winkels en huizen en werden volgeladen met rijst, meubels, koelkasten, bromfietsen en fietsen' (5)

De Amerikaanse advocaat Marc Lane interviewde voor zijn boekje 'Waarom wij deserteerden', een Amerikaanse soldaat Raymond Sansiviero, die in februari in Hué meevocht. Hij praat over andere soldaten die 'horloges tot aan hun oksels hadden zitten'. Men zei tegen hem: 'We schieten het zoodje gewoon in puin en plunderen ons te barste.' Sansiviero maakt melding van Amerikaanse bombardementen nadat de tegenstander al uit de stad was verdwenen. 'Ze zochten niet eens peloppers (...) er waren voornamelijk burgers en zo in de steden en ze maakten alle mannen af en ze zeiden dat het

ring en van een in puin geschoten ziekenhuis in het zuidelijk deel van de stad waar de tegenstander geen enkele tegenstand had geboden en waar volgens omstanders geen, of op z'n hoogst enkele Bevrijdingsfrontsoldaten gezeten hebben. (6).

De balans van dit alles: 3 á 4000 Noordvietnamezen en 'Vietcong' gedood volgens de militaire autoriteiten. (7). Reuter citeert Amerikaanse militaire bronnen volgens welke 1584 'Noordvietnamezen' en een 3000 burgers omgekomen zijn. (8).

Bevrijd Hué

De inname van Hué door het Bevrijdingsfront was buitengewoon goed voorbereid. Op een bepaalde school had men de kinderen al twee weken voor Têt, het Vietnamese nieuwjaarsfeest, naar huis gestuurd omdat de onderwijzers ziek zouden zijn. Toen het moment daar was bleek de school te zijn veranderd in een commandopost voor het Bevrijdingsleger. Ook de teamleden van de Vietnam Christian Service maken van een dergelijke plotseling aanwezig zijn van een goedvoorbereide commandopost bij hun in de straat melding. De inname van de stad ging met de nodige steun van binnen de stad zelf gepaard. In eerste instantie maakten officiële Amerikaanse schattingen melding van niet meer dan 350 vijandelijke soldaten, een getal dat waarschijnlijk heel wat dichterbij de waarheid ligt dan sergeant Hooper's 22 000 of de 3 á 4000 gesneuvelde Noordvietnamezen uit het Amerikaanse persbericht van 27 februari, Zuidvietnamese regeringstroepen liepen over, doken onder, vluchtten of bleven binnen, want drie plaatsen werden niet bezet: het hoofdkwartier van de eerste divisie van het Zuidvietnamese leger, het onderhoudsbataljon bij het station en het Amerikaanse Military Compound.

Direct na de machtsovername werd er een Revolutionair Volks-

naar buiten voordat de Amerikanen komen'. Toen de Noordvietnamezen en het Bevrijdingsfront het zuidelijk deel van de stad evacueerden waren alle huizen en gebouwen intact, ofschoon er af en toe vuurgevechten waren geweest'. (5)

Tegen het middaguur, toen de Noordvietnamezen dus al weg waren, begon zwaar Amerikaans vuur. Pogingen van de paters om de Amerikanen hier mee op te laten houden moesten zij bijna met de dood bekopen. De mariniers waren dronken. 's Avonds werd hun huis in puin geschoten. Bovenstaand verslag van Vennema is belangwekkend omdat het een oggetuigenverslag geeft van het door het Bevrijdingsfront ingestelde tribunaal, het een beeld geeft van het extreem correcte gedrag van de bezetters die niet meer dan water wilden en van de uiterst aselectieve verwoestingen door de Amerikanen aangericht.

De massagraven

Het hier boven genoemde tribunaal sprak niet iedereen vrij. Een aantal arrestanten werd veroordeeld en geëxecuteerd. Vennema heeft de eerst ontdekte graven, die ten oosten van de citadel, bezocht en de daar gevonden lijken voor een deel geïdentificeerd. Zijn getuigenis hierover is van enorm belang omdat dit de enige deskundige contra-expertise vormt tegenover de Amerikaans-Zuidvietnamese beschuldigingen. Vennema identificeerde inderdaad de lijken van een aantal (door hem met name genoemde en hem ook al verder bekende) collaborateurs, politiemensen, informanten en militairen die door de Saigon-autoriteiten in Hué benoemd waren. Maar dat is geenszins de enige bevolking van de graven. Vennema ging na wat de doodsoorzaak van de verschillende omgekomenen was en constateerde in sommige gevallen dat ze tijdens gevechten om het leven waren gekomen. Ook bevatten de graven omgekomen aan-

over de weg daarheen te begeven' (Le Monde 13-4-'68). Maar eenmaal bij een weite buiten de stad aangekomen gaat de helicopter weer terug. Het is daar te gevaarlijk! Speciale vermelding verdient het geval van de Duitse artsen. Van Amerikaanse zijde is de beschuldiging geuit dat zij door het Bevrijdingsfront zouden zijn vermoord. Inderdaad zijn zij tijdens de gevechten om Hué niet op hun appartement gebleven. Hun lijken werden gevonden bij de Tu Gy Van-pagode een eind buiten Hué. Bekend is dat hun Bevrijdingsfrontbegeleiders uit de stad voor hen 'Europees eten' hebben laten halen. Vennema gaat daar kijken.

'De Tu Gy Van-pagode ziet er prachtig uit. Het ontsnapte aan schade terwijl een kleinere pagode, waar de Duitsers zaten en de omliggende gebieden volledig vernietigd waren door bombardementen en beschietingen in de periode tussen 21 en 26 februari. Waren ze daar op het moment van de vernietiging? De dorpsbewoners die bij de pagode woonden ontkenden iets te weten. Een 50-jarige man, die ik het vroeg in het Vietnamees toen ik met hem alleen was in de

vervolg op pag. 12

- 1) Fred Emery. (Londen) Times, 29-10-'69.
- 2) VC Would Liquidate 3 Million If It Won, US Export Contends, door Robert G. Kaiser in de Washington Post, 15-5-'70; The Viet Cong Strategy of Terror (verkorte versie); beide in 'The Human Cost of Communism in Vietnam', USGPO, 1972.
- 3) Bandoopname
- 4) Alje Vennema: The Tragedy of Hue' ongepubliceerd manuscript; Georg W. Alshemer (pseudoniem voor Erich Wulff) 'Vietnamesische Lehrjahre, Sechs Jahre als deutscher Arzt in Vietnam'; Vietnam International, dec. '69/jan. '70; Pentagon, Gravel Edition.
- 5) Tragedy of Hue.
- 6) College Press Service Dispatches, 11-3-'68
- 7) I Corps Advisory Group Release, d.d. 27 februari '68.
- 8) Reuter, 25-2-'68 (geciteerd in Noam Chomsky, American Power and the New Mandarins)
- 9) Life, 16-2-'68; Le Monde 6-2-'68.

Volgens Franse ex-gevangenen Zd.-Vietnam bouwt nieuwe tiggerkooien

REGIME-THIEU KRIJGT HULP VAN AMERIKA

LOS ANGELES/PARIJS (Reuter, AFP, UPI, AP) — In Zuid-Vietnam wordt 400.000 dollar Amerikaanse hulp gebruikt voor de bouw van nieuwe „tiggerkooien” op het gevangenis-eiland Kanh San. Dit hebben twee Franse leraren, die twee-eneen-half jaar in Zuidvietnamese gevangenen door brachten, in Los Angeles verklaard. Zij werden in december vrijgelaten. Zij maken op het ogenblik een rondreis door de Verenigde Staten.

Volgens de twee Fransen bouwt een Amerikaanse aannemer in Zuid-Vietnam een „verbeterde” versie van de „tiggerkooien” onder de benaming „buffelkooien”. Deze zijn nog kleiner dan de „tiggerkooien”, zodat de gevangenen er niet in kunnen staan. „Wij hebben veel van onze vrienden uit deze kooien terug zien komen”, vertelden de Fransen. „Zij konden niet meer staan. Ze moesten over de grond kruipen, omdat hun kniegewrichten niet meer werkten.”

De beide leraren, Jean-Pierre Débris en André Menras, gingen in 1968 naar Zuid-Vietnam in het kader van een Frans onderwijsprogramma. Zij werden wegens „daden van politiek protest” gearresteerd en twee-eneen-half jaar gevangengen gehouden. Het tweetal zal in de Verenigde Staten ook verklaringen afleggen voor de commissie voor buitenlandse betrekkingen van de Senaat. Zij spraken op een persconferentie, die was belegd door de organisatie voor politieke gevangenen, Amnesty International.

In Parijs heeft de „Vietnamese Gemeenschap” (een groep van overwegend katholieke Vietnamezen, die in 1963 in Frankrijk werd gevormd) een brief verspreid, die 8000 gevangenen in het Zuidvietnamese deportatieoord Poulo-Condor hebben gericht aan de internationale controlecommissie en de gemengde militaire bestandscommissie in Saigon. De brief zou deze bestemming nooit hebben bereikt.

LY VAN SAU
... beschuldigingen ...

standigheden, die erger zijn dan in de „tiggerkooien”. Volgens Thong werden onlangs 800 mensen (onder wie veel studenten, die door rechtbanken werden vrijgesproken, en politieke gevangenen) van Taji Hoa naar Poulo-Condor overgebracht.

De Zuidvietnamese delegatie in Parijs heeft de publikaties van de „Vietnamese Gemeenschap” bestempeld als „kwaadwillige laster.” Volgens de delegatie zijn de gevangenen in Zuid-Vietnam bezocht door internationale humanitaire organisaties, waaronder het Rode Kruis. Zuid-Vietnam heeft, aldus een woordvoerder, herhaaldelijk voorgesteld alle gevangenenkampen in Noord- en Zuid-Vietnam voor internationale inspectie open te stellen, maar Noord-Vietnam heeft dit steeds geweigerd.

Onderhandelingen

De delegatie van het Zuidvietnamese Bevrijdingsfront heeft verklaard, dat er geen sprake kan zijn van onderhandelingen over in Zuid-Vietnam te houden verkiezingen, zolang het regime-Thieu niet alle politieke gevangenen heeft vrijgelaten. Maandag beginnen in Parijs onderhandelingen tussen vertegenwoordigers van Zuid-Vietnam en het Be-

vrijdingsfront over de politieke toekomst van Zuid-Vietnam.

„Er kan geen enkele discussie zijn over nationale overeenstemming of over vrije verkiezingen, als de regering in Saigon zich niet houdt aan het vredesakkoord inzake de vrijlating van politieke gevangenen”, aldus woordvoerder Ly van Sau. „Anderhalve maand na de ondertekening van het akkoord is nog geen enkele burger vrijgelaten en overgedragen aan de Voorlopige Revolutionaire Regering”.

„De regering in Saigon voert een politiek van onderdrukking en systematische uitroeiing van landgenoten, die worden gearresteerd en in gevangenen opgesloten. Als alle Amerikaanse krijgsgevangenen zullen zijn vrijgelaten (allemaal in een goede conditie en in goede gezondheid) worden honderdduizenden mensen, die werden gearresteerd en opgesloten omdat zij vrede en vrijheid wilden, gemarteld en vastgehouden in tiggerkooien. Hun leven loopt elke dag gevaar”, aldus Ly Van Sau.

Incident

SAIGON — Bij de vrijlating van 1200 Noordvietnamese en Vietcong-gevangenen bij Loc Ninh dicht bij de Cambodjaanse grens is het dinsdag tot een kort gevecht gekomen, toen een der gevangenen op het laatste ogenblik in Zuid-Vietnam wilde achterblijven. De man probeerde waarnemers van de internationale controlecommissie te bereiken, maar zijn medegevangenen haalden hem terug en begonnen hem te slaan. Leden van de Zuidvietnamese militaire politie werden aangevallen, toen zij de man uit hun handen wilden halen.

De Vietcong heeft aangekondigd vrijdag een groep van 32 Amerikanen vrij te laten. Onder hen is de man, die het langst van alle Amerikanen in Vietnam gevangen heeft gezeten: majoor-Thompson, die op 26 maart 1964 bij Kwang Tri als adviseur gevangen werd genomen. Vandaag wordt in Hanoi een groep van 108 Amerikanen vrijgelaten.

Een sergeant van de Hongaarse delegatie bij de internationale controlecommissie in Saigon heeft van de Australische autoriteiten toestemming gekregen zich in Australië te vestigen. De Hongaar had zich zaterdag in Saigon met een verzoek om politiek asiel gemeld.

IN KADER VAN HULPACTIE

Amsterdam wil technici sturen naar Hanoi

N.-Vietnamezen noemen drie projecten

Van onze verslaggever

AMSTERDAM. — Het Amsterdamse gemeentebestuur is bereid technische ambtenaren naar Hanoi te sturen, indien daar voor de opbouw van de door de Vietnamese oorlog verwoeste hoofdstad van de Democratische Republiek Vietnam behoefte aan bestaat. In dat geval zou nader bestudeerd moeten worden of de reis- en verblijfskosten van de technici uit de gemeentelijke geldpot betaald kunnen worden of dat een internationale hulporganisatie deze kosten voor haar rekening wil nemen.

„Waarom zouden wel gemeentelijke delegaties naar congressen in het buitenland kunnen reizen en zouden de kosten voor een hulpverleningsproject niet gedragen kunnen worden?“, vroeg burgemeester Samkalden zich af, die met een Amsterdamse delegatie een bezoek heeft gebracht aan de permanente Noordvietnamese vertegenwoordiging in Parijs.

De Amsterdamse delegatie, behalve uit Samkalden bestaande wethouder A. van der Eijden en ir C. van Veen, directeur gemeente-waterleidingen, is tot de conclusie gekomen dat in Noord-Vietnam grote behoefte bestaat aan hulpverlening die op concrete projecten is gericht.

Maandag startte in Amsterdam de actie Amsterdam helpt Hanoi. Over de besteding van het in te zamelen

bedrag wisselde de Amsterdamse delegatie van gedachten met de Noordvietnamezen in Parijs.

Hoewel er nog geen concrete afspraken gemaakt konden worden kwamen er toch drie mogelijke projecten, die Amsterdam voor zijn rekening zou kunnen nemen, ter sprake. Dat waren: het herstel van de drinkwatervoorziening, de bouw van een school voor voortgezet onderwijs en steun bij de herbouw van een stadsgedeelte. Hanoi vertoont wat de bodemgesteldheid betreft grote overeenkomst met Amsterdam. De Noordvietnamese hoofdstad staat ook op slappe bodem, die speciale bouwmethoden noodzakelijk maakt.

„Aan deze drie projecten wordt gedacht, maar het betekent niet dat zij ook gekozen zullen worden“, aldus burgemeester Samkalden. Hij zei dat er in Hanoi zoveel moet gebeuren dat de vertegenwoordiging in Parijs niet precies weet hoever men met de herbouw gevorderd is.

Een andere reden waarom het gesprek met de Vietnamezen nog niet tot de aanwijzing van een concreet project heeft geleid, is dat zelfs niet bij benadering te schatten is hoeveel de maandag begonnen collecte ten bate van Hanoi zal opleveren. De opbrengst van een in Rotterdam gestarte actie ten bate van de Noordvietnamese havenstad Haiphong is tot nu toe bijzonder teleurstellend.

Amsterdam zal rechtstreeks contact zoeken met het gemeentebestuur van Hanoi. De Amsterdamse delegatie heeft in Parijs een brief aan Hanoi achtergelaten, waarin gerapporteerd wordt over het gesprek en waarin de hoop op vruchtbare samenwerking met Hanoi wordt uitgesproken.